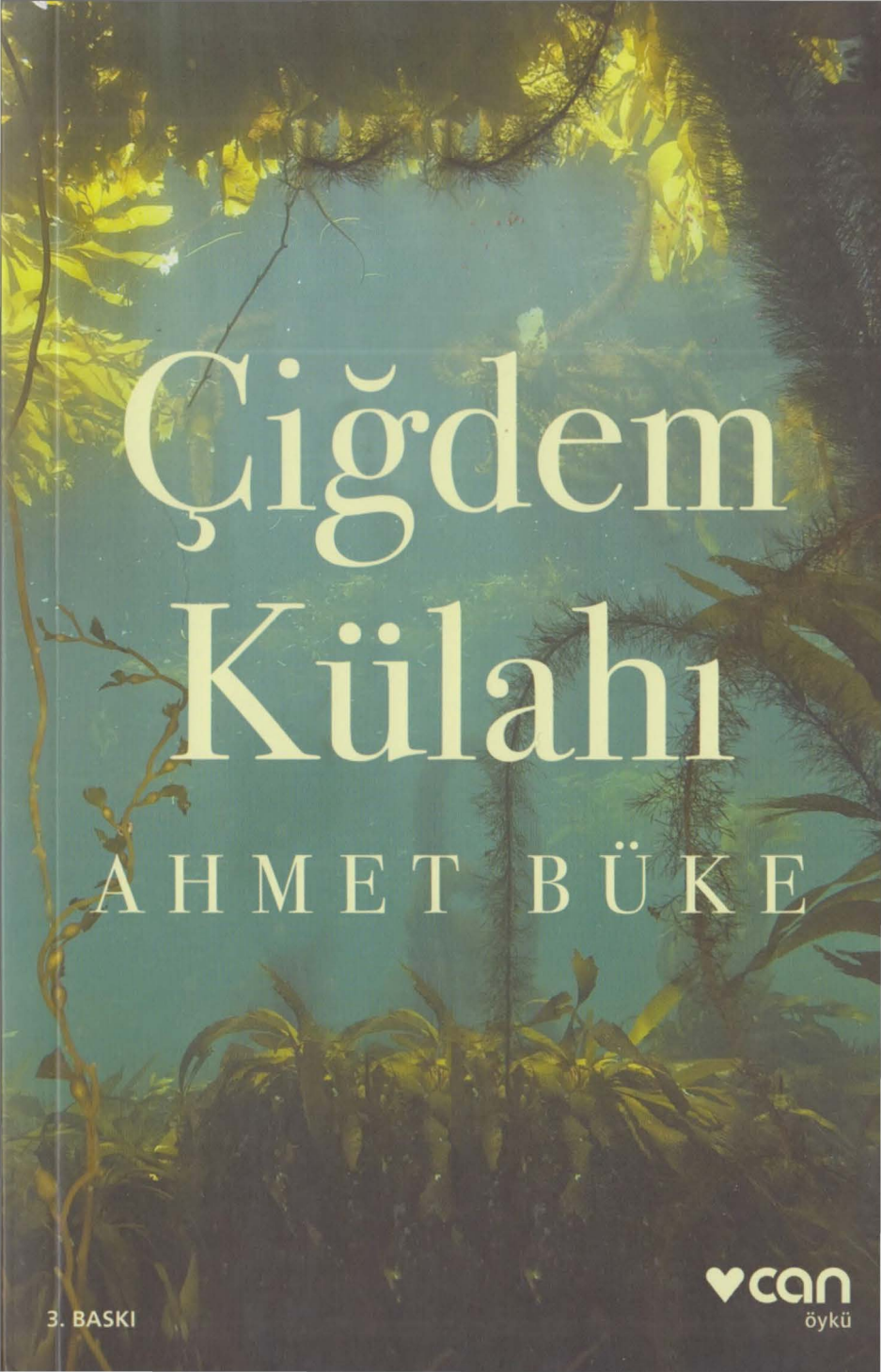

Çiğdem
Külahı
AHMET BÜKE
3. BASKI
can
öykü

© 2010, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2010
3. basım: Haziran 2017, İstanbul
Bu kitabın 3. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2
Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit
Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No: 3 Kat: 2
Topkapı-Zeytinburnu
Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3540-0

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

AHMET BÜKE

ÇİĞDEM KÜLAHI

ÖYKÜ

can

Ahmet Büke'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Kumrunun Gördüğü, 2010
İzmir Postası'nın Adamları, 2010
Alnı Mavide, 2010
Ekmek ve Zeytin, 2011
Cazibe İstasyonu, 2012
Yüklük, 2014

AHMET BÜKE, 1970'te Manisa'nın Gördes ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Gördes'te, liseyi İzmir Atatürk Lisesi'nde bitirdi. Bir süre ODTÜ Jeoloji Mühendisliği'nde okudu. 1997'de Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü'nden mezun oldu. Öyküleri *E, Adam Öykü, Ünlem, Patika, İmge Öyküler, Özgür Edebiyat, Eşik Cini, Natas Öykü, yeniyazı, ğ, Sus, Har* gibi edebiyat dergilerinde yayımlandı. 2004'te *İzmir Pastası'nın Adamları*'nı, 2006'da *Çiğdem Külahı*'nı, 2008'de *Alnı Mavide*'yi, 2010'da *Kumrunun Gördüğü*'nü (2011 Sait Faik Hikâye Armağanı), 2011'de *Ekmek ve Zeytin*'i, 2012'de *Cazibe İstasyonu*'nu yayımladı.

Beşeri Kantini'ne

İçindekiler

Elmadaki Kurt 13
Haftaya Pırasalı Börek... 19
"Züleyha Geç Kalma Ha!" 25
Artık Kim Gider Teraviye 30
Sır 33
Tanrı Matematik Sever 37
Tanaba, Tanaba Entububa 42
Dünyanın Kiri... 45
Zaman Kırığı 50
"Gene Gelirim..." 62
Yağmur Klarnet Sesinin Ardından Geldi 66
"Şahane, Pek Şahane..." 69
Reşat Abi, Bekle Beni Biraz 75
Dert mi Yanar, Eski Nalınlar mı? 80
"Hüso, Seni Sordu Son Nefesinde" 83
Léo Ferré Sokağı 86
Düşüş 98
Ellerimizi Yıkayıp Uyuduk, Herkes Gibi... 102
"Salla Bayrağı Düşman Üstüne..." 105
Bizi Ne Anlatır? 112

Göl/ge 115
Ekasire Lokması 120
Bulanık Bir Şehir 124
Delilik Şeylerim 129
Tuzdan Gelen Adam 132

ELMADAKİ KURT

Güneş otobüsün geleceği yöne doğru devrilirken ağaçların uzun gölgeleri ayakuçlarımıza erişmişti. Duraktaki eski tahta sırada oturuyorduk. Ben ve Seyhan. Uzun boynundan ince omuzlarına akan saçlarının altından gelen kokuyu duyuyordum.

"Sigara versene."

Elim ayaklarımın arasında duran sırt çantasının gözüne gitti. Siyah düğmeyi çözerken durdum.

"Olmaz. Sigara içmemelisin artık."

Gülümsemiş olmalıyım. Parmaklarıyla ağzını kapatıp kahkahasını tuttu.

"Ah bu annem. O söyledi, değil mi?"

Üstüne oturan krem rengi tişörtünün sıyrıldığı açıklığa baktık beraber. Ne düşündüğümü hemen anladı.

"Daha iki aylık yahu."

Ayaklarımı toparlayıp dizlerinin üzerine uzandım. Kulağım karnında. "Keşke gitmesem," diye düşündüm.

"Kalsaydın yanımızda daha."

Önümüzde, yazın belki de son güneşiyle yıkanan asfalta baktım. Anayola çıkan yokuşun başında annem elinde küçük filesiyle göründü.

"Sana kurabiye yapacaktı. Yine son dakikaya bıraktı. Bu kadın hiç değişmeyecek."

Bir çift eşekarısı sarı zehirli renkleriyle başımızın üstünde döndü. Yarım bıraktıkları dairelerini terk edip durağın beton gözlerinden birinin içinde arka arkaya kayboldular.

"O kızı seviyor musun gerçekten?"

"Kimi?"

"Annem birlikte çektirdiğiniz fotoğrafı gösterdi. Saat Kulesi'nin önünde durmuşsunuz kol kola."

Bir an aklımı toplayamadım.

"Neden bahsediyorsun sen? Annemde ne arıyor benim fotoğraflarım?"

Sinirlendim biraz. Dizlerinin üzerinden kalkmak istediysem de saçlarımı çekip izin vermedi.

"Canım yaz başında evini temizlemek için sana gelmişti ya. Orada görmüş. Beraber ders çalışıyormuşsunuz. Kız kahve falan yapmış anneme."

"Ha, hatırladım..."

Bu kez kalktım. Elim çantama uzandı. Canım felaket sigara istedi o an.

"Annemi bir daha eve sokmayacağım. Sen kalk fotoğraflarımı karıştır."

Saçlarını toplarken kokusu yine üzerime abandı.

"Canım ne var bunda. Kadın mutlu olmanı istiyor. Ama o kız biraz çirkin gibi geldi bana."

Yüzüne bakıyorum. Kaşlarını yay gibi almış. Gözlerini kısıp aynen şimdi yaptığı gibi gülümsediğinde alnındaki yara izi daha bir belli oluyor. Annem o gün de kurabiye yapmıştı galiba. Evet, kesinlikle, kokusunu bile hatırlıyorum. Babamın deri bavulu bahçeye bakan pencerenin pervazında ölü bir hayvan gibi uzanıyordu. Gelip bizi öptü. Seyhan'ın çözülmüş saçlarını topladı, elini avucuna alıp kokladı. Sonra kulağıma eğildi. Ne söyleyecekti acaba? Annem bize sırtını dönmüş elma rendeliyordu. Hırsla parçalanan o etli meyvelerin kokusu mut-

fakla salonu ayıran sekinin üzenine dizili fesleğenlere karışıp havaya asılmıştı.

Babam bahçe kapısını kapatıp kaybolduğunda Seyhan avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı. Annem elma rendesine hâlâ devam ediyordu. Benimse avuçlarım tere batmıştı. Kalkıp ona sarılmak istedim. Ama ayak bileklerime beton dökülmüş gibiydi. Seyhan'ın çığlıkları camları titretiyordu. Annem omuzlarının bütün gücünü işine yıkmıştı. İçimden ellerimle kulaklarımı kapatmak geliyordu ama ıslaklık buna izin vermedi. Avuçlarımdan tiksiniyordum.

Annem aniden dönüp elindeki kırmızı rendeyi bize doğru fırlattı. Ağır çekimde havada taklalar atan rende yaklaşırken ansızın kararan bir bulutun üstüme çöktüğünü anımsıyorum.

Gözlerimi açtığımda Seyhan'la yan yana bahçedeki divanda uzanıyorduk. Elimi tutup alnına götürdü. Başını çevreleyen beyaz sargı bezinin altından sarımsı dezenfekte lekeleri görünüyordu. Gözlerini kısıp güldü yine. Ona sarılıp ağladım. Yanımızda bir tabak kurabiye duruyordu. Elmalı kurabiyeler...

Annem sonunda yokuşta belirdi. Acele adımları yüzünden yüzü kızarmıştı. Soluk soluğa yanımıza geldi. Derin bir oh çekip aramıza oturdu.

"Kurabiyeleriniz de yetişti beyefendi."

İçi peçeteyle dolu poşeti çantamın boş gözlerinden birine tıkıştırmaya çalışıyordu.

"Anne yahu, senden kurabiye isteyen oldu mu? Ne gerek vardı, son dakikada böyle koşturmaya falan."

Seyhan gülümseyip parmaklarımın arasında bitmeye yüz tutmuş sigarayı aldı. Bileklerimde ince serinliği kaldı bir an. Annemin çatallı bakışları arasında birkaç nefes çekip önümüzdeki yola fırlattı izmariti.

Beraberce otobüsün geleceği yöne baktık. Tekir kedinin biri yolun ortasına kadar koştu. Durdu. Sonra tekrar gerisin geri kuyruğunu düşürüp yürüdü.

"Evden tam çıkarken Ferhat aradı. Seyhun'u uğurluyoruz, dedim. Birazdan seni almaya gelecek. Akşama misafirleriniz varmış."

Seyhan konuşmadı. Elini karnında gezdirdi. Ardından kollarını kavuşturup parmaklarıyla alnındaki yara izine dokundu.

"Artık kendini yormasan iyi olur. Yardıma geleyim mi sana?"

"Yok istemem."

Canının yine sigara istediğine adım gibi emindim. Annem olmasaydı son bir sigara daha içerdik.

Otobüsün geleceği yönden siyah bir araba belirdi. Ardından havalanan tozlarıyla son hız önümüze kadar geldi. Sert freniyle durdu. Yuvarlanan çakıl taşları yokuşun göbeğinden aşağıya doğru kayboldular. Arabanın yan kapılarında boydan boya yaldızlı "Akın Beyaz Eşya Limited Şirketi" yazısı güneşin altında parlıyordu.

Ferhat camı indirdi. Güneş gözlüğünü çıkartıp bize el salladı. Annem yerinden doğrulup "Merhaba evladım," diye seslendi.

Seyhan'a döndüm. Önüne düşen saçlarını kulağının arkasına attı. Küçük nokta kadar küpesi belirdi. Sarıldık. Parmakları yine ensemde gezindi. Saçlarımı çekti hafifçe.

"Gitmeseydin keşke. Doğumdan önce gelirsin değil mi?"

Başımı salladım. Arabaya doğru yürüdü. Ferhat'la annem karşılıklı el sallaştılar. Yoldaki çakıllar tekrar savruldu.

Annem ve ben. Şimdi yalnızdık. Durakta.

"Bir sigara versene."

Paketi salladım. Dışarıya sarkan sigaralardan birini dudaklarıma sıkıştırıp çektim. Ötekini annem aldı. Yaktım. Çakmağı kapatıp ona uzattım. Kendininkini yakmadan önce bana baktı. Yeşil gözbebekleri nerdeyse çizgi kadar incelmişti. Birbirini sevemeyen insanların hareketleriydi bunlar. Tıpkı yıllar önce Seyhan'la beraber uyuduğumuz odaya aniden dalışı gibi. Kalbi, şişmiş boyun damarlarında atıyordu sanki.

"Artık büyüdünüz. Odalarınızı ayırmak gerek," demişti.

Bir öfke seli alıp atmıştı beni odadan. İlk defa çoraplarım, çamaşırlarım, duvardaki Galatasaray posterlerim ve ben Seyhan'dan ayrı bir dünyaya atılıyorduk. Arkadaki karanlık oda hazırlandı. Yayları gıcırdayan yatağa uzandığımda babamdan kalan son eşyayla –babam gittikten sonra hemen her şeyi yenilemişti annem–, sarkacı ölü bir yılan gibi kıvrılarak durmuş o büyük duvar saatiyle kalakalmıştım. Annem içimi okuyordu galiba. Geceleri kapım dışarıdan iki defa kilitlenirdi.

Gözleri benden uzaklaştı. Ayaklarının dibine düşen külüne baktı.

"Okul bu yıl bitiyor mu?"

"Bitecek gibi."

"İlçeye dönmezsin herhalde. Yani yanımıza?"

" "

"Hiç olmazsa daha sık gel. Yılda bir en azından."

Yolun beklenen yönünden havalanan toz bulutu otobüse ait olmalıydı. Kalktım. Yola doğru döndüm.

"Kardeşinin doğumuna gel mutlaka."

"Tamam."

Havalı klaksonun geveze sesi karşı tepelerden yansıyıp duruyordu. Yüzüm ağaçların arkasına doğru eğilen güneşle yıkanırken sırtım buz kesmişti.

Otobüs tıslayarak yanaştı. Çakılların şarkısı sustu.

Tam da o anda sırtımdaki çantaya annem soğuk bir pençe gibi asıldı. Nefesi kulağıma yaklaştı.

"Bu günahı daha ne kadar taşıyacaksın? Ondan vazgeç artık."

İçeriye attım kendimi. Ensemde ağır bir kanama vardı. Otobüs hareket ederken elimi hızla çantaya atıp yan camlardan birini açtım. Elmalı kurabiyeleri annemin ayaklarının dibine fırlattım.

İçeriye dolan tozların arasında sallanarak yerime oturdum. Perdeyi çektim. Dışarıdan zeytin ağaçları, sürülmüş tarlalar, dikenli bahçeler ve telgraf direkleri akıyordu. Bunları biliyordum. Gözyaşı dökmenin hiçbir faydası olmayacaktı bana, bunun da farkındaydım. Yine de yol boyunca arka odaya tıkılan bir çocuk gibi hiç durmadan ağladım durdum.

3 Nisan 2005

HAFTAYA PIRASALI BÖREK...

Ben içeri düştüğümde Seyit buradaydı. Antepli Seyit. Yüzünün yarısıyla gülerdi. Gerisi tetikte. Benden iki yaş büyüktü galiba. Aynı boyda sayılırdık. Ya da bana öyle gelirdi. Ona benzer yanım olsun isterdim belki de. Çok zayıftı. Yanımdaki yatakta uyurken bazen battaniyenin altında kaybolup gittiğini sanırdım. Ama namussuzun eli fena ağırdı. Bir defasında, karavananın dibindeki kötü bulguru tabağımıza sıyırmak isteyen çocuğun neredeyse burnunu kırıyordu. Ortalık ayaklandı aniden. Çevirip dövmeye kalktılar. Benimse elim ayağım kilitlenmişti. Sonra etrafındaki halka durdu, genişleyip dağıldı. Çünkü o bizden farklıydı. Hükümlüydü. Üstelik ağır mahkûmdu. Korktular galiba.

Ben günleri sayardım. Eksiksiz. Onun umurunda değil gibiydi. Anam tam üç defa görüşe gelmişti. Çıkınında pırasalı börek. Seyit'in görüşçüsü olmazdı. O günlerde ismi anons edilmezdi hiç. Çok yalvarmıştım, "Sen de gel benimle," diye. Omuz silkip yatağına uzanırdı.

İlk geldiğim gün, kapı altında çok dövmüşlerdi beni. Meğer âdettenmiş. Hoş geldin dayağı. Sadece sübyan koğuşu değil, büyükler de aynı tezgâhtan geçerlermiş. Sonra gözümle gördüm de inandım.

İlk tokatta bırakıvermiştim kendimi yere. Nereden

bileyim ağlamamam gerektiğini. Yorulunca kaldırıp idarenin önündeki çeşmeye götürdüler. Elimi yüzümü yıkadım. Gardiyanın biri kulağıma eğilip, "Cayırtıyı kes, yoksa yine yıkarlar," dedi. Sustum. Zaten acıdan çok korkudan ağlamıştım. Adam öyle konuşunca nedense titremem geçivermişti. Ahmet Dayıma benziyordu bıyıkları. Pırasa gibi aşağıya sarkmış.

Kolumdan tutup berbere götürdü. Anam okula başlayınca da sıfıra vurdurtmuştu saçlarımı. Ama yıllardır görmemiştim keleş kafamı. Sanki yamuk gibi geldi bana. Üstünden bastırmışlar gibi. Halbuki kafama da vurmamışlardı hiç.

Tıraş faslından sonra tecride attılar. O da âdettenmiş. Yerde kusmuklu battaniyeler vardı. Çok tuttum kendimi ama dayanamadım. Köşedeki konserve kutusunun içine işedim. Ceketimi çıkarttım. Altıma serdim. Soğuktu içerisi. Ayakkabımın birini kıçımın altına, ötekini sırtıma aldım. Uyumuşum.

Birisi duvara vurdu. Yalan gibi geldi bana. Yine vurdu. Kalktım. Hücrenin arka duvarındaki demir perdeli pencereden yel üfürüyordu. Karanlıkta bir el kondu pencereye. Çekildi. Elimi uzattım. Çeyrek ekmek. İçinde helva ve peynir.

Çok sordum Seyit'e, "Sen miydin o?" diye. "Yok, ben değildim," demekten usanmadı. Ama, "Her düşenin bir tutanı vardır," derdi.

Kaç defa düşerken tutmuştu beni. Yatak için para istediklerinde diklenmişti koğuş sorumlusuna. Ardından bir paket sigaraya halletmişti. "Önce dişini göster, ama fazla da sert olma. Tez kırarlar," derdi.

Hamamda da o yetişmişti imdadıma. Başım sabunluyken birileri havluyla boğazımı sıkmıştı. Biz donumuzla yıkanırız burada. Donumu çektiler aşağıya. Ağlamamam gerekiyordu ama yine yelkenleri indirmiştim.

Gürleyen sesten anladım ki Seyit'ti. Dişlerinin arasındaki jiletin ardından yılan gibi tısladı. Dağıldılar.

"Böyle olmayacak," dedi. "Bak biz hepimiz karayız burada. Bir sarışın sen varsın. Seni rahat bırakmazlar."

Akşamına gardiyanlara iki paket sigara verdik. İdare binasına geçtik. Anamı aradım. Ertesi gün dayım geldi. Motosikletini satmış. Hiç konuşmadı. Telin öbür tarafında oturup yere baktı.

Seyit parayı başgardiyana verdi. Bana sulanan çocukları topladılar sabah sayımında. Bir daha ilişen olmadı bize. Daha doğrusu bana. Zaten Seyit ağır mahkûm. Ustasını vurmuş iki kaşının arasından. Çok üsteledim. O kadarını anlattı.

Seyit çok konuşmazdı. Ama bir defasından ağladı yanımda. O gün kömür taşıma sırası bizdeydi. Tepeleme dolu el arabasını ittiriyorduk. Büyük avludaki nar ağacını geçerken gardiyanın biri durdurdu bizi. Elinde çamaşır çantası.

"Bunu beşinci koğuşa götürün," dedi.

"Bizi oraya bırakmazlar ki."

Seyit doğru söylüyordu. Oraya gitmemiz yasaktı.

"Ben kapıdakine söyledim. Gidin siz."

Arabayı olduğu yerde bırakıp koştuk. Beşinci koğuşun dış kapısındaki nöbetçi bizi görünce kilidi çevirdi. Uzun maltayı geçtik. Havalandırmaya girdik. Üç kişi voltadaydı. Öylesine bakıp yollarına devam ettiler. Koğuşun kapısına vardık. Boyluca, çakır gözlü birisi göründü içeriden.

"Hayırdır?"

Seyit çantayı uzattı. Adam alıp içine baktı.

"Tamam," dedi.

Arkasını dönüyordu ki durdu.

"Karnınız aç mı?"

Seyit'le bakıştık. Şimdiye kadar kimse açlığımızı sormamıştı.

Koğuşun girişindeki koridorun sonuna yürüdü. Masanın üzerinde duran dolabı açtı. Yarım ekmeği dikine böldü. İçine helva katıp bıçağın ucuyla ezdi. Çay doldurdu iki su bardağına.

"Alsanıza oğlum. Beleş yahu. Burada parasız."

İki şaşkın çocuk, kapının dışına çöktük. Ellerimiz helvanın yağına bulandı.

İçeriden başkası kucağında incecik adamın biriyle çıktı. Koğuşun havalandırmaya bakan uzun penceresinin altındaki divana oturdular. Pencereye uzanıp pervazda duran tabağı aldı. Taşıdığı adama kaşık kaşık yedirmeye başladı. Durdular. Karşıdaki yüksek duvarın üzerinden ötelere baktılar dalgınca. Arkada sisler içinde Ankara Kalesi.

"Seyit," dedim. "Büyüyünce bu koğuşta yatalım en iyisi."

Güldü.

"Emrin olur, beyim."

Ekmeğimizi bitirmek üzereydik ki, içeriden ses geldi. Dönüp baktık. Adamın bize ekmek kestiği masayı boydan kaplayan örtü hafifçe kımıldadı. Aralanan açıklıktan çamurlu bir el uzandı. Yerde duran torbayı çekip aldı. Kayboldu.

Ne olduğunu anlamadan Seyit çekti beni.

"Yürü gidiyoruz."

"Nereye yahu! Çay bitmedi daha."

"Çayına da sana da sokarım şimdi."

Kolumdan tutup sürükledi. Onu hiç böyle telaşlı görmemiştim. Havalandırma kapısından çıkar çıkmaz duvara dayadı beni.

"Burada ne gördüysen unutacaksın, tamam mı?"

"Neyi?"

"Hiçbir şey görmedin sen. Eğer ağzından kaçırırsan, anam avradım olsun vururum seni."

Dizlerim titriyordu. Gözleri içimi delip çıkıyordu. Durdu. Elleri yavaşça boğazımdan gevşedi. Duvara yaslandı benim gibi. Soluklandı.

"Hadi, gidelim."

Aklım karışmıştı. Ellerimdeki teri üstüme sürüp takip ettim onu.

Yaklaşınca dış kapının nöbetçisi davrandı. Kapıyı açtı. Tam çıkıyorduk ki köşeyi dönen başgardiyan bizi gördü. Koştu yanımıza.

"Ulan ben size buraya adli adam girmeyecek, demedim mi? Beni yakacak mısınız siz? Allahın delileri..." diye bağırmaya başladı.

Bir ara bize döndü.

"Siktirin len. Yıkılın karşımdan."

Başgardiyanın uzun tekmesi tam belimi vurmuştu. Seyit beni yerden kaptığı gibi uçurdu oradan.

Koğuşa vardık. Yine ağlayasım vardı.

"Bak," dedi. "Ağlamazsan gece sana her şeyi anlatacağım."

Ağlamadım.

Akşam sayımından sonra yataklarımıza çekildik. Yemek bile yememiştik. Seyit gözünü tavana dikmiş düşünüyordu. Belimin ağrısından içim geçmiş.

Gece dürttü beni. Eliyle "sus" yaptı. Helaya gidiyormuş gibi kalktık. Koğuşun koridora açılan kapısını yavaşça kapattı. Kırık lavabolarla dolu eski çamaşırhaneye girdik.

Duvarın dibindeki boş elbise dolaplarını sessizce çekti. Uzanıp kulağını yere dayadı. "Gel" dedi parmaklarıyla. Yanına yattım. Onun gibi kulağımı dayadım. Derinden belli belirsiz sesler geliyordu. Sanki aşağıda birileri toprağı didikliyordu.

"Ne bu?"

"Duymuyor musun?"

"Anlamadım ki."

İki eliyle beni kendine çekti.

"Kazıyorlar oğlum. Beşinci koğuş."

"..."

"Gidiyorlar. Kurtuluyorlar buradan."

Beni bıraktı. Başını dizlerinin arasına gömüp hıçkırmaya başladı. Ses çıkartmamak için kolunu dişliyordu.

Ardından bana baktı. Yaşlı gözlerle gülümsedi.

"Sus" işareti yaptı.

Parmaklarımızın ucunda geri yatağa döndük.

Seyit gözünü tavana dikmiş düşünüyordu. Mutluydu galiba. Anam geldi aklıma. Haftaya görüş vardı. Çıkınında pırasalı börek. Düşündüm ki, bu hayat yine de iyiydi. Birileri burada kolumu kanadımı kırsa, Seyit sırtında taşırdı beni. Eliyle çorba içirirdi. Anam da her görüşe gelirdi.

Dönüp uyudum.

8 Mayıs 2005

"ZÜLEYHA GEÇ KALMA HA!"

Alarga Selim yan komşumuzdu.

Kuvvetli omuzları ve geniş göğsüyle güçlü bir adamı andıran gövdesi, daracık kalçasının üzerine vidalanmış gibi dururdu. İncecik, çarpık bacakları bu garip bütünü tamamlardı. Belki de bu iğretilik yüzünden aksayarak birbirini takip eden adımları, insana hep düşecekmiş hissi verirdi. Saçları da güneşin altında kafa derisini alev alev gösterecek kadar seyrekti.

Durup dururken parlayıp kavga çıkartmasından mıdır, yoksa rençper yabası gibi kuru ve acıtıcı ellerinden midir bilinmez, genelde ondan uzak dururdu mahalleli. "Alarga" lafı da bundandı zahir. Uzaktan, istimi tepesinde, iki elini yumruk yapmış yürürken göründü mü, ortalık hafıften açılırdı. Ahali belaya bulaşmaktansa çalıyı dolaşır, alarga yapar, uzak dururdu Selim'den.

Baba mesleği olan radyo tamirciliği ona lakap kalmamıştı. Rahmetli pederi gibi halim selim bir adam olsa Radyocu Selim diye anılır; akşamüzeri kapattığı dükkânından evine, koltuğunda yarım kiloluk somunu ve üzeri iki parmak kaymak bağlamış çekme yoğurduyla sallanarak gelirdi.

Ama nerede! Selim'in maraza çıkarmadığı kahve kalmamıştı. Semtin iki meyhanesini hiç saymıyorum.

Oralara girişi toptan yasaklanmıştı. En son Tentiris'in lokantasında kafaya yediği Klüp rakısının parasını dikiş masrafı nedeniyle almamışlardı.

Selim, bunca çirkinliğine ve densizliğine rağmen utanmadan ablama abayı yakmıştı.

Evet, o ay parçasına. Siyah gözleri yanan ablama. Kızıl saçları dalgalanarak göğsüne dökülen, gülümsemesi perdeleri kımıldatan, hatta sol kaşının üzerindeki kesiğini bile yüzüne konmuş bir kelebek kadar zarifçe taşıyan o güzelim kıza âşıktı.

Geceleri bahçesinden kopardığı turuncu ve mor aslanağızlarını, hanımeli demetlerini kapımızın önüne dizerdi. Kimi zaman da içkinin verdiği cesaretle bize bakan salon penceresinden şarkı söylerdi.

Görmedim ömrümün asude geçen bir demini
Çekerim hep o siyah gözlerinin matemini.
Hasretiyle inlediğim çekti benden elini
Çekerim hep o siyah gözlerinin matemini.

Gözlerini kapar, bağrını açar, süzülen gözyaşlarının arasında inceden mırıldanırdı. Sesi de pek güzeldi aslında.

Babam, "Bu çocuğu vuracağım ama Kadri Şençalar'a ayıp olacak. Namussuz herif, hicaz şarkı bu kadar mı güzel okunur?" derdi.

Peşinden de, Nuri Sesigüzel'in Züleyha'sını asılırdı. Babam bu kez, "Pezevenk, oldu mu şimdi," diye pencereye uzandığında ablam gülerek içeri odalara kaçardı. Ben de arkasından, *"Züleyha bekletme ha! / Züleyha ağlatma geç kalma ha! / Züleyha geç kalma ha!"* diye koşardım.

Aslında babamın Selim'e kızdığı falan yoktu. Genç olmanın ne demek olduğunu iyi biliyordu. Üstelik

Alarga'nın rahmetli babasından gencecik dul kalan üvey anasına doğru kaç defa bıyık burarken yakalamıştım onu.

Ama bu çocuğa asıl düşkünlüğü evdeki emektar radyodandı.

Babam okuldan akşama doğru yorgun argın döner, annemin hazırladığı iki lokmayı tıkınırken bir yandan ders notlarına ya da sınav kâğıtlarına göz gezdirir; yemek kalabalığının toplanmasıyla aynı masaya açtığı ünite dergilerine gömülürdü. Ardından yaşlı kaktüs çiçeğinin hemen önünde sehpada duran radyoyu kaptığı gibi arka odaya çekilirdi.

Gece yarılarına kadar bir inip bir yükselen parazitler arasındaki sesleri büyük bir dikkatle dinlerdi. Çaktırmadan anahtar deliğine eğildiğimde babamın başını iki elinin içine almış vaziyette radyonun karşısına uzanmış görürdüm. Kimi zaman koşarak içeriden çıkar, kaptığı boş dosya kâğıtları ve dolmakalemiyle yine koşar adım dönerdi.

Anneme göre babam hep ders çalışıyordu. Uzun zaman ben de öyle düşünmüştüm. Babam radyo üniversitesine gidiyordu. Yakında bu okulu da bitirecek, daha büyük adam olacak, maaşı artacak, evimize haftada en az bir kilo Anamur muzu girecekti.

İşte babamın bu hummalı gecelerinde, kimi zaman ortalığı bir gerginlik kaplardı. Sinirli adımlarla ortalıkta turlar, verandaya çıkıp sigarasına asılırdı. Sonra tok sesini duyardık:

"Selim! Alarga! Takımlarını kap gel, çabuk."

Annem örgüsünün arasından, "Yine bozuldu bu deli kutusu galiba," deyip gülümserdi. Ablam kimseye çaktırmadan saçlarını düzeltirdi. Ben de öfkeden kudurmaya başlardım.

Selim, canına minnet koşuşturmasıyla bizi ayıran

duvardan atlayıp kapıya varırdı. Sonra babamla içerideki gizli dünyalarına çekilirlerdi.

O günlerde yaşadığımız bütün bu hengâme, siyah beyaz bir filmin her gün aynı makarayla dönmesi gibi tekrar edip duruyordu. Zaman daha ağır ama daha emin akıyordu. Ta ki, havaların yeniden soğuduğu o günlere kadar. Aslında bunda da bir anormallik yoktu bana göre. Yapraklar yeniden sararıp solmuştu. Birkaç ay sonra kar yağacaktı. Babam yine odasına çekilecekti. Alarga, yanık sesiyle buğulanmış penceresinin ardından ağlayacaktı.

Ama öyle olmadı. Babamı beyaz bir arabanın içine karga tulumba atıp götürdüler. Annem başladığı kazağı bitiremedi. Ablam ilk kez o güz saçlarını uçlarından kestirmedi. Parasızlıktan değil, aniden unuttu. Radyonun pili bitti. Belki de bozuldu; bilemedik. Çünkü babam gittikten sonra, daha doğrusu onu aldıkları gece tekrar gelip hepimiz salonda ağlarken kitaplarını kirli un çuvallarına doldurup kapıyı çektikleri andan itibaren hiç açmamıştık.

Biraz büyüdüğümde o günlere dair aklımda kalan en büyük izin acıyı yaşamakla ilgili olduğunu anladım. Büyük üzüntümüz vardı ve biz onu kendi içimize çekilip dışarıya doğru kalınlaşan bir zerdali çekirdeği gibi sertleşerek yaşıyorduk. Belki yalnızlığın ve korkunun hâkim olduğu o kış günlerinde buna mecburduk. Zira kazayla evden cenaze çıksa ya da ev halkından biri ağır bir hastalık geçirse hanemiz haftalarca konu komşuyla dolar, acı paylaşılırdı. Oysa şimdi bahçe duvarlarından başlayarak, evimizin temellerini içine alan, oradan da çatıya kadar yayılan derin bir sessizlik ağının içine çekilmiştik. İçimizdeki kanamayı suskunlukla sakinleştirip dindirmeye çalışıyorduk galiba. Zaten kimsenin perdelerini aralayıp başkasının acısına baktığı yoktu.

Yine de ilk ses Alarga Selim'den geldi.

Bir sabah, daha sonraki sabahlarda yapacağı gibi, kapımıza geldi ve "Yenge, bir ihtiyacınız var mı?" diye sordu.

Kalın ve siyah buz bir yerinden kırılmış gibiydi.

Zaman ince kırmızı çizikleriyle aktı.

Selim eskisi gibi şarkı söylemiyordu ama ayda bir annemi alıp İzmir'e, görüş gününe götürüyordu. Radyoyu açmıyorduk ama yine de ılık bir esinti dokunuyordu üşüyen sırtımıza.

Sonra günün birinde Alarga klaksonunu uzun uzun çaldı kapımızda. Arabasından babam çıktı. Biraz beli bükülmüştü, kıra dönmüş saçlarını, ki bunu daha önce hiç yapmamıştı, arkaya doğru taramıştı. Olsun, bal gibi babamızdı işte.

Yeniden salona oturduk.

Babam gülümsedi.

"Açsana be radyoyu!"

Alarga Selim, düğmeyi burdu. Galiba o an için Allah bizim salondaydı. Yani ben öyle düşünmüştüm.

"Bir yaralı yaramaz, söz verip de aramaz / Sen açtın bu yarayı, hiç kimseler saramaz / "Züleyha bekletme ha! / Züleyha ağlatma geç kalma ha! / Züleyha geç kalma ha!"

Babam mutfağa, rakısının beklediği her zamanki kuytuya doğru giderken hepimiz ağlıyorduk.

28 Mart 2006

ARTIK KİM GİDER TERAVİYE

Papaz eriğinin dalları yere doğru dalgınlaşmıştı. Öyle söz dinleyen, efendi, öğlene doğru boynunda çantasıyla Kuran öğrenmeye giden çocuklar gibi gözleri yerde olgun meyveleriyle parlıyordu.

Uyanır uyanmaz, hemen dibindeki çeşmede elimi yüzümü yıkar, yalağın açıldığı delik boyunca boynunu uzatan nanelerden iki dal koparıp ağzıma atardım. Ferah soluğumla gövdesini okşardım.

Bizim eriğimiz çok güzeldi.

Ben onun fidan halini hatırlamıyorum. Babamın dediğine göre duvarın dibindeki zambakların arasında doğmuş. Kim bilir kimin düşürdüğü çekirdeği kışın karın altında uyumuş da onca vartayı anlatıp baharın birinde çatlamış. Az buçuk boy verince anlamışlar ki burada yeni bir haylaz var. Annem etrafını temizlemiş. Komşuların edepsiz horozundan ya da bahçeye zaman zaman kaçıp gelen Cip Hasan'ın av köpeğinin koca kıçından korumak için tahtalarla ayırmışlar onu. Daha büyüyünce de göz aşısıyla hem tenini hem de ruhunu değiştirmişler. Galiba bu nedenle sessiz ve verimli bir ağaç olmuş.

O yaz neredeyse boyu çatıyla birdi. Olgun meyveleri dallarını yormasa daha bile uzun olacaktı.

Ramazan yine bana habersizce geliverdi. Aslında

evdeki telaştan anlamam gerekirdi. Ama işim gücüm sokaklarda sürtmek olduğu için bunu atlamıştım herhalde. Annem bir ikindi vakti elime koca çinko tabakta maydanozlu, peynirli, yumurtalı pide içini tutuşturunca anladım; bu akşam ezan beklenecek ve saati gelince yemek yenecekti.

Pidesi, gelin kız helvası, şerbeti, tatlısı güzeldi de, ramazan ayının iki sıkıntısı olurdu benim için. Birincisi bu pide mevzuu. Neredeyse her gün akşama doğru mahallenin fırınının önünde, evde hazırlanan malzeme ile pişen pideleri beklemek gerekiyordu. Özellikle yukarı mahalleden gelen toraman çocuklar sıra kapar, önüne geçer, itiraz edecek olsan fırının odunluğunda bir güzel tokatlarlardı. Üstelik fırıncı İbram Usta'ya bunları şikâyet etmenin de faydası olmazdı. Çünkü şişe dibi gözlükleriyle ve de orucun başına vurmasıyla eline aldığı uzun küreği haklı haksız demeden hepimizin kafasına inivererdi. Hepsini atlatsan, bu kez yeni çıkmış pidenin sıcaklığı gazete kâğıdı falan dinlemez, eve kadar insanın elini yakar, koştur koştur ter içinde kalırdın.

Diğer dert de top sesini dinlemekti. Bizim mahalle biraz kenarda olduğu için top sesinin duyulması sorun olurdu. Komşular pencereden birbirlerine sorar; bir türlü emin olunamaz, en sonunda en küçük ben olduğum için içimden ana avrat küfrederek ve mübarek günü mundar ederek köşeye kadar koşturmam gerekirdi. Orada aşağıdaki caminin ışıklarını gözlerdim.

Ama o sene fark ettim ki, bizim papaz eriği epey serpilip gelişmişti. Titreyen bacaklarımla üst dallara doğru tırmanınca caminin ince, uzun minaresi ve ışıkları görülebiliyordu.

Allah, ne sevindim! Hem herkes açlığı burnunda, önünde tüten çorbaya bakarken ben çaktırmadan erik yeme şansıma erişmiştim, hem de her gün köşeye kadar

koşma derdinden yırtmıştım. Işıklar yanınca "Top patladıııı..." diye ortalığı inletiyordum.

İşte o mübarek günlerin birinde, yine dalların tepesinde her günkü işimi eda ederken, iki ev ötede oturan Müberra Teyze'nin camına gözüm takılıverdi. İnanamadım. Müberra Teyze yarı çıplak uzun bir yastığa sarılıp garip hareketler yapıyordu. O kadar şaşırdım ki, neredeyse yediğim eriğin çekirdeği boğazıma kaçacaktı. Kadın beyaz kılıflı yastığı havaya atıyor, kapıp yerde yuvarlanıyor, sarılıp uzun uzun öpüyor, ata biner gibi üstüne çıkıyor, ardından bacaklarının arasına alıp canını çıkartırcasına sıkıyordu. Dallara sarılıp gözlerimi ovuşturdum. Hayır, hayal değildi. Biraz sakinleşince yanına insan gibi oturttuğu yastıkla konuşuyor, ağlar gibi elleriyle yüzünü kapatıyor, ardından yine savaşa başlıyordu.

Bütün bu olanları izlerken zamandan kopmuştum ki dedemin sesiyle kendime geldim. Camdan uzattığı yüzü sinirden burnunun ucuna kadar kızarmıştı.

"Lan, kerhaneci, sen bizim camiye mi bakıyorsun yoksa Mekke'dekine mi? Yarım saat geçti be!"

Heyecandan ve korkudan ellerimi bırakıverdim. Beni çeşmenin dibinde bulmuşlar. Gözümü açtığımda alnımda buz torbası vardı. Annem ağlıyor, dedemle babam birbirlerine bağırıp duruyordu. Beni kucaklayıp Arap Hala'ya götürdüler. Bileğimi ağzında çiğnediği ekmek içiyle sardı Arap Hala.

O ramazan bir daha ne pide için ne de top için beni ünleyen oldu. Babam biraz, "Bu ağacı keseceğim," diye tutturdu, ama ben salya sümük vazgeçirttim. Üstelik tek kolla ağaca çıkmayı da öğrendim.

Bizim bir papaz eriğimizi vardı. Pek şahaneydi yahu!

1 Ağustos 2005

SIR

Nenem pazenden eteğine dökülmüş ekmek kırıntılarını parmaklarıyla yokladı önce. Sonra avucunu gezdirip dertop etti onları. Kokladı. Dişsiz ağzına atıverdi. Tam da o anda kanat sesleri duyuldu arkamızdan. Aşağıdaki sudan kalkan esinti bize kadar geldi.

"Hacılar mı gidiyor?"

Dönüp baktım. İki leylek yumuşak dairelerle yükseliyordu.

"Gidiyorlar."

Gülümsedi. Çiğnediklerini yuttu.

"Gidene güle güle, gelene hoş geldin."

Sırtını zeytine verdi. Elleriyle yaşlı ağacın toprak üstüne çıkmış, toparlanmış, yumru olmuş köklerini okşadı. Toprağı yokladı.

"Kurağa kaldı bu sene ağaç. Baban olacak deyyusa kırk defa söyledim, su çek buraya diye, ama dinleyen kim."

Aramızdaki sofra örtüsünü topladım. Ekmek torbasını yuvarladım. Yemek bulaşığına gelen sinekleri kovup beyaz sefertasını kapattım.

"Gidelim mi?"

"Olur nene."

Çomağına dayanıp kalktı. Bu kez ağacın beline do-

kundu. Koynuna dolan yaprakları görmeyen gözlerine sürdü.

"Hadi ahretlik, yarın yine uğrarım sana."

Sol koluma yaslandı. Tepeden inmeye başladık. Aşağıdaki gölün kokusu göğsümüze kadar doldu. Motor sesleri duyuldu.

"Baban mı dönüyor?"

"Yok, Çolak Üsen'in sandalı."

Güneş karşımızdan alçalıp kayboldu. Gölün üzerinde menekşe rengi bir tepsi kırıldı sanki.

"Babam İzmir'e gitti sabah. Gelmez yarına kadar."

"Hiç gelemez inşallah."

O akşamüzeri nenemi göle dökülüverecekmiş gibi uzanan küçük taş sekinin üzerindeki evinin hayatına bıraktım. Gidip divana uzandı hemen. Üşümesin diye içeriden yorgan getirdim. Üstüne sererken, "Yarın sen gelme artık. İşin gücün var. Ben sallan yuvarlan çıkarım," dedi.

Sabah nenemi evinde bulamadım. Tepeye çıktığımda yaşlı zeytinin altında da yoktu. İnip komşulara geçtim. Sonra köye dönüp halamın ipini çektim. Hatta yürüyemeyeceğini bile bile yol çatındaki çeşmenin başına kadar gidip baktım.

Öğlene kadar orada oturmuş kalmışım. Mavi kuşaklı minibüs önümde durunca daldığım sulardan uyanıverdim. Yolcular tozlu ayakkabılarıyla indiler.

"Baba, nenem gitmiş gene."

Babam önde ben arkada yürümeye başladık. Elindeki çantadan francala ekmeklerin toparlak uçları görünüyordu. Sigara yaktı.

"Baba, nenem..."

"Tamam, ben getiririm onu. Sen eve git, hadi."

Uzattığı çantayı alıp durdum. Babam uzun adımlarıyla yolunu değiştirdi. Söğüt ağaçlarının arasından kıvrılan ince patikaya doğru döndü. Az sonra kayboldu.

Göğe baktım. İki leylek hâlâ dönüp duruyordu. Ağzıma ince bir acılık gelip oturdu. Azıcık ekmek çiğnedim. İçimden yüze kadar sayıp patikaya daldım.

Gölün kıyısına kadar hızla yürüdüm. Balık kasalarının arkasına sinip baktım. Babam sandalıyla çırpınan suyun üstünde, köpükleri yararak uzaklaşıyordu.

Yarım saat sonra geri döndüler. Nenem sırtını karaya doğru vermiş, yüzünü uzun atkısına gömmüş oturuyordu. Sandal yanaştı. Babam nenemi kucağına alıp indirdi. Yaşlı kadın ayağını toprağa basar basmaz topallayarak evine doğru yürümeye başladı. Babamdan yana bakmıyordu bile.

Sabah doğruca zeytinin yanına vardım.

"Nene, ekmek getirdim sana."

Doğruldu. Ensesine kaymış yaşmağını düzetti. Gidip yanına çöktüm.

"Daha acıkmadım ben oğlum."

Önümüzden yan yana iki gölge geçti. Başımı kaldırıp baktım. Leyleklerdi.

"Nene ya, sen her seferinde gölün ortasındaki o adaya nasıl gidiyorsun?"

"Ayşa alıyor beni."

"Ayşa'ya öldü diyorlar ama."

"Tövbe, tövbe de. Hem de git ağzını çalkala. Babanın lafları değil mi, bunlar?"

Ekmek torbasının düğümünü açtım. Mis gibi çarşı unu koktu ortalık.

"Ayşa ölür mü oğlum? Sevdalı insan ölür mü? Bak benim adam her sene çiçek açıyor."

Dönüp zeytinin çatlak bedenine sürdü avuçlarını.

"Peki neden göle atmış kendini o kadın? Neden bir daha görünmemiş?"

"Onu babana sor sen."

Leylekler bu kez gölün üzerine doğru alçaldılar. Su-

yun yüzüne değer gibi uçup kayboldular. Rüzgâr çıktı. Sonra durdu.

"Inelim mi eve?"

"Yok, sen git şimdi. Akşama doğru gelirsin."

Nenemi arkada bırakıp yürümeye başladım. Babam sandalıyla gölün üzerinde ince bir çizgi bırakıp açılıyordu. Arkasında ip gibi ağları. Topal bir köpek takıldı peşime. Ekmek torbasını çözüp önüne bıraktım. Rüzgâr yine çıktı. İki leylek gelip nenemin evinin tek bacasına kondular.

Ertesi yıl ihtiyar zeytin tekrar çiçeğe durdu. Nenemin bacakları daha kötüledi, ama her gün tepeye çıkmayı bırakmadı. Arada yine Ayşa onu alıp alıp gölün ortasındaki taşlığa götürdü. Babam her zamanki gibi suskundu. Ama cüzdanındaki o kırık fotoğrafa bakıp ağladığını kaç defa gördüm. Sadece o güz giden leylekler geriye dönmedi. Neden mi? Bilmem. Zaten nenem dedi ki: "Bin tane cevabın olacağına bir tane sırrın olsun..."

TANRI MATEMATİK SEVER

O sene berbat bir kış sürüyordu. Saçaklara asılı morarmış buz salkımları, arada sırada açan zayıf güneşten yüz bulup erimeye kalksalar da hemen ortalığı kaplayan kar kokulu soğuğun içinde susup donuyorlardı. Başka çatılar gibi bizim çatı da diz boyu beyazlık altındaydı ve gecenin geç saatlerinde budaklı iskelet dilmelerinden gelen belli belirsiz ulumalar kuşkusuz iyiye alamet değildi. Üstelik bahçedeki tek zeytin, dallarındaki ağırlığı daha fazla çekememiş ve sabah çıkan poyrazla birlikte neredeyse gövdesinden ikiye ayrılmıştı. Şimdi, donmuş çeşmenin iki adım berisinde süngüsü düşmüş bekliyordu. Öteki ağaçlar yani alçak boylu elma, Figan Efendi eriği ve ihtiyar iğde yapraklarını dökmelerinin verdiği rahatlıkla en azından kırılmaktan kurtulmuşlardı.

Sabahları pencereleri örten yekpare ahşap kanatları açtığımda karşı tepeyi saran ormanı giderek seçemez oluyordum. Beyaz bir sıkıntı bütün renklerle birlikte bizi de yutuyor gibiydi.

Ama daha kötüsü henüz başlamamıştı.

Önce öğretmenimiz öldü.

En son, defterimize yazdırdığı ve zil çalana kadarki on dakikada yapmamızı istediği bol haneli bölme işlemini bitiremedikçe içime hücum eden karınca ordusunun

acısıyla onun ölmesini dilemiştim. Beni bir kez daha tembeller kümesine yollayabilir ya da uzun teneffüs boyunca tahtaya elli kere, "Ben geri zekâlıyım. Dört işlemi öğrenemedim," yazdırabilir, ardından başlayan derste bütün sınıfın gözü önünde yazdıklarımı tek tek sildirebilirdi. Fakat bunu yapmadı. Âlim'le beraber okulun altındaki depoya kömür almaya yolladı.

Şaşkın ama çok mutluydum. Bu ceza olamazdı elbette. Üstelik gönderirken omzuma dokunmuş ve "Arkadaşına yardımcı ol, tamam mı canım," demişti. Dilim tutulmuştu. Kafamı sallayabildim yalnızca. Hiç yardımcı olmaz mıydım. Kömürlüğe giden karanlık merdivenleri kim benden iyi bilebilirdi ki? Koridorun sonundaki kapı insan ancak bütün gücüyle asıldığında açılıyordu. Üstelik daha merdivenliğin ışığını yakmadan arkadan kapanıveriyordu. O nedenle cepte her zaman küçük bir tahta takoz taşınmalı ve ağır kapının hızla çarpması önlenmeliydi. İncecik sızan ışığın altında elektrik düğmesi bulunuyordu nasıl olsa. Sonra üçüncü basamak yarı yarıya kırılmıştı. Ben olmasam, örümcek ağı kaplı lambanın donuk ışığında Âlim bu tehlikeyi fark edemezdi. Hatta bildiğim halde bile geçen kış yuvarlanmıştım. Bir de aşağıya doğru indikçe kömür kovasını duvarlara vurmak gerekiyordu. Fareler için elbette. Sesten nefret eder fareler.

İçim içime sığmıyordu. Hatta kömür tozuna bulanmaması için ikimizin paçalarını da çoraplarımızın içine sokuştururken "Öğretmenim, Canım Benim" şarkısını beraberce söyler miyiz diye Âlim'in yüzüne baktım. Âlim ise alı al moru mor olmuş halde yangın kırmızısına boyalı kovanın öteki ucundan tutuyordu. Zavallı çocuk buna anlam veremiyordu kuşkusuz. Oysa sorulan işlemi daha sürenin yarısında yapmış, ben avuçlarım ter içinde önümde açılan saman sarısı sayfayı yırtar gibi silerken

öğretmenimizin onaylayan gülümsemesi altında defterini gururla göstermişti.

O bir matematik dâhisiydi. İçimizde çarpım tablosunu ilk ezberleyendi. Hani şu paranın bir bölü üçüyle fıstık alındığı, kalanın bir bölü beşiyle gazoz içildiği ve elde son kalanın babaya geri verildiği sorular var ya, onun için kafadan yapılan basit işlemlerdi. En öndeki sırasının arkasına yaslanır ve iki işaretparmağını iki şakağına dayanarak sessiz kıpırdayan dudaklarının gerisinde çözerdi benim kâğıt üzerinde bulamadıklarımı. Her defasında öğretmenimiz onu eliyle işaret ederek ayağa davet eder, efendice doğrulan Alim daha çok kızların coşkun alkışları altında bizi selamlardı. O yıldızlı karneler ve takdirnameler için doğmuştu elbette. Temiz yakalıkları, düzenli çantası ve her zaman için pırıl pırıl, nizami kesilmiş tırnaklarıyla hepimizin örnek alması gereken büstümüzdü.

Peki, şimdi olan neydi?

Benimle kömürlüğe, o çürük dişleriyle yılışık bir ağız gibi açılan kovuğa gidecekti. Üstelik herkes bilirdi ki, bu her zaman en kötülerin işiydi. Benden önce, derste sürekli altına kaçıran Şerife'nin boynuna yazılıydı bu görev. Şerife üçüncü sınıfta okuldan alındığında öğretmenimiz hiç tereddüt etmeden beni işaret etmişti.

Ağır kapıyı itip merdivenliğe adım attığımızda, Âlim beraberce tuttuğumuz kovayı koparırcasına çekip aldı. Sarımsı ışığın altında öfkeden donup kalmıştı. Kaşları kalkmış, o problemler çözerken kıpırdayıp duran dudakları gergin bir ip gibi çizgi halini almıştı. Tam üçüncü basamağı işaret etmek üzereydim ki, kovayı başımın üzerinden aşağıya fırlattı.

"Ben oraya inmiyorum..."

Ona ağlamamasını söylemek isterdim. Çünkü birazdan ortalık kömür tozuna bulanacaktı ve yüzünden sü-

zülen damlalar kirli izler bırakıp kayacaktı. Başlarda birkaç kez, ben de böyle koyuvermiştim ve yukarıya çıktığımda herkes anlamıştı. Çocuklara verilecek en büyük koz gözyaşlarıydı. Onlar ağlayan birinin her zaman daha fazla ağlayabileceğini bilirler. Bu bitmez bir eğlence gibidir.

Sustum.

Aşağıya vardığımda, Âlim'in yukarıdan gelen kesik hıçkırıklarına boğuk bir uluma eklenmişti.

"Allahım, sana yalvarıyorum. İnşallah canını alırsın bu öğretmenin..."

İşte o an buz gibi kesildim. Dizlerimin üstüne çöktüm. Öğretmenimizin ölmesi için yüzlerce kez dua etmiştim. Ama şimdi iş başkaydı. Alim en acılı haliyle yakarıyordu. Cebimden çıkardığım simit parçasını üç defa öpüp alnıma koydum ve Tanrı'ya Âlim'i dinlememesi, öğretmenimize uzun bir hayat bahşetmesi için yalvardım.

Tanrı yine beni dinlemedi.

Bir hafta sonra, öğretmenimizin kapısının önünde donmuş cesedini buldular. Gece boyunca taş oynadığı Eğitimciler Kültür Evi'nden dönerken buzlanmış basamaklardan kayıp başını vurmuştu.

Okul derhal karalara büründü. Yas dalga dalga sardı etrafımızı.

Her sabah toplandığımız tören alanının bu kez öğretmenimizin bir masaya konmuş tabutu duruyordu. O ağır masayı kömür deposundan taşırken parmaklarım ezilmişti. Ama asıl içimi ezen Alim'in yüzüne yapıştırdığı ağlamaklı ifadeydi.

Önce müdürümüz içli bir konuşma yaptı. Öğretmenimizin bizi yetiştirmek için nasıl gecesini gündüzüne kattığını, adeta kendisini feda ettiğini, öldüğü gece de kalbinin nasıl bizimle dolu olduğunu anlattı.

Sonra Âlim geldi mikrofonun başına. Öğretmenimiz için yazdığı uzun şiiri okudu. Herkesin gözyaşlarına boğulduğu son dizeyi bitirdiğinde sakince kâğıdı katlayıp cebine yerleştirdi ve tabuta dönüp seslendi: "Size yemin ediyorum ki, bundan sonra tek bir amacım var. Okuyup sizin gibi iyi bir öğretmen olmak..."

İşte en kötüsü buydu.

Mezarlık yolu boyunca bunu düşündüm durdum. Hatta bizden başka kimse kalmadığı için mezarcı Kerim Dayı ile birlikte paylaştığımız kürekleri cenaze arabasına geri koyarken bile zihnimde aynı kelimeler çınlıyordu.

Ya, Âlim sırım gibi bir öğretmen olarak geri döndüğünde ben hâlâ okulda olursam.

Âlim ve Tanrı. Ne berbat bir ikili.

20 Şubat 2005

TANABA, TANABA ENTUBUBA

Hemen baştan söyleyelim ki, bu hikâye, kırmızı tüylü, siyah burunlu bir köpeğe dairdir. Yazar, onu eylül ayının son sıcak gününde, uzun kulaklarını ılık kumlara yaslamış pineklerken gördü ve onun gözüyle yaşanan birkaç dakikayı anlatmak istedi. Elbette köpeğin birazdan anlatılacak duyguları gerçekten hissedip hissetmediğini bilemedi hiç. Bilmesine gerek var mıydı? Peki bu garip girişi yazmasının bir anlamı var mıydı?

Yazara göre bütün bunların nedeni eski bir ağrıya dayanıyor. Biraz endişe, korkuya yakın bir ürperti ve utancın toplamından oluşan bu iç tırmalama hissini ilk edindiğinde ilkokula henüz başlamıştı. Yine rüzgâr mevsimi gelmişti. Mahallenin elektrik tellerinden arınmış dikenli arsası çınlayıp duruyordu. Yukarıda, daha yukarılarda onlarca nazlı, delişmen, renk macunu uçurtmalar titreşiyordu.

Yazar, her uçurtma zamanı olduğu gibi nemli gözlerle kınnapların, hamur kokan kâğıtların salınışını izliyordu. En kötüsü bir şeyi çok isteyip ona cesaret edememek değil midir? Rüyalarında kargıları altıgen yapamayan, jelatini kaydırıp duran parmaklarını görüyordu sürekli. Bohçacı mendiline benzeyen ucubesinin terazisini tutturamıyor, kuyruğu takamıyordu. Her şey bitse dahi,

mahallenin saçkıranı yüzünden kimseye sokulamayan o sıçan ayaklı çocuğu bile gelip ölü örümceğe benzer uçurtmasının ucundan tutmuyor, havalandırması için yardım etmiyordu.

İşte geceleri görülen bu kâbuslar yerini gündüzleri o garip his karışımına bırakıyordu: biraz endişe ve korkuya yakın bir ürperti...

Yazar o yaşlarda bu hissi o kadar uzun boylu düşünemediği için ona isim buldu: TANABA.

Tanaba, topal bir maymun gibi nereye gitse onu izliyor, kâh kuyruğunu boynuna doluyor, kâh bacaklarına sarılıyordu. Ama en çok uçurtma zamanlarında azıyordu. Etrafında sıçrayıp duruyor, burnunu kıllı parmaklarıyla sıkıştırıyordu.

Sonra o lanetli şenlik günlerinden birinde, yazarın annesi oğlunun süzülüp kalmasına daha fazla dayanmadı ve çocuklardan en beceriklisine para verip uçurtma sipariş etti. İki buçuk liraya yapılan sarı lacivert, kulakları telli, kâğıdı parlak uçurtmanın yazarı bu kadar kıracağını nereden bilebilirdi ki?

Çocuk, bütün mahallenin gözü önünde arsaya yürüdü. Herkes onu parmağıyla gösteriyor, aralarında, "İşte para ile uçurtma yaptıran çocuk bu," diye konuşuyordu. Dünya dertop olup etrafında döndü. Tanrım, ne büyük utançtı.

Evet, utanç. Şimdi hislerine yeni biri daha katılmıştı. Ona da isim buldu: ENTUBUBA.

Tanaba topal maymun, Entububa da onun kâğıttan şapkası oldu. Sizin hiç otuz beş yıl boyunca yanınızdan ayrılmayan böyle arkadaşlarınız oldu mu?

Onun oldu. Onun Tanaba Entububa'sı vardı. Üstelik geldikleri gibi gitmediler hayatı boyunca.

İşte sevgili yazarımız öyküye başlar başlamaz yine yanı başında Tanaba Entububa'yı görünce bütün bunları

yazması gerektiğini anladı. Hani büyük ihtimal o köpeği ve hissettiklerini anlatamayacağını düşünüyor ya, o nedenle.

Kırmızı tüylü siyah burunlu köpek, uykulu tembel gözlerini açıp üzgün üzgün plajı izledi. Yaz bitiyordu. Artık ne onu tahta parçalarıyla koşturacak çocuklar olacaktı ne de yalayacağı dondurma kâğıtları. Uzun ve açlık kokan kış geliyordu. Ön ayaklarını uzatıp gerindi. Esnedi. Ters çevrilmiş kırık şezlongun yanında, üstü çıplak güneşlenen adamı gördü. Sıkıntıyla kalktı, sallanarak koştu. Adam gözlerini açıp yanına çömelen köpeğe baktı. Uzakta kayıp giden bir gemiyi beraberce izlediler. Kırmızı tüylü, siyah burunlu köpek, arka ayağını kaldırıp adamın tam çorabının bitip pantolonunun başladığı yarım parmaklık aralığa işeyiverdi. Dönüp ona saşkın şaşkın bakan yazarı izledi. Sonra iki adım ileriye gidip uzandı. "Bu kış çok zor geçecek," diye düşündü.

27 Eylül 2004

DÜNYANIN KİRİ...

Deniz kenarına dökülmüş büyük kayaların üzerinde oturuyordum. Sigaramı dudaklarımdan alıp saymaya devam ettim. İşte, her öğleden sonra olan şey yine oluyordu. Üç kısa, sert dalgadan sonra daha sakini geliyor ama onu takip eden sinirli su, yosunlu çakılları tersyüz edip ayakkabılarıma kadar sıçrıyordu. Bu değişemezliği arada geçen balıkçı sandallarının köpükleri bozuyordu sadece. O zaman bütün düzen altüst oluyor. Denizin eski ritmine kavuşması için iki üç dakika geçmesi gerekiyordu.

"Acıktım ben yahu..."

Hay dibine yandığım balıkçıları, arka arkaya dizilmişler. Fener alayına çıkmışlar sanki. Bok var.

"Senin yaptığın arkadaşlığa sığmaz bak."

Yusuf arkamdan laf yetiştirip duruyor. Doymazsa susmaz ki bu çocuk. Altıma serdiğim ceketin cebinden gazete kâğıdına sarılı helvayı çıkarıyorum. Gel desem gelmez. Bankın üzerine tünemiş yine. Güneş ısıtıyor bizi.

"Bak, bunu paylaşacağız. Ekmek yok ama bugün... Dur, dokunma sen. Ben bölerim."

Biliyorum, böyle deyince üzülüyor. Ama Yusuf bu, Kirli Yusuf.

"Sen de arkadaş mısın be!"

İşte küstü yine. Kollarını kavuşturdu. Gözbebekleri Karşıyaka İskelesi'ne kadar uzaklaştı.

"Yusuf, sen benim ciğerimsin, biliyorsun değil mi?"

Kerhaneci, azdan iyice acıkır. Yediririm ben o zaman bu tafraları sana.

"Yapma şimdi. Sen de biliyorsun. Bin defa söyledim. Gel gidelim işte Karataş Hamamı'na..."

Boynunu büküyor. Biliyorum onun kiri değil ellerine, derisine yapışan. Bu kedi köpekleri bile kaçıran ekşi koku arkamızda akıp giden şehirden daha kötü değil.

"Sen hatırlıyorsun değil mi arkadaş? Günlerce durmadıydı yağmur o zaman..."

Yok, ben bi bok hatırlamıyorum. Siktir et Yusuf, iki damla keyfimiz var şimdi.

"Hadi hadi uzatma. Al helvayı. Ben gidip fırından eski ekmek bakayım. Payımı yeme, vallahi çakarım beş kardeşi."

Aklım dalgalarda kaldı ama yarını var Allah'ın. Merdivenliğe varınca güneşin önünden bulutlar geçiyor. İsleniyor hafiften ortalık. Tam son basamaktayım aşağıda Yusuf'un sesi. Dönüyorum. Bağıra çağıra dörtnala kalkmış.

"Dur arkadaş, bekle beni..."

Ulan, bu çocuğa garibanlık hiç koymaz mı? Tazı gibi mübarek.

Yanıma yetişiyor dakikasında.

"Ben oldum artık, banyoya götür beni."

İnanayım mı buna? Ulan neredeyse yirmi yıl oldu. Defalarca konu komşu bir olduk, kovaladık, patakladık, suya dokunduramadık. Anası ağlamaktan öldü, cenazesinde bile bir abdestlik musluğa yaklaşmadı. Şimdi karşımda durmuş neler diyor.

"Hadi lan, taşağa sarma beni."

"Bileklerimi keserim ki doğru söylüyorum."

Kollarını uzatıyor. Kirden görülmüyor derisi. Gülmek alıyor beni.

"Ciddi mi? Hadi hamama gidelim."

"Yok arkadaş, onca zamandan sonra hususi banyo isterim. Kokulu sabunlar, şişe şişe esans..."

"Yusuf, öldürme beni. Nereden bulcağız sana şimdi zengin küvetini."

Uzamış tırnaklarıyla iki elini kaldırıp gösteriyor. Tam karşımızda Peynir Tüccarı Halit Bey'in iki katlı hanesi. Yok artık. Bu çocuk iyice kafayı üşüttü.

"Git be, manyak!"

Yoluma devam ediyorum. Önümü kesiyor.

"Sabahtan Çeşme'ye yazlıklarına gittiler. Gözümle gördüm. Anam ölsün ki..."

Yusuf, ananın kemikleri bile kalmadı. Şimdi desem gene küsecek.

Bu kez yakama yapışıyor.

"Arkadaşlık hakkım yok mu benim? Huzuru mahşerde bulurum seni sonra."

Eve bakıyoruz beraber. Çaresi yok bu işin.

Vızır vızır işleyen caddeyi geçiyoruz. Arka sokak daha sakin. Yusuf erketede. Punduna getirip yüksek taş duvara tırmanıyorum. Köpeği de götürmüşlerdir inşallah. Ulan çocuk, şu işten bir yırtalım, sorarım ben sana.

Dalını uzatmış akasyaya tutunup kendimi yumuşak bahçe toprağına bırakıyorum. Demir kapının arkasında Yusuf. İki dakika sonra mutfağın penceresinden sıyrılıyoruz. Evin içi arapsabunu kokuyor. Pırıl pırıl parkeler. Yer gök ince Milas halısı. Duvar saatinin gongu aklımızı alıyor önce. Yusuf çürük dişlerinin arasından gülüyor.

Üst katta fayansları temizlikten yanan banyoyu buluyoruz. Bizim salon kadar var mübarek. Küvetin tıkacını tıkıyorum, şofbenin kulağını son derecesine kadar buruyorum. Buhar dolduruyor ortalığı.

"Sen kapıda dur arkadaş, ayıptır."

Ulan ben senin neyine bakacağım zaten. Eşek deli!

Su sesiyle beraber Yusuf türküye başlıyor. Hay Allahım sen neler yaratıyorsun böyle.

Sıkıntıdan evin içinde turalıyorum. Camlı dolapta kız gibi bir şişe viski var. Ayıp aslında ama üstüne bir nokta koy olsun kayıp. Oldu olan zaten. Banyonun kapısına çöküp kapağı avucumda kütürdetiyorum.

"Arkadaş orada mısın? Ulan burada kırk şişe koku var be."

Gülüyoruz beraber.

"Hani o günü hatırlıyor musun? Bizi cemsenin kasasına doldurup götürmüşler. Tarık Abi, sonra Kemal..."

Hatırlatmasana be çocuk. Kemal, sol açık oynardı değil mi? Kale direklerini yıkardı şutuyla puşt.

"Hani yer gök yağmurdu. Buca'da avluya çıkarıp çıkarıp dövmüşlerdi..."

Kemal ağlamış mıydı? Sonra da kan gelmişti ağzından burnundan.

"İşte bizi bu adam ihbar etmiş."

"Kim?"

"Peynir Tüccarı Halit Bey."

Yusuf aynen Halit Bey gibi peynir derken "e"yi uzatıp söylemişti. Güldü sonra gevrek gevrek. Vay namussuz. Vay kara dinli. Ayağa fırladığım gibi içeri daldım.

"Doğru mu söylüyorsun sen?"

"Arkadaş çık dışarı, ayıptır yahu. Hususi banyoya böyle girilir mi?"

Yine kapının eşiğine çöküyorum. Aklım Kemal'de. Altay'da oynayacaktı o sene. Pamuk tozu gibi atmışlardı çocuğun kemiklerini.

Şişenin dibini buldum bulacağım Yusuf içeriden çıktı. Halit Bey'in sırmalı Bursa işi bornozunu beline dolamış. Elinde eskileri.

"Hadi giyineyim de gidelim artık."

Şişeyi karşı duvara atıp paralıyorum.

"Dur bakalım o kadar kısa değil işimiz."

Yan odaya geçip uzun gardırobu açıyorum. İpekli beyaz gömlek, patlıcan moru yelek, balık sırtı terzi işi takım elbise. Yusuf tutturuyor kravat takmam diye.

"Arkadaş hakkı diyorum sana. Huzuru mahşeri var bunun..."

On dakika sonra deniz kenarındayız. Yusuf bu defa yanımda.

"Oranı buranı çekiştirmesene lan! Adama benzedin biraz."

Üçüncü dalgadan sonra sakin olanı geliyor. İkimizin de gözü şimdi vuracak sert dalgada. Ama bir türlü kabarmıyor deniz. Sanki bir çarşaf gelip yayılmış önümüze. Güneş aşağılara kayıyor.

"Arkadaş, acıktım ben be..."

16 Ekim 2004

ZAMAN KIRIĞI

I

Yokuşun başında aniden gürültü koptu. Kuru esintinin kaldırdığı toz bulutunun arasından iki çocuk, ittikleri siyah, uzun el arabasıyla sıyrıldı. Aşağıya doğru koşturdular. Tekerlek bilyelerinden gelen arsız ıslıklar dar sokakta çınladı. El arabasının kucağında bir o yana bir bu yana sallanan küçük saksıdan yükselen domates fidanındaki tek domates neredeyse kopacaktı. Köşeye kadar hız kesmediler.

Yokuşun bittiği cadde vızır vızır geçen dolmuş ve otobüslerle kaynıyordu. Arabanın burnunu sola kırdılar. İki adım sonra önlerine kaldırıma boydan uzanmış boz kulaklı, kızıl tüylü köpek çıktı. Güç bela durabildiler.

Köpek başını kaldırdı. Çocukların yüzüne baktı. Ardından boynunu uzatıp arabanın sol tekerini kokladı. Biraz kuyruk salladı. Geri uzandı.

"Alooo! Kalksana lan, it!"

"Düüüt. Düt."

"Hoşt be! Yallah, kalk hadi."

Şamata köpeği tedirgin etti. Toparlanıp ön ayaklarının üzerine kalktı. Yine de kuyruk salladı. Başını eğip kulaklarını düşürdü. Ağlar gibi ıslık çaldı. Çocuklardan kısa boylu olanı yaklaşıp kıçına tekmeyi basar basmaz sıçradı. Hemen yandaki dükkâna doğru seğirtti. Hâlâ olanları an-

lamamış gibiydi. Geri dönüp yine kuyruk salladı. Sanki çocuklar, "Şaka yaptık, canım," diye yanına gelecek ve başını okşayıp hızla atan kalbini sakinleştireceklerdi.

Bu kez diğeri, saçları hela fırçası gibi yoluk olanı ona doğru hamle yaptı. Tekmesi burnunu ucuna kadar uzandı neredeyse.

Köpek dükkânın kapısına kadar geriledi, kulaklarını geriye atıp hırladı. Ardından havladı. Arka arkaya hıçkırır gibi çıkardığı sesler uykusunu ve tüm iyi niyetini dağıtmıştı. Kendi sesini duydukça güveni geri geldi. On ayaklarının üzerinde geriye doğru yaylanıp dişlerini gösterdi. Yine de iki karıştan daha fazla ilerlemedi.

Çocuklar el arabasını önlerine alıp köpeğe doğru iterken köpek daha fazla yırtınmaya başladı. Tam da o anda yoldan geçen ağır kamyonun egzozu hepsini kara bulutunun ve hırıltısının altına aldı.

Dükkânın açık kapısında uzun boylu adam belirdiğinde hiçbiri onun farkına varmamıştı.

Kamyon geçti, gitti. Çocuklar ve köpek yine kendi gürültüsünün içinde kaldı.

"Ne yapıyorsunuz burada?"

Adam kulağının arkasına uzattığı kalemi eline alıp ileriye doğru uzattı.

"Heeey!"

Tantana kesiliverdi.

Çocuklar usulca arabayı tornistan ettiler. Kaldırıma geri dönüp sus pus yola vurdular. Köpek adamın yüzüne bakıp haylazların ardından son kez havladı. Kuyruğunu salladı. Arka ayaklarının üzerine çöküp efendice oturdu.

"Gel ihtiyar, su vereyim sana. Amma heyecan yaptın ha! Alt tarafı iki bacaksız. Yaşlanıyorsun sen galiba."

Kapının kuytuluğunda kayboldular.

Loş koridor boyunca uzanan karo taşlarında çatıdan sızan zayıf ışık çizgisi uzuyordu. Sağda ve solda duvar

boyunca dikkatlice uzatılmış ve aralarına konan ince çıta parçalarıyla birbirleriyle teması kesilmiş keresteler uzanıyordu. Yükselen mis gibi çıra kokusu, çam, kestane ve kavak bedenlerinden sızan diğer kokulara karışıyor, ortalıkta yüzen tozu bastırıyordu.

Adam uzun boyuna denk açık adımlarla yürüdü. Köpek onu takip etti. Koridorun sonunda, içerideki geniş depoya bakan açıklığın hemen önündeki yazıhaneye girdiler. Köpek kapının dibindeki su tasına eğdi başını. Etrafa damlacıklar sıçratıp iştahını kandırarak içti.

Adam camı toz içinde kalmış eski fotoğrafın hemen altındaki koltuğa çöktü, masanın üzerindeki kâğıtları karıştırmaya başladı. Açılmamış zarflar geldi eline.

"Sayın İlyas Dinlener..."

Orman Bölge Müdürlüğü'nden gelen ihale mektuplarıydı. Birisini parmaklarıyla yırtarak açtı. Haftaya yapılacak birinci sınıf kerestelik çam satışını haber veriyordu. Sarı resmi kâğıdı çevirip boş sırtına bir şeyler karaladı. Masanın ucundaki ayaklı fotoğrafa takıldı gözü. Uzandı, eline aldı.

"Sevim..." diye mırıldandı. Köpek çöktüğü yerden gözlerini açıp İlyas'a baktı.

Sevim her zamanki yarım gülümsemesiyle poz vermişti. Kucağındaki pembe battaniyeye sarılı bebeğine ince uzun parmaklarıyla dokunmuş, alnına düşen kıvırcık saçları yandan gelen ışığın altında yüzünü belli belirsiz gölgelemişti. Yanağında ansızın beliren ve geldiği gibi kayboluveren gamzesi kareye yakalanmıştı. İlyas bu saklı noktaya Sevim uyurken sessizce uzanırdı. Parmak ucuyla arka arkaya iki küçük dokunuşun ardından, Sevim derin rüyalarına batmış olsa bile gözlerini açmadan dudaklarını kıpırdatır, gamzesi parlayıverirdi.

Fotoğrafı aynı parmaklarıyla sevdi. Camın ardındaki yüzlere dokundu.

Köpek mızıldanarak kafasını kaldırdı. Önce dışarıya, sonra sahibinin yüzüne baktı.

"İlyas, içeride misin?"

Adam masanın ardından fırladı.

"Otur oğlum yerine."

"İlyas, köpek bağlı mı?"

İlyas yüzünde açan gülücüklerle koridorun loşluğundan dış kapıya doğru seğirtti. Dışarıdan düşen ışık Sevim'in gölgesini içeriye düşürmüştü.

"Yahu, hâlâ korkuyor musun, bizim oğlandan."

"Ama hırlıyor beni görünce."

"Hırlamıyor, mızıldanıyor. Seviyor seni işte."

Aslında cümlesi yarım kalmıştı. "Benim gibi..." diye bitirmek istemişti. Ama durup Sevim'e bakmayı yeğledi. Saçlarını omuzlarına doğru salmıştı. Güneş gözlüğünü yukarıya kaldırmış saçlarının arasına sıkıştırmıştı. Nokta küpeleri parlıyordu. Ona doğru yaklaştıkça kokusunun çizdiği o müthiş dairenin içine girdi. Sevim'in göğüslerinin arasından yükselen o bildik dalga şimdi dışarıda kuduran yazın binbir türlü rengini alıp kendine katmış ve attığı her adımda dizinin üzerinden yukarılara doğru sıyrılan küçük çiçekli elbisesi gibi pırıl pırıldı.

Elini tutup içeriye çekti. Hemen girişin gerisindeki uzun kavakların bedenine gerilediler. Kadının boynuna dokundu, ardından ensesine dolandı parmakları. İçine doğru çekti Sevim'i. Sarıldılar.

"Burcu'yu bakıcıdan sen alır mısın, bugün?

Çenesinin hemen altını öptü kadının.

"Okulda işim uzayacak sanırım."

İlyas daha uzun süre böyle kalmak istedi. Daha yaklaşmak. Sevim'in sıcaklığının bir nehir gibi ona akmasını, karışmasını, dışarıdaki gürültüleri dindirmesini istedi.

Kadın sırtında gezdirdiği parmaklarını onu teselli edercesine hafifçe vurdu. Adamı omuzlarından tutup

vücudundan çekti. İlyas için etinin içinden gelen bu parça parça kopuş tanıdıktı.

II

Kürşat ondan iki sınıf gerideydi. Kumral saçlarını yana yatırır, okula yeni gelmiş taşralı gençlerin aksine sigarasını sertçe yakardı. Kantinden çay alırken, koltuğunun altına aldığı kitaplarıyla amfiye girerken, hatta önünde yürüyen kızların dolgun kalçalarına doğru hafifçe bakarken bile kalabalıktan ayrılıyordu.

İlyas onu boykotun ilk günlerinde düzenlenen kalabalık forumlarda fark etmişti. Herkes heyecanla ve çoğu zaman birbirini dinlemeden konuşurken, o en arka sırada yüzünde zor zapt ettiği gülümsemesiyle ayakta durur ve sabırla konuşma hakkının gelmesini beklerdi.

"Lafı uzatmak istemiyorum..."

Gerçekten de kısa konuşurdu. Seçtiği kelimeler ve doğru yerde yaptığı etkili tonlamalarla etraftaki uğultunun giderek sessizliğe ve ilgiye dönüşmesini sağlardı.

İşlerin kızışmaya başladığı günlerden birinde fakülte sorumlusu İlyas'a arka bahçede görüşmek için randevu verdi. Bahar ortalığı kavuruyordu ama aniden bastıran yağmurun ince serinliğinden de kurtuluş yoktu. Elma ağaçlarının altında sırtlarını eski duvara vererek konuşmaya başladılar. Az sonra Kürşat geldi. El sıkıştılar.

"Kürşat, liseden beri bizim arkadaşlardan. Artık berabersiniz..."

Ertesi hafta Kürşat, okulun içindeki yurttan ayrıldı. Yukarı mahallelerin birinde iki gözlü bir ev tutuldu. İçi döşendi; memleketten yollanan yün yatak, yüzü eprimiş tek kişilik yorgan, eski kiracılardan kalma iki sandalye, tellerini salmış somya, kulpları kopmuş sahan ve tek gözlü ocak...

Kürşat yine de gülümsüyordu. İlyas'ın gönlü olmadı. Babasına biçilmiş tahta parçaları taşıyan ihtiyar amcanın eline iki kuruş sıkıştırıp külüstür açık kasasını ödünç aldı. Eskiciden toparladıkları birkaç parça eşya evin içini açmaya yetti. Hele her şeyi ortaya çekip duvarları kirece buladıktan ve kapı pencereyi mahallelinin gülümseyen bakışları arasında temizledikten sonra sanki başka bir ev çıkmıştı ortaya.

O akşam İlyas eve gitmedi. Yorgunluktan ve içtikleri kiloluk şarabın ucuzluğundan içi geçmişti. Sabah gün doğarken uyandığında evdeki tek yorganın üzerine örtülü olduğunu gördü. Kürşat yere iki minder atıp kıvrılmış, üzerine de paltosunu almıştı.

Yaz geldiğinde daha az görüştüler. İlyas babasına kereste dükkânında yardıma başladı. Kürşat bir ay kadar memleketinde kaldı. Döndüğünde ayaküstü buluşup görüştüler. Ardından yaz boyunca olacağı ve İlyas'a söylemediği başka adrese gitti.

Dönüşte okul onlar için farklı başladı. Artık olan bitenin içinde olmamaları gerekiyordu. Saatinde derslerine giriyorlar, koridorda ya da bahçede karşılaştıklarında sessizce selamlaşıp yollarına devam ediyorlardı. Ama akşam ve düşen karanlık onları buluşturuyordu. Sabaha karşı ayakkabılarının yüzü ve parmakları boya lekeleriyle küçük evlerine geldiklerinde yorgunluk onları kavrayıp içine alıyordu.

Yıl ortasına doğru soğuk bir günde, okulun ana kapısından içeri girmek üzereyken iki kuvvetli el İlyas'ın omzunu kavradı. Başını aşağıya doğru bastırdılar. Soluğu kesilmişti. Arka koltuğuna fırlatıldığı arabanın beyaz çamurluklarını gördü bir an. Birisi boynuna diğeri de beline oturdu. Gözleri uzun süreli bir karanlığa kapandı.

Yüzüne geçirdikleri kirli torbayla ikinci kez çıktığı tuvaletin dönüşünde bu kez başına ve karın boşluğuna

vurmamışlardı. Tütün kolonyası gibi kokan birisi arkada bağlı ellerinin boşluğuna girerek onu iskemleye oturttu. Torbayı ve gözbağını çıkarttılar. Karşısında Kürşat oturuyordu. İlyas o anda ölmek istedi. Pislikten kabuk bağlamış çıplak ayak parmaklarından yukarıya doğru akrep ordusu yürüdü. Göğsüne yükseldi, ağzından, burnundan ve göz pınarlarından içeriye zehir yüklü kuyruklarıyla koştular.

Kürşat burnundan sızan incecik kan izinin ardından baktı; tıpkı kantinde ya da okul kütüphanesinde karşılaşmışlar gibi. Dudakları kımıldadı, düşen saçlarının açıklığında parıldayan gözleri buğulandı.

İlyas çabuk çıktı. Babasının esnaf arkadaşlarının Şehir Kulübü'nden tanıdıkları mühim adamlar, lafı gediğine koymayı bilen pahalı savunma avukatları ve nihayetinde verdiği ifade işleri kolaylaştırdı. Eve döndüğü gün annesi Zekeriya sofrasıyla karşıladı onu. Şükür duaları arasında konu komşu, uzak yakın akrabalar yedi içti.

İlyas'ın saçları da hızlı uzadı. Ama içindeki kırıklık ve derisine yapışıp kalan o yarım kalma hissi hemen bitmedi. Kökünden sökülüp atılmış bir ayrıkotu gibi kuruduğunu hissediyordu. Yanı başında her şeye karşın akan hayat vardı, ama ona karışıp nefes almakta zorlanıyordu. Evden başını çıkarmadığı üzerine yığdığı kalın yorganların altında ezilip kaldığı günlerin birinde arkadaşlarından haber geldi. Onunla görüşmek istiyorlardı. Gitmedi. Okuldan gelenler oldu. Konuşmakta zorlandı. Kürşat'tan selam bile getirdiler. Yolladığı kısa notta onu görüşe çağırıyordu. "Bana şu okumaya fırsat bulamadığımız romanı da getir," diyordu.

Kitabın yanında kazak ve iç çamaşırı da paketleyip postaladı. "Bir sonraki görüşte oradayım," diye kaç mektup yazdı. Ama hiç gitmedi. Zaten daha sonra gitmesi mümkün de olamadı. Üzerilerinden eylül yağmurlarıyla

beraber çelik tabanlar geçti. İlyas'ı bu kez eski dosyasından ötürü almışlardı. Birkaç ay tutup bıraktılar. Daha az hırpalamışlardı belki ama dinlediği çığlıklar içine eğri çengellerle mıhlanıp asılı kalmıştı.

Kendine geldiğinde okula devam edemeyeceğini anladı. Hayatı paslı bir ekmek bıçağıyla ikiye bölünmüş gibiydi. Geride kalan her şeyi unutmak istiyordu. Babasının işine sarıldı. Arkadaki dükkânı da alıp mağazayı büyüttüler. Üste iki kat çıkıldı. Arkadaki mahalleden taşınıp cadde üzerindeki yeni evlerine taşındılar.

Kimi zaman mal verdikleri inşaatlara tahsilat için giderken yolda eski arkadaşlarıyla karşılaşıyordu. Kimsenin birbirinden haberi yoktu. Kopan tespih taneleri gibi herkes bir yere dağılmış, kaybolmuştu. Kürşat'ı sormak dilinin ucuna geliyor ama kelimelerini geri yutuyordu. Bazen hemen önünden geçen belediye otobüsünün içinde, hızla uzaklaşan taksinin arka koltuğunda ya da kalabalık çarşıların omuz omuza insan yükünün arasında ona benzer bir yüz görüyordu. İçinden taşan heyecanıyla mıhlanıp kalıyordu olduğu yerde. Gözlerini ovuşturup yeniden baktığında Kürşat çoktan kaybolmuş oluyordu.

Zaman ağır taşlarıyla aktı. Her doğan gün devrildikçe geride kalan anlar uçlarından epridi, çatladı ve kül olup uçtu. İlyas eskiyi silerek yaşadığını unuttu. Belki de bunda Sevim'in de katkısı oldu.

Sevim. Uzak akraba. İlyas'ın babasının daha delikanlıyken iş bulmak için terk ettiği küçük kasabada kalan son kan bağı. Üniversiteyi büyük şehirde kazanınca başına bir hal gelmesin diye İlyaslara emanet edilmişti. Hafta sonları, elinde çamaşır ve kitap dolu çantasıyla mahcup dudak kıvrımlarıyla çıkıp gelmesi, evdeki son değişiklik olmuştu.

Sevim. Önce salona geçip sessizce oturuyordu. Halının hemen önündeki motifini güzel ayak parmaklarıyla

kapatıyor, açıyor, tekrar örtüyordu. Sonra duvardaki rahmetli aile büyüklerinin siyah beyaz fotoğraflarına dalıp gidiyordu. Çok konuşulmayan evin havasına hemen uymuştu. Mutfaktaki yemek hazırlığına yardım ederken, sofrada servise uzandığında, ardından hep bir yapılan kahve keyfinde ve uyku herkesi teslim alana kadar mıhlanılan televizyon önünde sanki kırk yıldır ev ahalisindenmiş gibi suskun kalmayı becerebiliyordu.

Ilyas onunla ortak bağını çok geçmeden anladı. İkisi de geriye dönmek istemiyordu. Sevim'in okuduğu okul onu doğduğu kasabadan ancak birkaç yıllığına koparmıştı. Sonunda çekilen bir dalga gibi geldiği yere geri dönmek zorundaydı.

Birbirlerine dayanarak durmayı denediler. Düşmemek için.

III

Sevim salınarak yürüdü. İlyas gözden yitene kadar onu izledi. Ardından geriye, büyük dükkânın içindeki küçük yazıhanesine döndü.

Masasının başında zarfları yeniden eline alıp her birine hızla göz atmaya başlamıştı ki, bir tanesi dikkatini çekti. Diğerleri gibi sarı değil bildiğimiz beyaz renkli mektup zarfıydı. Ön yüzüne düzgün el yazısıyla düşülmüş adrese baktı. Ardından yırtıp açtı. Bir fotoğraf sıyrıldı.

Koltuğa çöktü.

Fotoğraf elinden sıyrılıp düştü. Beyninde arka arkaya şimşekler çaktı. Kutusundan kurtulan eski bir film makarası yokuş aşağı boşalarak açılıp gidiyor gibiydi.

Kürşat'la beraber okulun içindeki büyük havuzun başında yan yanaydılar. İlyas dizlerini oturdukları banka doğru iki eliyle kavrayıp çekmişti. Kürşat ise kucağına dağınık sayfalarından az önce okunduğu belli olan gaze-

teyi sermiş, her zamanki muzipliğiyle gülümsüyordu. Çok genç ve çok eskiydiler.

İlyas fotoğrafı ne zaman çektirdiklerini hatırlamıyordu. Ama asıl şaşkınlığı bunun nasıl böyle aniden ortaya çıktığına dairdi. Kim yollamıştı? Kürşat mı? Neden üzerinde adres dışında hiçbir not yoktu?

Adrese yeniden baktı. Semt ve sokağın ismini defalarca tekrarladı.

Aniden fırladı. Kapının ardında duran ceketinin cebinden arabasının anahtarlarını aldı. Uzun koridoru koşarak geçti. Dükkânın anahtarlarını almadığını hatırladı bir an. Ama dönmedi. Büyük ve ağır kapıyı çekmekle yetindi. Sokağa çıkmak üzereydi ki kaldırımda uzanmış ihtiyar köpek boynunu kaldırdı. Mızıldandı. İlyas telaşına rağmen eğilip ona doğru uzandı. Köpek yerinden fırlayıp hırladı. Kulaklarını geriye düşürdü, ağzını gerip dişlerini gösterdi. Havladı. İlyas anlam veremedi bu tepkiye. Köpek geriye doğru çekilip hırlayarak uzaklaştı.

İlyas'ın içi karışmıştı. Yolun karşısındaki arabasına koşarak vardı. Gaza bastı. Yol altında akıp yeni virajlara ve başka sokaklara aktıkça hatırlamayla unutmanın ince çizgisinde gidip geliyordu. Ama bir noktadan sonra durup yeniden zarfa bakmadı. Önünde ağırca açılan perdenin gerisindeki görüntüyü anımsadı. İşaretler onu Kürşat'la beraber tuttukları eve götürüyordu.

Sonunda küçük gecekondunun önünde durdu. Bahçedeki elma ağacı yine yüklüydü. Arabadan indi. Dizleri titriyordu. Bahçe kapısına kadar yürüdü. Camları örten perdelere doğru uzun uzun baktı. Bir gölge geçti gibi geldi. Tüller mi kımıldamıştı? Soluk vermişti birisi belki de. Kürşat parmaklarıyla saçlarını geriye doğru atıp esnemiş miydi? Kaldığı sayfayı gösteren ayracı çekip parmaklarıyla kelimeleri kovalamış, yan gözle demlenen çaya bakmış, uzamış sakallarını kaşıyıp gelen uykusunu kov-

muştu, ha? Duvardaki takvim yere mi düşmüştü yoksa? Aniden ve buzlu bir camı kırarak.

Geriye, arabaya döndü. Gözlerini yakan tuz denizinin ardından yolu nerdeyse göremiyordu. Biraz daha gittikten sonra durdu. Direksiyona kapanıp sarsılarak hıçkırdı. Uzun uzun ağladı.

Gözlerini açıp başını kaldırdığında ortalığın kararmakta olduğunu fark etti. Şaşırdı. Ne zamandır buradaydı? Oysa dükkândan ayrılalı daha bir saat olmamıştı. Ya da ona öyle geliyordu.

Arabanın lambasını yaktı. Yan koltukta duran zarfın içinden fotoğrafı çekip aldı. Sonra zarf geldi aklına nedense. Ön yüzünü çevirdi. Adres yoktu. Işığa doğru yaklaştırdı, yeniden baktı. Yok. Bomboştu kâğıt. Aptallaştı bir an. Peki, nasıl gelmişti buraya.

Kontağı çevirip yola devam etti. Aklından geçen düşünceler çamurlu bir nehir gibi karmakarışık akıyordu.

Arabayı her zamanki yerine değil de, bir alt sokağa bırakıp çıktı. Anayola çıktı. Kaldırıma adımını atmıştı ki, el arabasıyla koşan iki çocuğa toslamasına ramak kaldı. Durdu. Çocukların yüzüne baktı.

"Oğlum siz hâlâ burada mısınız?"

Çocuklar anlamaz gibi önce birbirlerine ardından İlyas'a baktılar.

İlyas küfrü basıp devam etti. Başından zonklayarak taşan ağrı omuzlarına doğru akıyordu. Düşecek gibi oldu. Duvara dayanıp yürüdü. Dükkânın önüne geldiğinde camekândan düşen ışıklar onu durdurdu. Geriye doğru birkaç adım atıp etrafına baktı. Doğru yere gelmişti. Ama burası babadan kalma kereste mağazası değildi. İçerideki dolu masalarda insanlar tabaklarına eğilmiş tıkınıyorlardı. Köşede için için yanan mangaldan yükselen dumanlar geniş ağızlı davlumbazın içinde kayboluyordu.

İlyas sarsıldı. İki eliyle yüzünü kapattı. Gözlerini aç-

madan alnını ovuşturdu. Yeniden baktı. Yüzündeki kasların seğirdiğini hissediyordu.

Sallanarak yolun karşısına geçti. Elektrik direğinin aydınlattığı kaldırıma çöktü. Anlamaz gözlerle karşıya baktı. Ardından ön ve arka yüzü tertemiz olan zarfı açtı. Fotoğrafı çıkardı. İçindeki suyun ışıltıyla yandığı havuzun başında oturan bir adam, kucağına dağınık sayfalarından az önce okunduğu belli olan gazeteyi sermiş gülümseyerek bakıyordu.

Tek kişinin poz verdiği fotoğrafı yanına bıraktı. Dirseklerini dizine dayayıp başını avuçlarına aldı. Kızıl tüylü, boz kulaklı köpek, yolun diğer tarafından, duran, kalkan araba trafiğinin arasından heyecanla sıyrıldı. Adamın yanına geldi. Siyah burnunu uzatıp kokladı. Birkaç adım attı. Durdu. Yeniden kokladı. Adamın yüzüne baktı. Döndü. Koşarak uzaklaştı.

Mayıs 2006

"GENE GELİRİM..."

Evdeki bütün kitapları masanın üstüne yığdım. Zaten hepsi bir düzine ediyor. Üşümüşler. Diğer odalar buz gibi ya, içleri çekilmiş sanki. Burası biraz daha güneş alıyor. Ben yokken sarılırlar birbirlerine diye düşündüm. Belki Kırık gelir üstlerine yatar. Kuyruğunu dolar, çöreklenir yamaçlarına. Parmağımı alnına dokundurup çiçekli örtünün en köşesinde duran kitabı gösterdim. "Dikkat et, bunun üstüne yatma, sonra ikiniz de yuvarlanırsınız," dedim; anlar gibi baktı bana. Gözlerini kıstı. Tekrar parmağımı yaklaştırıyordum ki zıplayıp masanın altına girivердi. Eğilip bakmadan elimi uzattım. Galiba kuyruğu geldi. Şak, vurdu. Biliyorum daha ileri gitsem daha okkalı vuracak. Aldırmasam hırlayacak. Tam o anda aşağıdaki kadının sesi geldi. Kar başladı. Bu ne yalnız zaman böyle. Sesleri ve ışığı havaya çivilemişler sanki. Bir kâğıt çektim önüme. Hayatımın en kısa notunu yazmaya başladım.

"Sevgilim, biliyorum bana kızacaksın, bıraktığın parayla Kırık'a biraz tavuk göğsü aldım. İçine havuç rendeleyip haşladım. Daha pişerken ayaklarıma dolanmaya başladı. Sonra -buna da kızacaksın kesin- üzeri lale işlemeli kesme cam kâseye koyup önüne verdim. Evet, başka kap vardı, fakat ondan yemek yemeyi çok seviyor. Hemen

yıkadım merak etme. Biliyorum, o babaannenden yadigâr son eşya bize. Sakladığın yeri görmüştüm, affedersin. Gazetede işaretlediğin tüm telefonları aradım. Vallahi atom mühendisi bile arayan var da bana uygun hiçbir halt yok. Aslında bir tanesi olabilirdi. Tabelacı arıyorlarmış. 'Bakın,' dedim, 'düz bir çizgi bile çizemem. Ama metinlerinizi yazarım.' Yüzüme kapadı deyyus. Sinirlendim. Küfür etmek için yine çevirdim numarasını. Inanmazsın bizim bakkal açtı. Hani şu köşedeki var ya, Metin. Öfkeden yanlış aramışım. 'Gel abi, efkâr dağıtırız,' dedi. Şeytan dürttü, kalktım gittim. Tezgâhın altında iki bira açtı. Biraz da beyaz nohut çıkardı. Olacak şey değil ya, bütün kitaplarımı almış. Ben de güldüm önce. Kirli veresiye defterini sıkıştırdığı çekmecesini açıp önüme dizdi bir bir. Sadece birini okumuş. Ardından merak edip diğerlerini de almış. Gece yarısından sonra eve gittiğinde uyumak için okuyormuş. 'Abi, karının dırdırına birebir. Hop ağzını açıyor, dersim var şimdi diye koyuyorum önüme,' dedi. Hanımı da dışarıdan lise bitirmelerine gidiyor diye ses etmiyormuş. Yarım saat geçip de kadın uyur uyumaz yastığının altına sıkıştırıp kafayı vuruyormuş. Bunu anlatınca üzüldüğümü sandı bir an. Halbuki gülesim geldi. Tuttum kendimi. Yok dedimse de dinletemedim. Bir bira daha açtı. Ev sahibinden öğrenmiş yazdığımı. Aslında o dırdırcı kadınla hiç de muhabbetimiz yok. Bilmiyorum belki de sen söylemişsindir. Hani Metin'in ortaya giden kızı var ya. Şu bir ayağı aksayan sırık gibi kız. Bazen ekmek falan getiriyor bize. Bir gün okula giderken ondan istemiş. Zavallı çocuk bütün öğleden sonra gezmiş kitapçıları. 'Komşu, madem bu işlere merakın var, rafların en önüne koydur kitapları,' dedi. Çenesi açıldıkça açıldı. Bırakmadı, gideyim. 'Bak, bizim dükkâna ver sen onları, çerez bölmelerinden birini boşaltırım. Zaten leblebi şekeri alan satan yok. Oraya dizeriz. Kapıya da yazı asarım,' diye tutturdu. Ne desem fayda etmedi. Beşinci bi-

radan sonra yemin aldı ağzımdan. Gözümün önünde veresiye sayfamızı yırttı, attı. Muhtemelen seni de sıkıştırır. Olmadı birkaç tane verirsin. Zaten bir süre sonra sıkılır, çiğdem külahı yapar. Ne güzel olur aslında. Bahar gelince mahallenin bütün çocuklarının elinde benim sayfalarım. Belki merak edip bir araya getirirler. Neyse, hepsi iyi de bira çarptı çocuğu. Durduk yerde ağlamaya başladı. Bir erkek kardeşi varmış. Konak'taki belediye binası daha inşaatmış o zamanlar. Pankart asarken vurmuşlar oğlanı. Iyice daraldım. Dükkâna birileri geldi. Tuz, deterjan falan istediler. Tersledi müşterileri. 'Burada büyük bir yazarla sohbet ediyoruz. Gelmişsiniz, vır vır kafa ütülüyorsunuz,' dedi. Özür diledim kadınlardan. Başını tezgâha dayayıp zırlarken arkaya geçip istediklerini verdim. Deftere yazdırmadılar. Tekrar arkaya geçip etiketlere baktım. Kadınlardan biri karşı evde oturuyormuş. 'Her gece ağlıyor bu garip,' dedi. 'Geçer şimdi,' dedim. 'Canı sıkkın biraz.' Diğer kadın ona yardım etmemi istedi. Gündüzleri ben dursam iyi olurmuş. Hem çalışmıyormuşum ya, sana da destek olurmuşum. Hayret ettim. Hikâyemizi bilmeyen yok sokakta. Sonra Metin sızdı kaldı. Üşümesin diye elektrik sobasını yaktım. Sıkıldım iyice ama ayrılamıyorum ki. Adam fil gibi horluyor. Öğleden sonra kızı geldi. Evden battaniye getirmiş. Anca kurtulabildim anlayacağın. Yarım kilo tavuk göğsü tarttırdım. Sana söylememiştim, geçen gün babam aradı. Hava soğudu ya, balık iyice çoğalmış. Teknedeki çocuklardan birinin ayağı kırılmış kasaları yerleştirirken. Anlayacağın birazdan yola çıkacağım. Hem birkaç ay oyalanmış olurum. Sen de kafa dinlersin. Aslında Kırık seninle daha iyi anlaşıyor. Galiba bütün gün evdeyim diye sinir oluyor bana. Tam uyuyacakken koltuğuna otuyorum. Karşıma geçip bıyıklarını düşürüyor. Koridorda turluyorum uzun saatlerce. Radyoyu açmamdan da hazzetmiyor. O da haklı, evin içinde mırıldanıp duran bir adam. Her

neyse, önümüzdeki ay birkaç dergide öyküm çıkabilir. Senin hesap numaranı verdim. Bu paralar da ne diye merak etme. Ama kesin değil. Bir ihtimal diyelim. Askıdaki yağmurluğu alıyorum. Dönüşte yeni bir tane getiririm. Çünkü leş gibi balık kokar. Babamın kuşburnu likörü de iyi tutmuş bu sene. Tarçınlı yapmış. Birkaç şişe alırım yanıma. Ellerinden öpüyorum. Beni merak etme."

Kâğıdı ikiye katlayıp masaya bıraktım. Bizimki hâlâ aşağıda saklanıyor. Biliyorum, ben gidene kadar çıkmaz ortalığa. Sonra gelip masanın üstüne zıplar. Pencereden dışarıya bakar. Belki yolda yürürken görür beni. O zaman dönüp el ederim. Kar durmuş. Birazdan çocuklar dökülür. Anneler pazar torbalarıyla geri döner. Belki Metin uyanır. Sırtındaki battaniye kayar. Bir otobüs yavaşlar. Beni alır. Ben giderken sen eve doğru yola çıkmış olursun.

22 Ocak 2004

YAĞMUR KLARNET SESİNİN ARDINDAN GELDİ

Orada oturmuş her şeyi tersine çevirebilir miyim, diye düşünüyordum. Bu mümkün müydü? Altımda çırpınan suya baktım. Dipteki midyelere, sağa sola kıvrılan yosunların arasında gizlenen küçük balıklara baktım. Çok çaresizdim aslında. Yine de ayıpladım kendimi. İzmir çok büyük geldi bana. Sokaklarında kaybolurum, diye düşündüm. Dizlerim yandı. Eğilip denize dokunayım dedim. Durdum. Bu şehir, parmaklarının ucunda sigara tutan bu sarı duman izi çok korkuttu beni. Eteklerinin arasından gelen tuz kokusu, zeytin çekirdeği kokusu duvar gibi yükseldi önümde. Deniz yine de iyidir, diye düşündüm. Süzüldüm, damla kadar oldum. Düşüyor gibiydim.

Uyanıverdim. Başım yeşil çuhaya değer değmez gözlerimi açtım. Kahvenin kirli gürültüsünü duydum yeniden. Önümde boş kül tablası, yırtık kenarlarından tutturulmuş yazboz kâğıtları.

Ah yeniden dalabilsem.

Yaz gecikti bu defa. Çok belli. Çünkü ihtiyarlar hâlâ bahçeye sandalye atmadılar. Şimdi her zamanki alışkanlıklarının tersine, kararmış kahverengi sacıyla ortada yükselen sobanın etrafından uzaklaştılar. Yine bir aradalar ama bu kez pencereye yakın bir köşede oturuyorlar. Onlar kahvede ilk ölecekler arasındalar. Allah bilir tabii ama Ocakçı

Selim'in lafı bu. "Azrail kahve içmeye gelse bir hafta eğleşir burada," diyor. Aldırmıyor gibiler ya, Selim'i de pek sevdiklerini söyleyemem. Ama hesaplar onda toplanıyor. Surat yapıp terslenseler veresiyeyi kesmeyeceği ne malum. Çaylar tepsiye dizilir dizilmez sıcak sudan kızarmış parmaklarıyla göğüs cebinden çıkardığı defterine işliyor hemen.

"Koreli, üç aylığını almadan nalları dikme ha! Defteri sen doldurmuşsun namussuzum..."

En çok ona takılıyor. Daha doğrusu en ağır lafları hep Koreliye sokuyor. Ulan bu Selim ciğersizin önde geleni. Yahu, Koreli zaten taş gibi sağır. Güya "lafım size" demek istiyor.

Yavaş yavaş karıştırıyorlar çaylarını. Sonra plastik tabaklarını dizlerine koyup avuçlarının içine alıyorlar sıcak bardakları. Birisi ayağını değiştiriyor. Diğeri sigara çıkarıyor. Posbıyıklı olanı tek tek yakıyor çakmağıyla. Arap uşağı olanı sigaradan nefret ediyor. Yaktılar mı kıçını dönüyor, bahçeye doğru bakıyor. Posbıyık diğerlerine onu gösteriyor burnunun ucuyla. Gülümseyip avurtlarını soldurup şişiriyorlar.

İçlerinden bir Ziya Bey'in ismini biliyorum. O hep en son geliyor. Kapıyı gürültüyle açıp "selamın aleyküm" çakıyor ortaya. Yüz kilo var herhalde. Kıçının altına iki sandalye çekip aralarına oturuyor. Garson "Ziya Bey'e bir sade!" diye bağırınca kıpırdanıyorlar hafiften.

Ah bu adamlar, neden hiç konuşmazlar? İçim geçse yine biraz. Şöyle başım iki elimin arasındayken. Hava açmamışken henüz, biraz daha doysam yalancı uykuma. Denizi görsem.

Garson çocuk bırakmaz ki.

"Ağabeycim, burası sabahçı kahve, otel değil..."

İtin sıpası. Ocakçının bir numaralı ispiyoncusu bu zaten. Geçen gün sodanın parasını vermedim diye köşeye kadar koşturmuş peşimden. Sanki kaçan var.

"Öğrenci misin sen?"

"Yok. Neden sordun?"

"Hep elinin altında kâğıt kalem var da. Boyuna yazıyorsun."

"Öylesine, iş olsun diye."

"At mı oynuyorsun yoksa?"

Ebenin körünü oynuyorum. Pezevenk. Yok rahat bana burada. Kaç gündür uyumadım adamakıllı. Çayın parasını bırakıyorum masaya. Ayağa kalkınca ihtiyarlar bana dönüyor. Belki onlardan önce ölürüm. Allah'ın işi bu.

Yanlarından geçerken Koreli sigara uzatıyor bana. Posbıyıklı "al işte" der gibi kafasını sallıyor. Ben çıkarken Ziya Bey giriyor.

En iyisi Pasaport'a gitmeli. Uyuyacaksam orda uyuyayım. Denizin kenarında. Yağmur yağarken. Ulan Ocakçı Selim, sanki sen kazık çakacaksın bu dünyaya. İnşallah ihtiyarlar helvanla rakı içerler başucunda.

8 Haziran 2004

"ŞAHANE, PEK ŞAHANE..."

Bizim sokaktan çıkan ilk cenaze değildi bu. Birkaç kere daha, beyaz sarığıyla Şeref Hoca, yokuşun başındaki camiden telaşla fırlamış, uzun ceketini savurarak gelmişti.

Hatırladığım bir diğer ayrıntıysa dik yolu tırmanan hocanın asfalt zemini değil de yolla beraber uzanan beton merdivenleri tercih etmesiydi. Bu gayet normaldi. Çünkü dik yokuşun araba lastikleriyle yıllardır törpülenen ve bütün pürüzleri cilalanan zemini yürümeyi zorlaştırıyordu.

Aslında yokuşu bilen hemen herkes aynı yolu seçerdi. Yabancılar da bir iki tökezlemeden sonra her an kayıp düşeceklerini hesap ederek yavaşça beton merdivenlere geçerlerdi.

Gerçi merdivenlik de öyle çok rahat değildi. Hemen yandaki okulun çukur bahçesinde delice boy atmış yaşlı iğde, yolun üzerine doğru kendini salar, iyice alçalırdı. Yürümek için çok kere eğilmek gerekirdi. İşte ihtiyarların en sevmediği şey. Bir elleriyle okulun çatlaklı duvarına tutunup iki büklüm adımlarını atarlarken dengelerini kaybetmeleri işten bile değildi.

Dahası var üstelik. Dalları aştıktan üç beş adım sonra, bedeni kurtların siyah başlı yuvalarıyla delik deşik

olmuş telefon direği geliyordu. Uzun, kahverengisi uçmuş direği merdivenli yolun dar basamaklarından birinin tam ortasına dikmişlerdi.

Insanlar karşılarına çıkan yeni engeli geçip yollarına devam etmek için genellikle birkaç yol denerlerdi. Daha genç olanları, telefon direğinin beline sağ elleriyle tutunup kendilerini savurarak yarım kavis çizerler ve öte yana geçerlerdi. İhtiyarlar için ise hayat o kadar kolay değildi. Zavallılar iki elleriyle direğe sarılırlar, dans pistinde eşine iyice sokulur gibi kollarını giderek sıkarlar, hatta yanaklarını direğe yapıştırıp hesaplı, küçük yatay adımlarla geçişlerini tamamlarlardı. Ama ya bastonlu, bir ayakları iyice dünyanın çukuruna kaçmış olanlar? İki elleri de meşgulken tek dostları, dayanaklarını ne yaparlardı? Tabii ki, direğin duvarla arasında kalan bir karışlık boşluğu kullanırlardı. Bastonlarını oraya dikerler, işleri bitince de geri alırlardı. Çocukları anlatmaya hiç gerek yok zaten. Onları ne durdurabilirdi ki? Kimi zaman bir tarafı tehlikeli uçurumuyla "aman" dedirten duvarın üzerinden, kimi zaman da hafif bedenleriyle asfaltın üzerinden koşarak çıkarlardı.

İşte o gün Şeref Hoca, merdivenliği ve saydığım zorlukları aşıp geldiğinde ben balkondaki yerimden azıcık da olsa kımıldamış, altıma aldığım ayağımı değiştirmiştim. Sarığını çıkartıp bana doğru baktı. Ardından evin önündeki kalabalığın içine karıştı.

"Başınız sağ olsun."

"Amin, hepimizin."

Açılıp etrafında halka oldular. Birisi her nerden bulduysa mavi arkalıklı sandalyeyi getirip hocanın çökmesine yardımcı oldu.

"Ben her şeyi ayarladım. Gasilhane hazır. Merhumeyi yıkandıktan sonra ikindiye yetiştireceğiz. Sonra da Bornova Mezarlığı'na."

Kalabalık memnunca kımıldandı. Arada kimi başlar balkona doğru kalkıyordu. Sanırım ne düşündüğümü anlamaya çalışıyordu herkes. Oysa ben uyuşan ayağımı yeniden değiştirmekle meşguldüm. Önümdeki helva tabağını karıştırıp birkaç yeni çamfıstığı buldum. İyi şans işte. Gelince arka arkaya diziliyorlardı.

"Fakat cenazeyi aşağıya indirmemiz gerek. Belediyenin şoförü, 'Çıkamam bu yokuşu,' dedi. Lastikleri kabakmış."

"Ah Şermin Hanım, ah. Seni de mi yolcu edecektik buradan?"

Komşumuz Hatice Abla'nın yaşmağını büzüp yalancıktan gözlerini silerken söylediği sözler havaya gitmişti aslında. Şimdi herkes için yeni bir sorun vardı. Şermin Hanım bu yokuştan nasıl inecekti?

"Turan'ın arabaya saralım," dedi birisi. Kim göremedim, o anda son fıstığı çatala almaya çabalıyordum. Ama fırsatım olsa ya da aşağıda aralarında olsam, "Olmaz kardeşim. Adam Almanya'dan döndüğünden beri arabaya el atmadı. Çalışmaz bile," derdim.

Öneri bomba gibi patlamıştı aşağıda. Herkes bir yana koşuşturdu. Turan arabanın bagajını açıp uzun beyaz çekme halatını çıkardı. Birileri apartmanın serin giriş koridoruna doldu. Az sonra üzeri yeşil dua örtüsüyle örtülü tabut eller üzerinde belirdi. Şeref Hoca önde, geri geri yürüyüp altı kolluya girenlere yol veriyordu. Daha geride başı örtülü kadınlar burunlarını çekip duruyorlardı. Çocuklar ise korkuyla merak arasında ortada koşturmakla meşguldüler.

Sonunda cenaze tozlu arabanın yanına ulaştı. Tabutun altına girenler boştakilerle yer değiştirdi ve hep bir ağızdan çıkan bismillah'la ağır yük, arabanın tavanındaki demirden eşya bağlama rampasına yerleştirildi. Geri çekildiler. İşte olmuştu. Şimdi tabutu halatla iyice saracak-

lar, aşağıya cenaze arabasının yanına kadar güvenle indireceklerdi.

Turan öne yollanmadan önce açık bagaj kapağını hızla indirdi. Ama nafile. Yeniden bu kez hırsını alırcasına asıldı. Çarpmanın şiddetiyle sallanan arabadan yırtık bir kırılma sesi geldi. Sonra bir daha. Tabutun üstüne oturduğu kızağın vidaları teker teker atmaya başlamıştı. Sonunda yana doğru eğiliverdi demir ızgara. Kalabalık çığlık kıyamet tabuta sarıldı. Düşmeden son anda dengeleyebilmişlerdi. Geri çekip yeniden omuzlara alındı Şermin Hanım.

"Hocam n'olacak bu yahu?"

"Omuzda da inmez aşağıya."

"İnmez. Merdiven dar. Yol kayar..."

"Ah Şermin Hanım, ah. Sen bu hallere de mi düşecektin?"

Artık helva tabağını bırakmış, balkon demirine iyice yaslanmıştım.

"Bir de sırıtıyor domuz. Şuna bakın hele."

Kadın başları yeniden bana çevrilmişti. Erkeklerinse büyük dertleri sürüyordu hâlâ. İri bedeniyle hemen her gün bu yokuşu vakur ve kararlı adımlarıyla arşınlayan Şermin Hanım, o cumhuriyetin yılmaz kadın öğretmeni, sert bakışlı ahlak kartalı şimdi daha da şişmiş bedeniyle mahallenin tıkacı gibi orta yerde kalmıştı.

Oysa daha geçen hafta, "Şefik, eğer benden önce ölürsen leşini şu yokuştan yuvarlayacağım. Sonra aşağıya inip 'soyumuzu kurutan adam budur deyip' bir bidon gazla yakacağım seni," demişti.

Ah Şermin Hanım, ah. Hayat işte.

"Tamam, ben buldum yolunu."

Gerçi başka zaman olsa Turan'ın ağzını burnunu kırarlardı ama taşıdıkları yük tüm günahlarıyla giderek ağırlaşıyordu. Çaresiz baktılar.

Turan hemen koşup evin altındaki dar garajın kapısını açtı. İçeriye uzandı. Çekerek çıkardığı üç tekerlekli bagaj arabasıydı. Almanya'dan kesin dönüş yaparken kalan eşyalarını da buna sarıp arabasının kıçına takıp gelmişti.

Nihayet Şermin Hanım yorgun omuzlardan indirildi. Tabut ön ve arkadan taşan gövdesine rağmen sıkıca bağlandı. Bagaj arabasının demir kancasına da uzun halatı dolayıp yokuşun başına kadar geldiler.

Yeşil örtüsü çıkan rüzgârla dalgalanan tabut, dünyanın en garip elli metrelik yolunu alıyordu şimdi. Yukarıdan birkaç kişinin yavaşça bıraktığı kalın ip sayesinde santim santim aşağıya inen arabayı boşta kalan mahalleli merdivenlik yoldan takip ediyordu.

"Güle güle Şermin Hanım."

Ayağa kalktım. Ağız dolusu kahkahayla yeniden bağırdım:

"Güle güle..."

Geride kalan kadınlardan biri dönüp bana doğru tükürdü.

"Allah'ın delisi. Bari bugün imana gel..."

Ah Şermin Hanım, işte seninle kuruyordu soyumuz. İyi ki dölüm tutmamıştı. İyi ki dualarım kabul olmuştu. Seninle beraber kara düşlerin de gidiyordu işte. O akıl almaz üreme isteğin. Bir parçanı mutlaka ama mutlaka yaşatma deliliğin. Ama sen kimseye dokunamazdın ki. Kat kat giydiğin elbiselerini açıp kimseyi içine alamazdın. Kendinden başka kimseyle sevişebilir miydin? Ancak senin parçan olan, senin soyundan gelen, senin temizliğini taşıyan birisini bacaklarının arasına alabilirdin.

"Güle güle abla. O irinli memelerini de götür cehenneme..."

İki saat sonra cenaze arabası geri döndü. Şeref Hoca uzun uzun asıldı salaya.

"Mahallemizin kıymetli emekli öğretmeni Yunus'tan doğma, Hasibe'den olma, Şermin Akar Hanımefendi hakkı rahmetine..."

Mahallenin en iki yüzlü hayatı, en bilinmez öyküsü, en büyük yalanı hakkı rahmetine kavuşmuştu.

Balkondaki divana iyice uzandım. Otuz yıldır bıkmadan izlediğim yokuşluğa baktım yeniden. Birkaç bulut geçti üstümden. İçeriden duvar saatinin gongu duyuldu. Ölüm böyle ne şahane bir şeydi. Ne şahane, ne şahane...

26 Ekim 2004

REŞAT ABİ, BEKLE BENİ BİRAZ

Sarsıntıya uyandım. Omuzlarımdaki iri kayanın ağırlığını tekrar hissettim. Hoş geldin hayat! Yoksa ben mi geri döndüm?

Körüğünden öğürtüler çıkaran otobüs ani gazla yeniden şaha kalktı. İlk durakta binmenin faydası işte. Otururken daha çekilir oluyor bu çalkantı. Ayaktakiler tavana tutturulmuş gri paralel borulara tutunmakla meşguller. Kimisi de aynı borulara takılı deri tutamaklara çaresizce asılmış, düşmemeye çalışıyor. Ne kadar çaba o kadar ter, o kadar koku.

Ama ön kapının oralarda yığılmış duranlar var ya hani, hiç kimse onlar kadar ekşi kokamaz. Çünkü trafik sıkıştığında, bizi sağlayıp yolumuzu kesen herhangi bir araba belirdiğinde ya da yoldaki lakaya girip her hoplamamızda, şoförün küfürlerine yüksek sesle verdikleri onaylamalar, "cık cık"lar, "Olmaz abi bu kadar'lar beni hasta ediyor. Arkalardan gelen, "Biraz yavaş canım. Domates mi taşıyor!" homurdanmaları hep bu hıyarların bize dönük omuzlarına çarpıp orta yerde kırılıyor. En çok sevdikleri laf da: "Arkadaşım ilerleyelim. Arkalar bomboş!" İşte bu şehirde en çok söylenen cümle. Hemen herkes hayatında en az bir kere böyle böğürüyor. Hiç faydasını da görmedim gerçi.

En iyisi dışarıyı seyretmek. Erken gelen karanlığı

seyyarların, sayısal bayilerinin, kasalarını toplayan manavların kırık ışıkları yırtıp duruyor.

Eşrefpaşa Yokuşu ndaki durağa gelince börekçiden taşan müzik sesi içerisini doldurdu yine: "Gir koluma hani bekârlık sultanlık derdin..." Allahım adam on yıldır aynı kaseti dinliyor. Hiç bozulmaz mı bu meret?

"Yok canım, ne mesaisi. O göz var mı bende!"

"..."

"Kalmadım tabii. Hem adama güvenemiyorum ki."

Önüm oturanları fark ettim birden. Bunlar dünküler değil mi be? Gür siyah saçları parlayan adamın ne dediği anlaşılmıyor bir türlü. Omuzlarını kıza doğru bastırmış, hafif yere bakarak konuşuyor. Ama yanındaki ona doğru çevirmiş yüzünü. Cırtlak sesi kulağımda çınlıyor.

"Canım iki yıldır çalışıyorum ama insan tanıyamıyor."

"..."

"Yok da, bazen bana bakışlarını yakalıyorum."

Bunu söyler söylemez güldü kız. Profilinden beliren ince, düzgü burnunun altında yayılan dudaklarından anladım. Adam başını kaldırdı ona doğru ama hemen geri düşürdü bakışlarını.

"Hele geçen gün etek giymiştim."

Kız parmak uçlarıyla saçlarını kulağının arkasına attı. Adam da aynı anda yanağını kaşıdı. Omuzları iyice kaynaştı birbirlerine.

"Hayır, o kadar kısa da değil."

"..."

"Aman Reşat Abi ya."

"..."

"Bak bak, sen nerde gördün beni."

"..."

"A doğru ya. Yine otobüste karşılaşmıştık, değil mi?"

Bakıştılar tekrar. Allahım göz göze kaldılar. Tam ada-

mın arkasında oturuyorum. Acaba yüzü kızarıyor mu? Kız saçını atıp duruyor.

Şimdi neden sustu bunlar? Kalabalık dağılmaya başladı. Camlarda yağmur tıpırtıları duyuldu. Kız derin nefesini verip inledi.

"Demek Yeşim Yenge memlekete gitti."

"..."

"Bekârsın yani bir hafta."

Yağmur azdı iyice dışarıda. Susmayın, lan. Susmayın.

"Hadi akşam çay içmeye gel bana."

"..."

"Amma nazlısın işte. Yağmur durur birazdan."

Reşat Abi, mırıldandı yine. Ne mıymıntı böyle. Kapı gibi omuz yapmış adam ama ağzında fare var sanki. Dışarıya doğru baktı. Aceleyle doğruldu. Kapının üzerindeki düğmeye bastı. Geriye döndü sonra. Galiba vedalaşmadılar. Kız boynunu uzattı. Kulağına yakın bir yerden öpüverdi. Bıyıklıymış da üstelik. Burnunun üstü bile kızarmış.

Tıslayan kapıdan attı kendini adam. Beyaz pardösüsüyle karanlığın içinde yitti. El mi salladı? Çünkü öbürü parmaklarını belli belirsiz cama sürdü. Uzun uzun baktı Reşat Abi'nin ardından. Aniden arkaya döndü. Fark etti galiba dinlediğimi. Sağ kaşının altında nokta nokta çilleri varmış. Görememişim o ana kadar. Kalkıp arkaya gittim. Neme lazım, söylenir falan.

Ardından kızın durağı geldi. Ayağa kalkınca gördüm uzun bacaklarını. Gri hırkasının arasından göğüslerinin kabartısı titredi. Saçını düzeltti. Otobüs sarsılarak dururken çantasını omzunda tarttı. Pembe ojeleri ışıldadı.

Uzaklaşırken arka cama yapıştım. Eğer bakarsa kızmamıştır kulak misafirliğime. Belki gülümser bile.

Başını yolun öbür tarafındaki tuhaficiye çevirdi. Kaltak.

Sonraki durakta indim. Acaba geriye yürüsem mi,

diye düşündüm bir an. Yağmur yeniden başladı. Belki çoktan girmiştir evine.

Yakalarımı kaldırdım. Yolun karşısına geçip dar sokağa girdim. Arkamdan birileri ıslık öttürüp duruyordu. Şimdi buz gibi eve gir işin yoksa. Ama Reşat Abi, karısının memlekete gitmeden buzdolabına hazırladığı sarmaları yiyecek belki de. Üstüne yoğurt da döker kesin. Çorba falan ısıtır. Sonra doğru kızın evine. Çay içmeye! Hatun tepsiyle kırıtarak salona girer. Yine öyle manasız laflar eder: "Patronum... eteğim de kısa... hah, hah, hah... amaaan Reşat Abi..."

Gerisini düşündükçe içim uyandı.

Bizim apartmanın karşısındaki ışıklara takıldım bir an. En iyisi gidip iki üç film almalı.

Tezgâhın arkasındaki çocuk beni görünce ayağa kalktı. Raflarda hışırtılı poşetlerin içinde renkli kâğıtlarıyla filmler var. Karıştırıyorum. Çoğunu izlemişim.

"Abi başka filmler de var."

"Nasıl?"

"İşte daha iyileri var."

Masanın üstüne kahverengi kutuyu koydu. Parmaklarıyla seçiyor, arada durup numaralarına bakıyor. Bunların renkli kâğıtları yok üzerilerinde.

"Alman, Japon ne istersen yani. Bak bu Arapları tavsiye ederim."

"Arapları?.."

Ellerini göğsünün üstüne bastırıp hayali iri yuvarlaklar çizdi. Gerisin geri tekrar döndürdü havayı.

"Büyük yani."

Güldü sonra. Büyük "şeyi" elime alıp baktım. Tam o anda içerideki bilgisayarların başında kavga eden çocukların sesi geldi.

Dönüp sinirli sinirli söylendi. Suspus oldular. Tıkırtılı klavye sesleri duyuldu.

"Kaça bu?"

"Sana beş milyona olur. Geri getirirsen ikiye alırım."

Cebime atıp çıktım. Ya Reşat Abi, biz de boş değiliz bu akşam.

Evin içi gerçekten soğumuş. Artık elektrik sobasının vakti gelmiş bile. Mutfağa girdim. Canım çekmedi yemek hazırlamak. Tek başına ne yer insan? Doğru CD çaların başına. Allahım, kocamanlarmış ha.

Adaptörü taktım. CD'yi yuvasına ittim. Bağlantılar da tamam. Ama televizyon bir türlü açılmadı. Lanet alet. Yine tekledi. Yumrukluyorum. Düğmelerinden aldım hırsımı. Yok. Tık yok. Üstelik beş milyon saydım ben buna. Geri götürsem bile zarardayım.

Çekyatı açıp altından battaniyeyi çıkardım. Işıkları söndürdüm. Soyundum. Bir donum var üstümde. Onu da örtününce sıyırdım usulca.

Şimdi Reşat Abi ikinci çayında mıdır? Kız ince parmaklarıyla şekeri uzatıyordur. Eğilince yuvarlak göğüsleri kımıldar. Gömleğini zorlar uçları. Saçları açılıp adamın kollarına dokunur. Sessiz kalırlar bir an. İç çekerler arka arkaya. Sonra kız omuzlarının nasıl ağrıdığından yakınır. Domuz patronu işi yıkıp duruyordur üstüne. Reşat önce koluna dokunur. "Kıyamazlar sana," der. Yaklaşır.

Reşat Abi be, bir dakika bekle. İçerisi çok soğudu. Şu sobayı fişe takayım. Dur şimdi hemen ensesinden öpme kızın. Daha uzatalım bunu.

Ulan siktiğimin televizyonu. Sabah seni çöpe atmazsam adam değilim.

24 Kasım 2004

DERT Mİ YANAR, ESKİ NALINLAR MI?

Güneşin geç doğduğu günlerden biriydi. Soğuk sis, idrar kokulu dereden ve üzerinden geçen eski demiryolu köprüsünün aralıklarından yükselip bataklık ağaçlarının dallarına pis kediler gibi sürünüp duruyordu. Ortalıkta küçük kırık parçalar halinde ışık vardı ama günün geriye kalanında için hiç de iç ısıtacak gibi görünmüyordu.

Tenekeli mahallenin birkaç evinden ince duman yılanları yükseldi. Yamulmuş sacıyla boyaları dökülmüş teneke sobanın sönmek üzere olan közlerine eski nalın parçaları atılmıştı belki de. Mum Yanmaz Camii'nin küçük şadırvanına bakan, yıkıldı yıkılacak ayakkabı raflarına sokuşturulmuş nalınlara küçük, kara hırsız eller mi uzanmıştı? Bir gece önce hem de.

Evvela köşedeki elektrik direğine kuvvetli bir tekme. Daha önce yüz kere denenmiş nasıl olsa. Eski, pasları şakır şakır dökülen hurdalık söyle nazlı gelin gibi salındı mı lambası anında gözünü kapatır. En az on dakika cızırtılı soluğuyla sokak karanlık altında. Ardından telleri aralayın, "cup" avlunun içine.

Fakat asıl hazine tahta kapının ardında. Yeşil ve serin halılarla genişleyen o kutsal ferahlığın üzerinde Allah'a açılan parmakları buz tutmuş evliyaların yüzü suyu hürmetine yanan avizeler ve köşede dürülmüş du-

ran dizi dizi postlar. Ama günahların en büyüğü o eşikten Ramazan ayında geçmektir herhalde. Fakat avlu daha az zararlıdır. Hele mantarlı ayak kokan eski nalınlar sevap bile sayılabilir.

Kederli dün geceyi kim bilebilir ki?

Diyelim ki adı Şaziye olsun. Kestane saçları kıvrılır omuzlarından çıplak sırtına. Çok da güzel değil. Belki. Bir memesi diğerinden büyükçe. Un kurabiyesi gibi. Meme uçlarında yanık fıstıklar. Bacaklarına doğru eski bir nehir kıvrılır. Suyun gözünde depremler birikmiş.

Şaziye yatağın ucunda. Yanında Kaya'nın Bünyamin. Göğsü inip kalkıyor. İki eli apışarasında. Mesela Bünyamin'in Samsun sigarası bitmiş olsun. Sabahtan beri çok çalışan elleri güllaç ve irmik helvası tarttı. Dört adımlık dükkân. Tam Basmane Karakolu'na bakan cephesinde sinek pislikleri. Sekiz saatten fazla çalıştı. Sağ kaşının üzerinde kesik bir iz. Altınordu sahasında korner topuna çıkmıştı. Bünyamin Şaziye'yi omuzlarından bastırıp yatağın kenarına çöktürür. Çok da güzel değil kalçaları. Biraz büyükçe.

Diyelim ki camiden üç sokak ötede olsunlar. Gece teravinin son rekatı kılınırken Bünyamin'in emanet anahtarları masanın üzerinde. Şaziye nefesini duvara verir uzunca.

Daha aşağıda kahvede sigara dumanı yıkılı kahvede başka bir oğlan kılıç oynayanları izliyor. Gazcı Kâzım. Çok öfkeli. Gözleri kâğıtlarda ya, aklı "gir çık" diyor.

"Ulan sen kaynatasısın. Ulan dinsiz imansız. Günah değil mi hem bana, hem Şaziye'ye."

Namazdan çıkar Kâzım'ın babası. Ev dereye sapan sokağın hemen başında. Canı naneli çorba çekiyor belki de.

"Şaziye, gız. Koy tencereyi ocağa."

Kâzım ve babası ve Şaziye. Son gelen en küçükleri. Elleri üşümüş. Koltuk altında şişkinlik.

Sabah karşı daha da soğudu hava.

Mesela diyelim güneşin daha kötü doğduğu günlerden biriydi. Ben tenekeli mahalleye bakan yolda bekliyorum.

Birkaç evin sobası tüttü.

Dert mi yanar, eski nalınlar mı?

31 Ekim 2005

"HÜSO, SENİ SORDU SON NEFESİNDE"

Geçenlerde Niyetçi Hüso'nun tavşanı sizlere ömür. Gençti de üstelik. Ne bahtı kara imiş garibim. Daha el kadarken mahallenin itleri ön bacağını kaptıydı. "Yaşamaz bu Hüso," dedik ama dinler mi bizi. Kırk gün şekersiz tel kadayıfıyla besledi. Koynunda uyuttu. Sonra bir sabah baktık ki, niyetçi sandığını gelin gibi süslemiş. Tavşanın kuyruğunda kırmızı bir kurdele. Gerim gerim geriniyor ortalıkta.

Hüso içli oğlandır. Kız kardeşinin Çamdibi'nde gazinoya çıktığı duyulunca küstü bu dünyaya. Ne niyete çıktı ne akşamları kahveye geldi. Tavşanı da üç gün beslememiş. Acıkmış garip. Sen atla gel bizim cama "tık, tık". Şaştım vallahi. Dili olsa insandan yeğdir aslında. Bizim odun sobasının yanında kaldı bir müddet. Ama pek keyifsiz, anlıyorum ben. Öyle arpacı kumrusu gibi düşünüyor. Gözü de camda. Derdi, "Hüso gelse de alsa beni".

Hüso bir aralık geldi. "Benim yosma sana mı kaçtı, lan?" dedi. Vişne şarabı açtık beraber. Biraz da yaz helvası çıkardı anam. Biz birlikte pek güzel türkü söylerdik. Yine asıldık: "*Testi doldurdum çaydan / gülü de kopardım daldan...*"

Bizimkisi canlandı, gitti Hüso'nun kucağına dayan-

dı. Aman ne coştuk gündüz vakti; "*Arabacı yol ver geçeyim / gazinocu doldur içeyim...*"

Ben yığılıp kalmışım sandığın üstünde. Anam anlattı. Ağlaşa ağlaşa gitmişler beraber.

Ertesi gün Hüso bayramlıkları çekmiş. Tiril tiril keten takımı, başında birinci kalite fötrüyle basmış Çamdibi'ni. Yavrum sen bir garip niyetçisin. Nerden bileceksin mekân dağıtmayı, adam kaldırmayı. Eşek sudan gelene kadar dövmüşler bizimkini. Asfalta atıvermişler öldü diye. Dolmuşçunun biri tanımış, evine kadar getirip bırakmış.

Eh, oldu olan tabii. Hüso niyetçiliği bıraktı. Taka tuka bir sandal aldı. "Ne kadar az insan görürsem o kadar iyidir," diye balığa vurdu kendini. Tavşanı da bırakmıyor ama. Sandalın kıçında beraber gidip geliyorlar.

Bir sabah evin kapısı kırılıyor, güm güm. Mahallede kıyamet kopmuş. Karılar ağlıyor, çocuklar gülüyor, adamlar siyah siyah baca gibi tüttürüyorlar cigaralarını. N'oldu lan? Elimden tutup iskeleye götürdüler. Hüso'nun sandalı dönmüş ama Hüso yok. Tavşan duru gözlerle bize bakıyor. "Gelmez, boşuna beklemeyin," dedim. Gelmedi de. Yıl oldu kaybolalı.

Tavşanı bizim nüfusa yazdılar. Garibin biri zaten. Pencerede bekleyip duruyor. Ama benim anam delidir biraz. Tutturdu bir ağlamak. Et yemeyeli yıl olmuş. Dişleri dökülüyormuş yediveren gülleri gibi. "Yahni de yahni" diye zırlar oldu her gün. Aklım çıkıyor eve patates, havuç, yeşillik aldıkça. Anam bıçakları biliyor gözümün içine bakıp.

Sırf bu yüzden işe girdim. Posta Müdürü Rasim Bey'e yüz yıktım, postacı yazdırdım kendimi. İlk maaşımla pirzolalar, koç yumurtaları aldım anama. Külbastı kokusu sindi evin perdelerine. Konu komşudan utandım.

Ama anam işte... Bir de dalga geçer gibi tavşanın pon pon kuyruğunu şapkama işlemiş. "Resmi bu, cezası var. Giyemem böyle," diyorum. Dinleyen kim.

Ya şimdi Hüso dönüp gelirse, ne derim ben ona.

15 Eylül 2004

LÉO FERRÉ SOKAĞI

I

Yan yana oturduk. Sarı bankın önünde yorgun çiçekler, basılmış çimenler ve uyuklayan kediler vardı. Aşağıda ağır gemiler demirlemiş. Arkadan gelen çivit mavisi, uzun gövdeli şilep ağzından köpükler çıkararak diğerlerini geçti.

"Başla," dedim.

Uzun siyah saçlarını çekiştirdi. Kulağının arkasına attı. Gömleğinin son düğmesini çözdü, yeniden ilikledi.

"Rus gemisi," dedi. "İki aydır denizde. Balast gemi, çünkü çizgileri yukarıda. Ambarları boş yani. Kaptan, Körfez'e girmeden önce iyice leyla olmuş. Yatağında horluyor. İkinci süvari dümende. Çarkçıbaşı laflamaya gelmiş köprüye. Birazdan inecek."

"Daha, daha," dedim.

"Telsizci," dedi. "Önüne geçen yılın gazetesini açmış. Bulmacayı çözmeye çalışıyor. Takıldı. Soruları atlayıp gidiyor. Olmadı. Sövüyor. Masasında bir kadın fotoğrafı. Sarışın. Omuzlarının ardından güneş batıyor. Gülümsemiş. Seferden önceki gece vermiş olmalı. Otel odasında. Telsizcinin göğsüne kendini bastırmadan, ensesindeki saçları çekip boynunu emmeden hemen önce. Adam günlerce yıkanmamış. Kadının kokusu kaybolacak diye korkmuş. Oysa açık denizde tozun zerresi yoktur. Belki

de geminin cini alıp götürmüş. Telsizci ağır yaralı. Bir an önce limana varmak istiyor. Varıp da hiç tanımadığı bir kadına sarılmak, sarılırken tanıdığı kadını hatırlamak istiyor. Hepsinin sıcaklığı aynı değil mi, nasıl olsa."

"Geç," dedim.

"Sumru," dedi. "Geminin fener direğine tünemiş. Dişi. Zaten Arapça gümüş yüzlü kadın demek. Yorulmuş. Kaç bin kilometre uçtu bu kuş. Ak gövdesinin altında kıtalar, şehirler, bedeviler, âşıklar, cinayetler, savaşlar, ip atlayan çocuklar, kırık telgraf direkleri, ışıklı bulvarlar, yaslı kerhaneler, ipte adamlar, dumansız ocaklarında çorba kaynatan eşkıyalar, avcılar, mektepli kızlar, ipte biber kuruları, açılmış tarhana bezleri, irmik helvası, Kürt böreği, pırasa tarlaları, enginar kokuları, kekik dağları, Iber denizi, Córdobalı dülgerler, Arnavut ölüleri, Çingene düğünleri..."

"Takıldın," dedim.

Başını tutup sarstım biraz. Sustu.

Cebimden ilaçlarımızı çıkardım.

"İçer miyiz?"

"Yok," dedi. "Bugün olsun almayalım."

"Ama daha kötü oluruz. Bak şimdiden motoru yakmaya başladın sen."

Omuz silkti.

"Daha kötüsü var mı? Varsa, onun da amına koyayım."

"Hadi devam edelim," dedi.

Cebimden otu çıkardım. Dibimizde duran sararmış gazete kâğıdını yırttım. Sardım güzelce. Yaktık.

"Sence neden bu kadar uzun yazıyorlar?"

"Kim?"

"Kim olacak, yazarlar. Maşallah hepsinin kitapları da tuğla gibi. Bizim asistanların elinde görüyorum. Bazen veriyorlar bana."

"Bilmem. Belki de dertlerini kısa yazarak anlatamıyorlardır."

"Bok yesinler. Hem kâğıda günah. Daha doğrusu ağaçlara yazık."

"Bu konuyu değiştirelim mi?" dedim.

"Sıkıldın galiba?"

"Evet. Bize ne siktiğim yazarlardan."

Doğruldu. Yüzüme baktı. Saçlarını topladı ince parmaklarıyla.

"En iyisi geriye dönelim. Hem merak etmişlerdir."

Kalktık.

"Kızdın mı?" dedim. "Yani yazarları sevmiyorum da ben. Üstlerine vazife olmayan şeylerle uğraşıyorlar. Yani oynuyorlar gibi geliyor bana. Sahici değiller."

"Yok be, ne kızacağım. Hepsini sikeyim. Bize deli diyorlar ama onlardan daha akıllı olduğumuz kesin."

Yürüdük.

Şilebin sakin düdüğü duyuldu. Hayat aniden geçti aramızdan. Kısa ama manalı bir çırpınıştı bu.

II

Sokağın düşerek indiği, çarpık, çürük dişler gibi üst üste yığılmış merdivenlerle vardığı küçük düzlüğe kuruluydu park. Etrafı okaliptüs ağaçlarıyla çevriliydi ve ağaçların çilli bedenlerine tutturulmuş çitler daha ilk günlerde mahallenin piçleri tarafından delik deşik edilmişti.

Zeki Müren Parkı, acıklı şarkıların arasında kahkaha atan arsız kadınlar gibi çirkin ve düşkündü. Belediyenin diktiği karşılıklı basket potalarından geriye doğru yaslanmış olanı devrilmek üzereydi. Bu yetmiyormuş gibi rüzgârda titreyip duran potanın demir borusuna arsızca sarılmış sarmaşıklar, yerden kalkmanın verdiği güvenle katmerleşip üst üste yığılmıştı.

Yerler geceler boyu yağan yağmurun doldurduğu çukurlarla doluydu. Yürüyüş yolunun yarısını kalın kahverengi çamur deresi kesmişti. Bankların hemen tamamı kırılmış, oturak tahtaları ortasından ayrılarak yeri öpmüştü. Biri hariç. Tam da Körfez'e bakan bank, yarı yarıya atmış boyasına rağmen hâlâ sağlamdı. Hatta az önceki iki adamın kıçlarının sıcaklığı bile üzerinde tütüyordu.

Tek gözü kapanmış tekir sallanarak parkın aşağısından göründü. Ağaçların alçak dallarını izledi bir süre. Henüz kuşların yavrulama mevsimi değildi. Çok değil birkaç ay sonra yuvalardan aşağıya en sersem civcivler düşecekti. Ama şimdi açlık kapıdaydı.

Diğer ağaçlara doğru seğirtti. Hasta bir kumru ya da kargaların kanadını kırdığı canı burnunda bir kurum güvercini bulur muyum diye boşuna kokladı durdu havayı.

Geriye dönüp arkadan bankın üzerine atladı. Bir süre arkalığın üzerinden Körfez'i seyretti, ardından bankın oturak tahtalarına yayıldı.

Sol arka bacağını kaldırıp apışarasını yaladı uzun uzun. Doğruldu, ortalığı dinledi. Bu kez uzanıp sol patisini yaladı. Pençesini açıp ayasına uzanan tüyleri diliyle okşadı. Tırnaklarının arasını dişiyle çekip törpüledi. Islak patisiyle kulak arkasını alnına doğru yıkadı. Gözlerini kırptı. Uzandı.

Körfez'e yeni gemiler girdi. Bulutlar geçti güneşin önüne. Gri aydınlık kapladı ortalığı.

III

Adviye Hanım, pazar filesinde orta boy karnabahar, bir bağ taze soğan ve dereotuyla yokuşun alt başından belirdi. Parkın ıslak duvarına dayandı. Ofladı, pufladı. Filesini ayakucuna bırakıp serbest kalan eliyle başörtüsünü düzeltti.

"Ah bu eşek osurtan yokuşu, ah," diye sızlandı.

Yeniden devam etti titrek adımlarına. Dik yokuşa değil de hemen yanındaki parkın girişine yöneldi. Basamakları dinlenerek çıktı. Çamurlu çukurcuklardan sakındı.

Başını kaldırdı. Sarı banka doğru yürüdü. Tekir onu görünce doğruldu. Şaşkınca esnedi. Hatta gerindi. Dönüp yeniden yatmayı düşündü ama kadının kendine doğru yürüdüğünü fark edince inanmaz gözlerle baktı.

"Hadi yaylan."

Tekir kıpırdamadı. Kuyruğunu aşağıya salıp hızla salladı.

"Pis kıranlık, hâlâ yüzüme bakıyor. Pist."

Bu kez işin ciddiyetini anladı kedi. Zıplayıp anında kayboldu.

Adviye Hanım banka kuruldu. Körfez'den gelen serin hava terli alnını serinletti. Pek hoşuna gitti bu aralık. Filesini yanı başına bıraktı. Başörtüsünü çıkardı. Muska yapıp katladı ipeksi kumaşı. Elini göğsüne atıp karıştırdı. Ballıca sigarasını çıkardı. Pakete sıkıştırdığı çakmakla yaktı.

"Ohh... Yine de ohh..."

Dumanı Zeki Müren Parkı'nın göğünde döndü, kaybolup gitti.

Körfez'e baktı. Bakış yönünde demirli gemilerden birinin bacası incecik tüttü.

"Neşe mi tüter, dert mi, kim bilir?" dedi.

Az önce kirişi kıran tekir bozuk çiçeklerin arasından burnunu çıkardı. Kaybettiği evine doğru baktı. Adviye Hanım'la göz göze geldiler.

"Gel, gel hayta," dedi. "Gel anam, seni de severim ben."

Pardösüsünün cebinden küçük paketi çıkardı. Sarılı peçeteyi açtı. Yarısı yenmiş kıymalı sigara böreği çıktı ortaya. Uzanıp tekire doğru yere bıraktı. Kedi önce böre-

ğe, sonra kadına baktı. Ardından yine ikisine sırayla çevirdi boynunu. Uzandı. İlgisizmiş gibi sağa sola baktı. Doğruldu. Patisini uzatıp dokundu yemeğine. Kadının tepkisini bekledi.

Adviye Hanım oralı olmadı hiç. Biliyordu ki, azıcık göz süzse kaçacak. Sigarasını tellendirmeye devam etti.

Tekir sonunda dayanamadı; sigara böreğine yumuldu. Bıyıklarını banarak, afiyetle indirdi mideye.

Adviye Hanım gülümsedi.

"Sen de gelir misin benimle? Yukarıya. Kimsesizler Yurdu'na... Ne boyun büküyorsun? Burada pek mi rahatsın sanki? Yemeğini önüne veririm. Gelir battaniyeme kıvrılırsın."

Tekir işini bitirmiş yalanmaya koyulmuştu.

"Gerçi kafadan kontaklar da çok orada. Hele karşı blokta kalan iki deli var ki, dağlara taşlara. Ayol bana takmışlar kafayı. Tamam canım, güzel kadınım, orası malum."

Saçlarını düzeltti. Titreyen parmaklarıyla kaşlarını kaldırırken tekir zıplayıp Adviye Hanım'ın bankına çıktı. Boynunu devirip kadına baktı.

"Allah seni inandırsın çok da komikler. Geçen gün yemekhanede önümü kesti bu iki çatlak."

Dudaklarını ısırıp bıraktı. Kıkırdadı.

"Yo neymiş, ben bir Rus asilzadesi olarak nasıl kuru fasulyemi kendi başıma alırmışım? Bu ihtilal artığı adamlar benim kıymetimi bilemezmiş. Benim parmağımı kaldırmam yeterliymiş. Etrafımda dönüp durdular. En sonunda dayanamadım. Dehledim bunları."

Tekir, Adviye Hanıma doğru uzanıp gözlerini kapadı. Arada kuyruğunu sallayıp iç geçiriyordu.

"Hayır, bir şey değil Hikmet Bey'i şüphelendirecekler. Ayol sen Hikmet Bey'i nerden bileceksin. Gerçi dünya âlem biliyor ya. Büyük yazar... Şiit kedi!"

Kedi ona seslenildiğini anlamış gibi gözlerini açtı. Sırtını kabarttı.

"Hikmet Bey diyorum. Başını kaldırmadan yazıyor adam. Dünya tarihini yeniden yazıyormuş. Müdire hanım öyle söyledi. Sonra da bana bakıp imalı imalı güldü karı. Yılışık orospu.

"Neyse işte. Gel istersen benimle. O delilere Rus tazısı diye kakalarım seni. Vallahi ballı sütlerle beslerler."

Adviye Hanım kahkahaları arasında doğruldu. Ellerini arkada, belinin üzerinde birleştirip yaşlı adımlarıyla yokuşa doğru yürüdü.

Arkada, bankın üzerinde pazar filesi kaldı. Orta boy karnabahar, bir bağ taze soğan ve dereotu. Tekir burnunu filenin içine soktu. Kokladı. İçine girip karıştırmaya yeltendi. Belki de dereotunun kokusundan vazgeçti. Banktan atlayıp kayboldu.

Körfez hiç kımıldamadı. Çift demirli gemiler suya mıhlanmış gibiydiler. Düdük öttürmediler. Sadece güneşin önündeki uzun bulut kurtulup gitti. Ama ortalık yine de ılık karanlığında kaldı. Kim bilir, belki de sokak bu örtüyü beğenmişti ve ışıltılı aydınlığından daha manalı bulmuştu.

IV

Kumru Kâmil, Adviye Hanım parktan çıkıp yeniden yokuşa sardığında Havra'nın çatısından havalanmıştı bile. Bir süre arka sokakların üzerinde uçtu. Denizden gelen daha sıcak havayı kanatlarının altına alıp yumuşak dairelerle yükseldi. Asansör'ün terasını yaladı kanatlarıyla. Sonunda parkın en yaşla ağacına konduğunda Adviye Hanım sokağın ucundan yitmişti.

Karşı apartmanlardan birinin penceresi açıldı. Dışarı taşan ses Kumru Kâmil'in dikkatini çekti. Karnı acık-

mıştı ne de olsa. Pervaz mermerine sevabına dökülecek ekmek kırıntıları burun kıvıracak zaman değildi. Uçtu gitti gözüne kestirdiği yere.

Açık camdan dışarıya radyo gürültüleri taşıyordu.

Kahkahalar, çatal bıçak tıkırtıları.

Evin babası: "Amma yemek yedik..."

Evin annesi: "Gene de midemiz rahat!"

Çiçekli entarisiyle çıtı pıtı evin kız çocuğu: "Hah, hah, hah. Anneciğim ellerine sağlık." –Kız çocuğunun böyle giyindiğini elbette bilmiyoruz ama Kumru Kâmil bu kısmını hayal etti işte.–

Tok ses: "Vita ile pişirilmiş yemeklerden sonra mideniz ne kadar rahattır! Yemekler hakikaten nefis olur çünkü Vita'nın fevkalade bir lezzeti vardır. Vita'nın lezzeti daima nefistir çünkü Vita daima tazedir. Vita vücuda bol kalori verir. Ancak bunların hepsinden daha mühimi mideniz hafif olur çünkü Vita'nın hazmı kolaydır. Evet, Vita tasfiye edilmiş ve yağı alınmış olan en iyi nebati yağlarla yapılır."

Tok ses sustu.

Yeniden kahkahalar.

Kumru içeriye kızgınlıkla baktı. Reklamlar bitip ud taksimi başlamıştı. Henüz kimse görünmemişti perdelerin arasından. Altı üstü bir avuç ufalanmış bayat ekmekti beklediği. Şu koca dünya yiyenler içenler, tokluktan tıksıranlar, göbeği davul gibi çatlatıp ölenlerle doluyken günün nerdeyse tamamını kursağını şöyle böyle doldurabilmek için harcamaktan yılmıştı. Usanmıştı.

Hayat mıydı bu?

Taksimin orta yerinde radyo kapandı. Salonda yürüyen oldu. Gölgeler geçti. Kumru Kâmil kafasını bir o yana bir bu yana çevirip iki gözüyle de ayrı ayrı içerisini seçmeye çalıştı.

Sonunda pencereye doğru yürüdü birisi.

Heyecan, kalp çarpıntısı. Gerisin geri yürüyüp per-

vazın ucuna kadar çekildi. Kanatlarını açıp dengesini buldu. Allah büyük değil mi? Neden kuru ekmek olsun. Yağlı katmer kırığı var, maydanozlu pide harcının artığı var.

Perde aralandı.

Bok sarısı faraş. İçinde halı havları, künge ve uzun kızıl sarı saç kıl topakları.

Faraş aşağıya ters yüz. Biraz da pencere kenarına vuruldu.

"Tık, tık."

Kumru Kâmil yine havalandı. Açlıktan kanatları ağrıyordu. Öyle çırpınmadı. Süzüldü aşağıya doğru. Parkın ortasındaki bodur karabiber ağacına kondu.

Bu dünyanın anasına, avradına sövse yeriydi ya, Körfez'e bakan bankın üzerindeki gölgeye uyuz oldu. Tekir. Anıları canlandı. Kaç defa kuyruğu kaptırmak üzereyken zor havalanmıştı.

Kör tuttuğunu yer. Kanat çırptı. Denize doğru vurdu kendini. Gölgesi tekirin üzerinden lekelenip kaydı, kaydoldu.

Sokağı gündüz vakti örten garip karanlık hâlâ mıh gibi çakılıydı.

Bir şeyler olacaktı. Kesin.

V

(Beş gün sonra)

Sizin hiç arkadaşınız, dostunuz boş bir çuval gibi yanınızdan sürüklenip götürüldü mü? Hayat o zaman, bira şişesinin dar boğazından gelen kokuya benziyor. Acımsı ve yanık.

Şimdi bu bankta otururken döktüğüm gözyaşları onu getirir mi? Getirmez.

Oysa daha bu sabah kahvaltıda gülüp duruyordu yanımda.

"Gülme," demiştim. "Bu iş şakaya gelmez. Hikmet Bey beş gündür yok ortada."

Oysa Hikmet Bey, binadan dışarı adımını atmazdı. Başı her zaman notlarına gömülü vaziyette, hırsla kalemine yüklenmiş, kendinden geçmişçesine yazardı.

Bazı geceler herkes uyurken, kilit altındaki odamızdan koridorlardan süzülen sesleri dinlerdik. Yeşil duvarlar kısık ışıklar altında iyice koyulaşır, şerbet bulaşığı sinek kâğıtları gibi bizi içine çekerdi. Çok korkardık geceden. Kimsesizleri karanlıkta öldürürler. Ay, Yamanlar Dağı'nın ardında batınca Körfez'e inen kalın şal şehri örterdi. Terlemeye başlardım. Temiz yer karolarında yürüyen kalabalık ve aralarından yükselen ince topuklu kadın yürüyüşü uğursuz tamtamlar gibi içimizde yankılanırdı.

"İyice çıldırmıştı son günlerde. Yazının başından kalkıp yemeğe bile gelmiyordu, hatırlamıyor musun?" dedi.

"E, ne çıkar bundan?"

"Açlıktan ölmüştür."

"Gülme," demiştim.

Gülmüştü ama. Gamsızdı benim arkadaşım. Dünyada olup bitenler onun umurunda değildi. Aklı fikri Rus kadındaydı. İkiçeşmelikli, esmer Adviye, ağzı bozuk fakir Adviye, ona nasıl kuğu gibi ince boyunlu bir Rus asilzadesi görünüyordu?

Ah, çatlaktı benim arkadaşım.

Uzun kızıl saçlarını tarayan, sonra arkasında toplayıp topuz yapan Hikmet Bey, yanı başımızdaki odasından sürüklenip götürülürken gidip sarsmıştım onu omuzlarından.

"Kalk, yine geldiler," demiştim.

Ertesi sabah kahvaltıda beni avutmaya çalışmıştı:

"Hayat bu azizim. Birileri ölecek, birileri doğacak. Bu kanunu kim değiştirebilir ki? Sultan Süleyman bile

bırakıp gitmiş malı mülkü. Ne yaşadık, yanımıza kâr. Gel tokuşturalım sütlerimizi cancağızım."

Ah, eşek herif!

Her şeyi suyun içinde kırılmış bir görüntü gibi kırık ve farklı yaşıyordu. Oysa biz birer birer eksiliyorduk burada.

Şimdi parkın tek sağlam bankında yalnız oturuyorum işte.

VI

(Beş gün önce)

Kumru Kâmil, denizin kıyısına dökülmüş iri kaya parçalarının üzerinde tünedi bir süre. Açlık tüylerine kadar yapışmıştı. Kanatları ağırlaşmıştı.

Kalkıp biraz turladı. Mektupçu Camii'nin dibindeki bakkalın çatısına kadar uçtu. Tekrar kondu. Yukarıdan aşağıdaki asfaltı izledi. Bıraktı kendini. Yerdeki çiğdem çöplerini çevirdi gagasıyla. Dökülmüş gevrek susamları buldu buruşturulmuş bir kâğıdın aralığından. Bayattılar. Yine de iyi gelir diye didikledi. Bisikletli çocuklar geçti yanından. Ürktü. Canı burnunda havalandı yine.

Öfkeyle havalandı. İçi dolu doluydu. Sövdü. Ağladı. Gözyaşları kanatlarının altından daireler çizerek süzüldüler. Başını parlak göğe dikti. İyice havalanıp tam soluğunun kesildiği noktada lokma gibi büzülmek ve kurşunlamasına yere çakılmak istedi. Biraz daha yükselince aşağıdaki semtine baktı. Doğduğu, yuvasını kurduğu, karnını doyurduğu çatılara, elektrik direklerine, telefon kutularına, annesinin yanında koşturan çocuklara baktı yeniden.

Boynunu büküp aşağıya doğru süzüldü.

Havrayı geçti.

Zeki Müren Parkı'nın ağaçlarının arasından sıyrıldı.

Aynı pervaza kondu.

Açık pencere yine içeriden gelen radyo seslerini taşıyordu.

Çılgın bir davul sesi. Kıvrak ve şen. Arkadan yaylılar geliyor. Şimdi saksofon.

"İşte böyle sayın dinleyicilerimiz, Jack Lemmon babası sahne artisti olduğu için, daha dört yaşında iken ilk defa sahneye çıkmıştı. Fakat artistliğe olan hevesi yirmi yaşından sonra kendini gösterdi..."

Konuşmayı kesen müzik. Ama bu kez romantik bir tango nedense.

"Jack Lemmon, otuz yedi yaşında olmasına rağmen, yirmisinde bir genç gibi görünür..."

Kumru Kâmil, nefesini tuttu. Açık pencereye doğru iyice yaklaştı. İçi cesaret rüzgârıyla dolmuştu. Küçük adımlarla ilerledi. Boynunu uzatıp esintide hafifçe inip kalkan tül perdeye dokundu. Hafif aralıktan içeriye doğru hamle yaptı. Tam odaya girecekti ki, bok sarısı faraş yukarıdan aşağıya doğru hızla kafasına indi. Sendeledi. Yine tok vuruş sesi duyuldu.

Kumru Kâmil kaçmak istedi ama gözlerine inen perde buna engel oldu. Kanatları uyuştu. Arkaya doğru yıkıldı. Pervazdan aşağıya açılmış bir gazete ortası gibi yalpalayarak düştü.

Parkın sağlam bankında uyuklayan kör tekir yukarıdaki gürültüye çoktan odaklanmıştı bile. Az sonra Kumru Kâmil'i dişlerinin arasında taşırken gökyüzündeki grilik de çekiliyordu.

Hava ve hayat yeniden açmıştı.

21-26 Mart 2006

DÜŞÜŞ

O gün, yüzeyi ufacık dalgalarla mırıldanıp duran denize takılıp kalmıştım. Gözlerim ve aklım yakını ve uzakları kovalayıp duruyordu. Ayın yarısı geçmişti ve kıvranarak beklediğim *Düşüş Şiir Dergisi*'nin son sayısı çıkmış olmalıydı. Aslında yerimden kalkıp koşa koşa kitapçıya gitmek istiyordum. Ama ya bir sandalın oyalı gövdesiyle önüme demirlemesine ya da karabatakların dalga geçer gibi dakikalarca ortalıktan kaybolmalarına kanıyordum.

"Ne yapıyorum burada?" diye mırıldandım. Çünkü son beş yıldır dergiye bine yakın şiir yollamıştım. Uzun destanlar, nehir şiirler, birkaç dizelikler...Ve en sonunda sarı uzun zarfı posta kutumda buluvermiştim. Derginin editörü yeni sayı için bana bir köşe ayırdıkları yazıyordu. Dergiyi almak için her zaman gittiğim kitapçıdaki kasiyer kıza mektubu titreyen sesimle okurken ağlamaya başladım. O, siyah saçlarıyla kalkıp bana sarıldı. Sonra elimden tutup kitap kolileriyle dolu arkadaki odasına götürdü beni. Çok mutlu, çok heyecanlı, çok korkulu anlarımda sevişemezdim oysa. O gün başkaydı. *Düşüş Şiir Dergisi*'ne adım atıyordum. Vücudum son kasına kadar zaferimi taçlandırdı.

Sonra küçük ve nemli odada kitap kokuları arasında editörün mektubunu defalarca okudum.

Sayın ....,

Size bu satırları şiirlerinizi nihayet yayımlayabilme onuruna kavuştuğumu bildirmek için yazıyorum. Benim için ne büyük bir mutluluk!

Daha ilk gönderilerinizden itibaren yazdıklarınızın ışıltısına adeta tutuldum. Bence siz hayal gücünüzü bizim dünyamıza taşıyan o müthiş damarı keşfetmişsiniz. Ancak takdir edersiniz ki, bir süre beklemeyi tercih ettim. Şiirinizle daha önce hiç karşılaşmamıştım. Bu nehrin bana doğru daha ne kadar ve ne durulukta akacağını merak ettim elbette. Heyecanım beni yanıltmamış. İlk gelen dosyanızın üzerinden bir ay geçmeden yirmi yeni şiiriniz masamı süslüyordu. Haftasına bir sonraki posta geldi. Büyülendiğimi itiraf etmeliyim.

Yazdıklarınızı koltuğumun altına alıp doğruca yayın kurulunun olağan toplantısına gittim. Elbette başlangıç için büyük umutlar taşımıyordum. Ama şiirlerinizin bizim ihtiyarları etkileyeceğini, en azından dikkatlerini çekeceğini düşünüyordum. Evet, dikkatlerini çekti! Kesif bir nefretle karşıladılar. Ben okumakta ısrar ettikçe üyeler hop oturuyor, hop kalkıyor, çatallaşan sesleriyle bana saldırıyorlardı. Sonunda başkan müdahale edip ortalığı yatıştırdı. O da aynı kanıdaydı. Bunlar küfrün ve esasen şiir karşıtı bir hareketin sesleri olabilirlerdi ancak. Biliyor musunuz, tam da o saniye yazdıklarınızın gerçek gücünü keşfettim. Sizin şiirleriniz karşımda duran paslı dünyayı değiştirebilmek ve yeniden nefes alacağımız günlere ulaşabilmek için müthiş bir öncü güç olabilirdi.

Ertesi toplantıda geride harcanmamış bir fırsat kalmasın diye yeniden konuyu gündeme getirdim. Bu kez başkanın tepkisi sert oldu ve toplantıyı derhal terk etmemi istedi. Istifa etmekte tereddüt etmedim. Vuruşarak çekilmem ses getirdi. Dergi üyelerinin arasında asla açığa çıkmamış muhalif bir kıpırdanma olduğunu biliyordum. Çok geçme-

den benimle temas kurdular. Yaptığımız gizli toplantılarda anladım ki aşağıda yuvarlanmayı bekleyen bir çığ vardı. Ancak yönetimin ağır baskısı kimseye fırsat bırakmıyordu. Önümüzde iki yılda bir yapılan dergi genel kurulu vardı. Buna katılmak ve orada kıran kırana mücadeleye girmek seçeneklerden birisiydi. Ancak buluştuğumuz birahanede patlayan bomba bunun ne kadar anlamsız bir yol olduğunu suratımıza çarptı. Şimdi yüzümün yarısını kaplayan platin tabaka o günden kalan meşum bir hatıradır.

Sevgili dostum, ancak hayatın bizden yana akacak günleri de gelecekti. Ulusal Şiir Günü kutlamalarından dönen dergi yönetim kurulunu taşıyan otobüsün frenlerinin boşalıvereceğini kim tahmin edebilirdi ki. Genel kurul üyelerinin bir bölümünü de yutan o büyük kayalığa diktiğimiz Unutulmaz Düşüş Şehitleri Anıtı'nı açış hitabımı dinlemenizi isterdim. Konuşmamın sonunda sizin şu ölümle ilgili kırk beş sayfalık destanımızı okumakta tereddüt etmediğimi bilmenizi isterim.

İşte böyle aziz dostum. Artık dergi emin ellerde. Önümüzdeki sayıda size ait bir köşe olacak. Bir sonraki sayıda ise şiir dünyanızla ilgili özel dosya vermeyi planlıyorum.

Ancak değinmeden geçemeyeceğim bir konu var. Evinizdeki o büyük kütüphanede son günlerde başka şiir dergilerinin giderek arttığının farkındayız. Bunu sakın bir uyarı olarak algılamayın. Rahatınız için elimizden geleni yapıyoruz. Her zaman gittiğiniz kitabevinden dergimizi ve diğer yayınları ücretsiz edinebileceksiniz. Orada sizi sevenler olacak.

Dostum, yakında sizi genel kurulumuza davet edebiliriz.

Yaşasın Yeni Şiirimiz!
Sevgilerimle...

O gün denizden ayrılamadım bir türlü. Gecenin

ışıkları yanana kadar huzursuzca kıpırdanıp durdum. Oturduğum banka yanaşan uzun boylu adam olmasaydı orada kıvrılıp uyuyabilirdim. Bana uzun sarı zarfı uzattı.

"Dergiyi almaya gelmediniz."

Mendirekteki fener göz kırpmaya başladığında artık duramayacağımı anladım. Yerimden fırladım. Halatını çektiğim sandala atlayıp oradan sonsuza kadar kaçtım. Ömrümün geri kalanında şiire yaklaşacağımı hiç sanmıyorum.

Mart 2005

ELLERİMİZİ YIKAYIP UYUDUK, HERKES GİBİ...

Üç kişiydik.

Yukarıdaki sokaklardan nefes nefese Anafartalar'a indik. Cadde ne kadar da serindi. İki yanında koyu kahve akıntı, ölü çöpler, duvarlarda küf kokusu, kaçışan ıslak kediler. Bu cadde ne kadar da bize benziyordu. Üstümüzde sarmaşıkların yırtık gölgesi, daha yukarılarda evlerin tek tük ışıkları, en tepede ucu ezilmiş bozuk para gibi Ay. En boktanı da geceler daha yeni uzuyordu.

"İçim kalktı benim."

Ethem'i aramıza aldık. On dakikadır ayağını sürüp duruyordu. "Ya düşerse" diye Şahin le göz göze geldik. Onca zamandan sonra ne düşündüğünü konuşmadan anlar olmuştum. Sinirli sinirli kaşıdı çenesini. Elini ceketinin cebine attı. Mendilini çıkardı. Uzattı.

Omzumla yokladım. Bitmiş bu çocuk. İçi boşalmış çuval sanki. Korku bulaşıcıdır ya, açıldım biraz yanından.

"Vallahi benim bir suçum yok. O Şermin orospusu yanılttı bizi. İki defa aradım cebinden. 'Kimse yok yanında, yalnız,' dedi."

Cadde ayaklarımızın altında açılıp duruyordu. Sokak lambasının biri göğsümüze kadar aydınlattı bizi. Ethem'e baktım. Şahin'in yüzünün yarısı göründü.

"İçim..."

Oğlanı koltuklayıp hemen yanımızdaki dükkânın önüne çektik. İçini çeke çeke öğürdü. Şahin gözünü camekâna dikmiş, camdaki iri yazıları okuyordu: Emniyet Kasabı. Ethem yere çöktü, elindeki mendille ağzını yüzünü sildi.

"Şimdi bana inanmayacaksınız. Sizi pusuya sürdüğümü sanacaksınız. Ama, vallahi, anamla sikişeyim ki..."

Gene kapaklandı. Ekşi koktu ortalık. Kasaba düşen ışığın aydınlığına baktım. İçerideki büyük kırmızı dolabın kapısında iki yuvarlak pencere vardı. Aynı gemi kamaralarında olanlardan. Şimdi bunun içinde süt kuzular, klorağa yatırılıp parlatılmış işkembeler, kalem pirzolalar mı yatıyordu?

Şahin de acıkmıştır, diye düşündüm. En iyisi buradan Mezarlıkbaşı'na dönmekti. Sıcak çorba, bol sarmısak. Şahin kesin acıkır onca yoldan sonra. Sormadan anlarım ben.

Ethem ağlamaya başladı. Benim gözüm hâlâ içeride. Uzun tezgâhı parlatıp da gitmiş adam. Esnafın iyisi mekânını pırıl pırıl bırakır. Bıçaklarını duvardaki deri kılıfa dizmiş. Diğer mermerde yüzülmüş kelleler sıralı. Dana dillerini üst üste istiflemiş. Yarın için hazırlanmış maydanoz demetleri. Duvarda kocaman Kıbrıs haritası, köşesine iki fotoğraf kıstırılmış. Siyah kayışlı kıyma makinesinin yanına tokmağını bırakmış. Onu bile silmiş, yıkamış. Aferin herife. Şahin'in de gözü tuttu burasını. Yarın sabah ilk iş buraya damlar. Şöyle yağlı bir kuzu çektirir. Köftelik.

Ethem'in ağzında geveledeği kelimeler hıçkırıklarına karışıp duruyordu.

"Sucuk da var mıdır burada?"

"Bilmem, yapıyordur herhalde."

Elimi siper edip cama dayandım.

"Var var. Ama ıslak gibi duruyor, yeni doldurmuş galiba."

Şahin yere çömeldi.

"Su ister misin? Açılırsın biraz."

Ethem'in gözleri ışıldadı. Başını salladı.

"Su bulalım buna."

"Bu saatte mi? Her yer kapalıdır abicim."

Şahin çenesini kaşıdı yine. Cebinden bir mendil daha çıkardı. Ne garip adamdı bu yahu. Hâlâ yanında çizgili, kat yerlerinden ütülenmiş kumaş mendiller taşıyordu.

"Oğlum su falan yoktur şimdi. Hadi kalk, birazdan geçer bulantın."

"Abi o Şermin var ya... Bizi o satıyor Allah belamı versin ki."

Yine göz göze geldik Şahin'le.

"Bu sokağı iyice belledin mi? Yarın bulabilir misin?"

"Herhalde. Eskiden de biliyordum zaten."

"Kasabı da mı?"

"Yok, onu fark etmemişim."

Ethem kalkmak için hamle yaptı. Kusmuğuna basıp sendeledi. Yine kıçüstü oturdu.

"Bu gelemeyecek galiba."

Kafamı salladım. Şahin belinden makinesini çıkardı. Mekanizmayı çekip bıraktı. Kasap kedisiz olur mu? Sesten ürken iki kedi sıçrayıp kaçtı önümüzden. En arkadan da eniğin biri onları takip etti. Yıldırım gibi kasaların altına girdi.

Döndük.

İki kişiydik. Anafartalar Caddesi tıkırdadı altımızda.

"İsmet Usta'ya gidelim mi?"

"Olur. Tuzlama içeriz."

Ay gidiciydi. En kötüsü de geceler daha yeni uzuyordu...

24 Eylül 2004

"SALLA BAYRAĞI DÜŞMAN ÜSTÜNE..."

O gün ilçenin düşmandan kurtuluş yıldönümüydü.

Lisenin bahçesinde toplanmaya başlayan erkenci öğrenciler, öğretmeleri henüz ortalıkta yokken kör köşelerde sigaralarını tüttürmekle meşguldüler. İçlerinden bazıları törende öttürecekleri boruları ciğerlerine doldurdukları dumanla tecrübe ediyor, bu oyunu uzaktan biraz da sinir olarak izleyen kızlarsa bir araya toplanmış huzursuzca kaynaşıyorlardı.

Aşağıdaki çarşının esnafı, çırakların yağ tenekelerinden bozma süzgülerle suladıkları dükkân önlerinde ilk çaylarını çoktan yudumlamışlardı bile.

Kahveler kutlamayı izlemek için köylerden gelecek müşterileri için getirttikleri tahta sandalyeleri yol kenarına dizmişlerdi. Ayran ve meyve suyu doldurdukları soğutucularının parlatılmış camları güneşin altında yanıp duruyordu.

Yürüyüş kortejinin güzergâhı, kullanılmaktan benzi atmış bayraklar, uçları püsküllleşip ayrılmış renkli grafon kâğıtlarıyla süslenmişti.

Belediyenin kırmızı boyası astar yamalarla dolu içindeki itfaiye aracı, sabahın köründe sokakları sulamak için hareket etmiş ancak oflaya puflaya çıkmaya çalıştığı yokuşların birinde takılıp kalmıştı. Aslında yaşanan tek

aksilik bu değildi. İlçenin girişinde evvelsi gün iskeleti çakılan ve bayram sabahı çam dallarına sarılmış kırmızı beyaz kurdelelerle süslenecek zafer takı durduk yerde bel vermiş, ayakları kazılan çukurcuklardan tehlikelice çıkmıştı.

Uyanır uyanmaz ortalığı teftişe çıkacak olan belediye başkanının şerrinden korkan belediye çavuşları işçileri ikiye ayırmış, bir grubu ihtiyar itfaiye aracını itmek için ilçenin içine yollarken ötekilerin ellerine alet edevat tutuşturup anayola koşturmuşlardı.

O kadar telaşa rağmen, serin sonbahar rüzgârı ortalığı etraftaki tepelerden topladığı ardıç ve çıra kokularına boğuyordu.

Bütün bu manzara yıllardır benzer şekilde tekrarlanmasına karşın ilçe için yine de çok önemli gündü. Zira, seneye bugün yeniden yaşanana kadar öteki anlar hemen hemen birbirinin benzeri olacaktı. En azından yılda bir gün öbürlerinden biraz farklı geçiyordu. Bu "farklı" gün gelecek yıl yinelense de ne gam! Taşra demek tekrara teşne demek değil mi, zaten?

Çarşı başının delisi Ya Hüseyin'in dediği gibi: "Her sabah Kırklı Yusuf'un ezanı çıldırttı beni." Yusuf Dede, elli sene nezleli ses tonuyla ezan okuduktan sonra rahmete ermiş ama ilçenin tek camisinde yerine geçen oğlu da Allah'ın hikmeti olsa gerek aynı makamı ve aynı edayı tutturmayı başarmıştı işte.

Yani burada zaman aslında akmıyordu da şişenin içinde bir o yana bir bu yana çırpınan su misali çalkalanıp duruyordu.

Bütün bu "sıra dışı" koşuşturmayı tepedeki evinden feri sönmeye yüz tutmuş gözleriyle izleyen Çiçek Nene, avucunda ovaladığı çay bardağını evin hayatına çakılı sekinin üzerine bıraktı. Gerindi. Yerde sabah namazını kıldığı seccadesinin üstünde kıvrılmış duran tespihini aldı.

Mavi beyaz taneleri iki parmağının arasında sıralamaya başladı.

Aşağıdaki dar avlunun önünden itibaren uzanan nerdeyse yarım dönümlük geniş bahçesine baktı. Ahretliği, Bekçi Sabit sağken beraberce yetiştirdikleri sebzeleri düşündü. Fasulye, domates, ince biber ocakları delice coşardı o zamanlar. Ya artık çoktan kurumuş olan şeftali ve dut ağaçları? Şimdi ihtiyar bedeni ancak köşedeki nanelere eğilip üç beş bağ toplamasına izin veriyordu.

Ama yine de mutluydu. Adamından kalan üç aylığı, bahçesini çevreleyen yüksek duvarları, alt kattaki damda yığılı odun sıraları ve geçen ay aldığı iki ton Soma kömürü kendini muhkem bir kale komutanı gibi hissetmesini sağlıyordu. Hayatın sağlam dilmelerine ince saplarından bağladığı yirmiye aşkın askılık kavunu ve ihtiyar asmasına keselediği üzüm salkımlarını da düşünürsek gelen kış onu hiç düşündürmüyordu.

Evin baktığı sokaktan işçilerin iteklediği itfaiye aracı patlayan egzozuyla ağırca geçti. Durdu. Titredi. Yeniden kalktı.

"Allahım sen bizi yangından, ateşten koru," diye mırıldandı yaşlı kadın.

Yan komşunun evinden gürültüler geldi. Hızla açılan kapıdan fırlayan iki çocuk yalınayak merdivenlerden kaçtılar. Arkadan yetişen anaları ayağından çıkarttığı terliği fırlattı.

"İcracı'nın piçleri uyandı," dedi Çiçek Nene.

Saçları sıfıra vurulmuş çocuklar menzil dışına çıkınca durdular. Birbirlerine bakıp gülüştüler sonra. Kapı arkalarından sinirlice kapandı. Büyük olanı kardeşini dürtüp onları yan gözle, ilgilenmiyormuşçasına izleyen ihtiyar kadını gösterdi.

Çiçek Nene tespihi hızlandırdı farkında olmadan.

"Nene..."

Hiç oralı olmadı kadın.

"Nene be! Ayvalar oldu mu?"

Aralarında iki yaş vardı. Ama aynı boydaydılar. Sanki ikiz gibi aynı ifade yüzlerine yapışmıştı. Yuvarlak keleş kafaları babalarının tıpkısıydı. Onun gibi gürültülü gülüyor, daha ortaokul sıralarında olmalarına rağmen ağız dolusu küfrediyorlardı.

İcracı Metin, hacıda hocada, üfürükle, deve dili büyüsüyle harcadığı yirmi yıl boyunca çocuk hasretiyle kavrulmuştu. Karısını boşamaya ramak kalmıştı ki, kadın en sonunda yüklendi. Ardından yine hamile kaldı.

İşte o günden beri Çiçek Nene'nin huzuru yoktu.

Önce Metin, Tanrı'dan alacağı kalmadığını düşündüğü için olsa gerek, iki numara doğar doğmaz namazı aptesti bırakmıştı. Akşamüzeri meyhaneden sallanarak gelmesi yetmiyormuş gibi, rakıya evde de devam ediyordu. Gecenin geç saatlerinde pencereyi açıp "Çiçek Karı, kıskanma. Bendeki bel seni de yeşertir," diye münasebetsizce attığı naralar kadını büsbütün çıldırtıyordu. Kim kısırlığının yüzüne vurulmasından hoşlanır ki?

Çiçek Nene defalarca şikâyet etmeye yeltenmiş ama konu komşu vazgeçirtmişti. "En iyisi duymamak, görmemek," diye düşünmüş, komşusundan yana olan duvarını yarım metre daha yükseltmişti. İcracı Metin buna pabuç bırakır mıydı? Emekli ikramiyesiyle evine bir kat daha çıkıp üste yerleşmişti bu kez de.

Ama asıl ıstırap oğlanların büyümesiyle başlamıştı. Babadan yüz bulan şımarık çocuklar, daha el kadarken yaramazlıklarıyla ihtiyar kadını bezdirmişlerdi. Kırılan camların, çalınan yumurtaların, ezilen çiçeklerin haddi hesabı yoktu.

"Duymuyor musun lan, bizi?"

Kadıncağız iç geçirdi yine. "Ölsem de kurtulsam,"

dedi. Sonra toparlandı, "Onlar geberir, inşallah," diye tespihine asıldı.

Tam da o anda, yoldan kadınlar kucaklarında çocuklarıyla geçtiler. Arkalarından onları takip eden daha yaşlıca bir grup göründü. İnsanlar bayram yerine doğru gidiyorlardı.

Lisenin bahçesinden gürültüler duyuldu. Bando takımı hizaya girmiş, yürüyüşe hazır yerinde sayıyordu.

Çocuklar omuz silkip kendi bahçelerine doğru koşturdular. Çiçek Nene tetikteydi yine de. Bu eşkıyaların öyle kolayca vazgeçmeyeceğini biliyordu. Fısıltıyla karışık konuşma sesleri geldi duvarın öbür yanından. Sonra kesildi. Hışırtılar duyuldu belli belirsiz.

Kadın yerinden kalkıp parmak uçlarına basarak merdivenlerden indi. Duvarın yanında boy atmış ayva ağacının dibine vardı. Ağacın beline dayadığı uzun sırığı kavradı.

İlçenin meydanından anons seslerine karışık trampetlerin tok vuruşları duyuluyordu.

Çiçek Nene gözlerini iyice kısıp yan komşuya doğru duvarın üzerinden bel vermiş ağacın dallarına baktı. Birkaç saniye sonra olgun ayvalara doğru uzanan bir çift eli gördü. Sırık geriye doğru kaykılıp yeşil dalların arasına hızla savruldu.

"Anam..."

Öbür tarafta cayırtı koptu. Olgun meyve gibi yere düşen çocuk avazının çıktığı kadar bağırıyor, kardeşi de yakası açılmadık küfürlerle ona eşlik ediyordu.

Kadın gururla göğsünü gerdi.

"Ben ölmeden ayvalarımı yiyemezsiniz siz, deyyuslar."

Gürültü sustu.

Çiçek Nene sırığı bırakıp geriye doğru çekiliyordu ki aralarındaki duvar dövülmeye başladı.

"Goool, bir sıfır... gole bak be... gol ulan gol..."

Çocuklar bu kez de geçen ay babalarının aldığı futbol topuyla şut çekmeye başlamışlardı. Ses sanki kadının kafatasının içinde yankılanıyordu.

"Yeter, yeteeeer. Komşular, öldüreceğim ben bunları."

Çocuklar azdıkça azıyor, Çiçek Nene'nin sağa sola koşturup çırpınmasını bastırıyorlardı. Mahallede kimse kalmamıştı. Herkes aşağıda belediye binasının önünde düşmanın nasıl kovulduğunu tekrar dinlemek ve coşmakla meşguldü. Zaten birileri olsa bile her zamanki manzaraya şahit olamamak için başlarını evlerinden çıkarmazlardı.

Kadını ağlamak aldı. Yere çöküp yaşmağını çözdü. Beyaza bulanmış saçlarını avuçlarına dolayıp hıçkırdı.

"Evet sayın seyirciler, bir şut daha geliyoooor..."

Seken top ayva ağacının dallarına takılıp yavaşladı. Tam duvarın geldiği yakasına yuvarlanacaktı ki yolunu değiştirdi. Zıplayıp kadının önüne düşüverdi.

Çiçek Nene'nin gözleri büyüdü. Önünde duran top değil de o eşkıya çocuklardan birinin kafasıydı sanki. Fırladı. Merdivenleri yıldırım gibi çıktı. Evin kapısından tekrar göründüğünde körüklenen göğsü inip çıkıyor, gözleri kanlanmış çukurlarından kurtulmaya çalışıyordu.

Duvarın üstüne çıkmış çocuklarla uzun uzun bakıştı. Ardından aynen karpuz böler gibi sarı lacivert meşin topu ortasından ikiye ayırdı. Hırsını alamamış olmalıydı ki, o iki parçayı da bölüp bahçesine doğru fırlattı.

Zafer onundu. Düşmanı can evinden vurmuştu. Rakibini alt emiş, gururlu bir gladyatör gibi elindeki bıçağı hayatın ağaç direklerinden birine sapladı. Çocuklara son bir bakış atıp içeriye girdi. İnce ucundan sabitlenmiş bıçak titreyip durdu.

Tören alanından metalik "ti" sesi yükseldi. Saygı duruşu başlamıştı.

Çocuklar birbirlerine baktılar. Ardından çömelip yüksek duvardan aşağıya sarktılar. Toplarının dağılmış parçalarına doğru yürüdüler.

"Sayın Kaymakamım, Sayın Savcım, Sayın Karakol Komutanım ve kıymetli hemşerilerim. Bugün..."

Belediye Başkanı konuşuyordu şimdi de.

Çocuklar Çiçek Nene'nin merdivenini sessizce adımladılar. Direğe saplanmış bıçağa baktılar.

O gün kurtuluş yıldönümü çok güzel geçti. Şiirler, Halk Eğitim'in türkü korosu, seğmen oynayan köylüler, Köroğlu türküsüyle coşan süvariler birbirini takip edip geçtiler.

İcracı'nın iki oğlu Avcılar Derneği'nin gösterisine yetişti. Ellerinde yarısı kemirilmiş iki iri ayva ile avcıların bırakılan uçan balonları kaçırmadan teker teker vurmalarını izlerken mutlulukla gülümsediler.

Törenin sonuna doğru Çiçek Nene'nin evinin loşluğunda genişleyen koyu leke, yere kapaklanmış kadının ayakucuna kadar büyüdü; çeyizinden kalan halısına bulaştı.

İçeriye bir karasinek girdi. Kadının soğumaya yüz tutmuş bedenine kondu. Ardından havalandı. Dışarıya çıkmak isterken yolunu şaşırıp cama doğru uçtu. Çarptı. Tekrar denedi. Yine çarptı. Vızıldadı. Döndü havada. Cama doğru yeniden uçtu...

5 Haziran 2005

BIZI NE ANLATIR?

Denize doğru uzanan kayalıklar yan yatmış bir kalyonun kırık gövdesi gibi yükseliyordu. Güneş tam karşıda iri ve kızarmış bir bozuk para halini almak üzereydi.

İşte, o taştan burnun, hatta insanın biraz zorlayınca inanacağı yırtılmış yelkenlerin, devrilmiş ve halat karmaşası içinde ıslanan direklerin üzerindeki adam, kaybolan güneşe bakıp gülümsüyordu.

Eğilip iki büklüm oldu. Altına serdiği fermuarlı yün hırkasını katladı. Tuzlu çukurcukların birinde duran oltasını mavi kasnağa sardı. Güneş yitti. Arkasını döndüğünde sessizlikle birlikte giderek azalan ışıksızlığa batacak tepelere, eteklerdeki çam ağaçlarına daha aşağılardaki zeytinlere baktı.

"Gece hepimiz için geliyor," diye düşündü.

Siyah ve serin bir yorgan ufkun diğer yanından gelip onu ve tüm gördüklerini örtüyordu. Kalabalıklardan uzak, aynı yere demirleyip yaşayan biri için bu endişe verici bir durum değildi aslında. Gündüz gözüyle gördüğü her nesne, yani o kaçıp geldiğinde zaten buralarda çakılıp kalmış her şey, karanlıkla beraber biraz daha hareketlense de aslında olduğu yerde kalıyordu.

Mesela bu garip kayalık, tam ay batarken hafiften derlenip toparlanıyor, kırık lombar kapakları, uzun kü-

peştesi ve önündeki hurçları yuvarlak hatlar halinde değişiyordu. Sessizce örülen bir mühendislik kozasının içinde başkalaşan kalyon, uzun ve ağır bir Sovyet denizaltısına dönüşüyordu. Kızaktan denize sürülmek üzere olan geminin gri gövdesine kızıl yıldızlı armayı uzun sarı saçlarıyla bir hayalet takıyordu.

Bazı gecelerse arkadaki tepelerden uzayan bir asma köprü beliriyordu. Önce çıplak kayalıklarıyla gün boyu ısınan zirvelerden karanlıkla beraber boşalan buhar, köprü başını tutuyor, adım adım yükselip ilk ayağı kuruyordu. Çelik levhalar, elbette, koyu renkleriyle perçinlenip ürüyor; aşağıdaki ağaçlardan kopan dallar taşıyıcı sağlam halatları arapsaçı örgüsüyle düğümlüyorlardı. Her sıra bittiğinde dev bir kirkit, gücüyle ters orantılı gürültüsünü peşine takıp atılan düğümleri sıkıştırıyor; köprü bir adım daha denize ve denizde yükselen son ayağa, yani bu zavallı ya da kahraman kayalığa yaklaşıyordu.

Sabah karşı biten köprünün ahşap zemininden Pers orduları bitmek bilmez sıraları ve uygun adım yürüyüşleriyle akıyorlardı. Şakırtılı zırhları, huysuz atlarıyla doğunun acı rüzgârları esiyordu adamın düşmeyen gözkapaklarının önünde.

Adam için deniz geceleri kadınsı bir protein çorbasına dönüyordu aynı zamanda. Petrol yeşili ve yoğun. Yavaş yavaş yaklaşıyordu denize. Elleriyle sisi aralayıp omuzlarından tutuyor ve SARSIYORDU.

Beli gamzeli bir çırpıntıyla bütün sualtı mağaralarına ve fok yuvalarına giriyordu adam. Karanlığın hatları yuvarlaktı. Yumuşak ve sıcak. Gece, göğüslerinin arasında portakal çiçekleri büyütüyordu ve dişetleri karıncalanıyordu adamın.

Yalnız adamlar sürüsünü yitirmiş Afrika fillerine benzerler. Zihinlerinde kolektif hatıralar kazılıdır. Hep

beraber gidilen otlaklar, su başları, kaya tuzuyla iştah açıcı kesikler...

"Gece hepimiz için gidiyor," diye düşündü.

Kayalıklardan indi adam. Yolu geçip tek gözlü balıkçı evine girdi.

"Yine de bir kadınım olsaydı," dedi kendi kendine.

Penceredeki iki kanat perdeleri açtı. Divana uzandı. Denizin sesine doğru uyudu.

14 Mayıs 2005

GÖL/GE

Bir kuş uçtu mahalleden. Döndü yarım karaltısıyla. Sabah nemini kanatlarının altına alıp burgusuyla yükselen sıcaklığa tutundu. Önce ikiye böldü boşluğu. Ardından sabırla gidip geldi. Yıldız ışığı gibi parçaladı havayı. Tüyleri azıcık fosfora bulanmış olsaydı, başını kaldıran herkes o müthiş bayram yeri şekerleri patlağıyla yanan atlası görecekti.

Kuşlar, hele böyle avuç içi gibi lop lokma olanlar kolayca yorulur ya; kondu kavak dallarının birine. Ama boyuna bakmadan zamanın kum saatini tersine çevirmişti; Öksürüklü Bakkal kepengin ucunu kavradı. Gürültüden ürken duman rengi kediyle enikleri koşup domates kasalarının altına bastılar kendilerini. Delikanlı kahvesinin çoktan kaynayan ocağından ilk çayın kokusu buğu olup camlardan kaydı.

Uyandım.

Ben pek kederli uyurum. Uykuya teslim olmamak için verdiğim onca kavga gürültüden yılıp düştüğüm yatak da ayrı bir cenk yarasıdır. Hiç kapatmadığım pencerelerden giren yelin atlıları dörtnala duvarlarıma vurur. Yün yorganı pullu bir zırh gibi sarınırım. Bu sefer de içimdeki Troya atlarının kapıları açılır. Surları döven mancınıklar, kapıları zorlayan koç başları ve altımda pat-

layan lağımların barut kokusu elbet beni bitirir. Şu yarı ölüm de olmasa hayat çok güzel.

"Mutaf, senin gibi adamın Allah bin belasını versin. Hem de sabah akşam kalksın, dinlensin versin..."

Bu Yeter Abla. Ustamın karısı. Alımlı kadındır. Ağzı kalabalık olsa da güzel kalçalarıyla yürüsün şöyle, tüm yırtıklığı gider. İç etek giymez hiç. Yeter Abla yola çıkınca herkes güneşi karşısına almak ister. Ayıp değil mi ama, ben de kaş yıkar bakarım.

"Soldurdun gençliğimi bülük suratlı adam..."

Ustam kızınca "pavyon kedisi" der. Güya Basmane' den çıkarmış kadını. Herkes bilir ki yalandır. En azından ben inanmam. Çünkü Mutaf'ın hayatta kimseyi kurtaracak takati olmadı ki. Merhemi olsa keline sürerdi.

Onların aşkı kılıç oyunu gibidir. Bir o çeker, bir öbürü. Gün boyu didişirler de gece indi mi gerisini ben bilirim. Mum yakıp tef çalarlar. Renkli dumanlar çıkar tek göz pencerelerinden. Duvardaki gölge oyunlarını çözmek zordur ya, anlarım yine de.

Yorgun bir eşeğe binmiş adam iki tepeyi sırayla tırmanır. Önce birinde dinlenir. En üstte durur. Oradaki beyaz pınardan içer ağız dolusu. Sonra kayarak iner. Diğerine asılır. Susuzluk bu, öyle kolay geçer mi? Adımları ağrıyarak öbür zirveye varır. Mührü dudaklarıyla bozar. En ayıp, en anlatılmaz suyu ağzına akıtır. Sonra bırakıverir kendini. Aşağıya. Eğim tatlılaşır gitgide. Kadife gibi ısıtır tabanlarını. Ağır kumaş havlı soluk olur.

Çukurluğa girer yol. Sanki kurumuş vaha. Dibindeki göz içine düşmüş. Eşekli adam derince iç geçirir kıyısında. Keçi kılından matarasını boşaltır kör kuyuya. Belki su suyu çeker diye. Göz gözlüğünü hatırlasın diye. Duaya çıkar. Bulgur serper. Allah kurdun kuşun hakkını gör-

sün de şu insanoğluna acısın ister. Uçanın, sürünenin bile rızkını özünden veren kullarını görür belki. Ağlayarak çarpar ellerini nemini unutmuş topraklara. Adı büyük, kendi büyük hikmet bu. Duyar herkesi, işitir her şeyi. Parmaklarıyla iter bulutları. Hep toplaşırlar. Aşağıda eşekli adam. Aşağıda kocaman, kara bir yas.

"Ah eşek efendi, dünyada en zor iş beklemektir..."

Allah beklemez ama bekletir. Yeter mi bir çift avuç. O ister ki tüm eller açılsın. Nedamet getirsin günaha karmış ruhlar. Herkes sandıklarını açsın, doğduğu andan itibaren ne kadar kirlisi varsa kumların üstüne sersin. Hepsi için ayrı ayrı ağlasın. Sonra katlasın gerisin geri. Yine çıkarsın. Yine dövünsün. Ama işte aşağıda uyuz eşekli bir adam var. Hepsi bu. Nereden bakarsan bak iki can. Birini de hiç sayma. Hiç sayma eşeği. O susuzluktan çıldırır. Nallarını şakırdatır kumların üstünde. Deli eşek. Sıyırır yularını kaçar. Koşar iki tepenin arasına. İki tepenin başladığı yatağın içinde kaybolur.

Kalır mı adam? Yalnız. Ipıssız. Eşeksiz gezgin kuru ağaca benzer. Bulutların altında kalır gölgesi. Gölgesi yiter. Ağlasın mı? Ne fayda. İlensin mi?

"Ah kadim ruh, seni babana şikâyet edeyim. Dudaklarını düğümlesin efendin."

Allah bu, çarpar bulutları birbirine. Kızar. İstese yalıma boyar ortalığı. Ama adamı incitmek ister, öldürmek değil. İncinsin içine kadar, der. Çarpar bulutları da, ilaç olsun diye bir damla bile düşürmez. Düşmez kalkmaz bir o. Gerisi yalnız eşeksiz adam. Bütün dünya bu kuyudan ibaret. O da körün körü. Gerideki tepelere çıksa. Yeniden dudaklarını değirse kızıl gözlere. Kar beyazı suları yutsa. Ama dizleri çekmez onu. Eşeği kaybolmuş gezgin ölmeli bu dünyada. Pişman mı yaşlı adam? Eşeksiz gezgin.

Hem öfke bu. Öyle kolay dinmez bir ulu. Yalçın

dağların üzerinde altından peykelere sığmaz hiddeti. Delifişek fırtınaları yollar. En kuru çölden daha susuz dikenli rüzgârlarını omuzlar. Yetmez. Yeter mi büyük kaynamanın durmasına?

Ardından sırtlan başlı alıcı kuşlar sökün eder. Döner-ler kısır bulutların altında. Aşağıda eşeksiz adam. Doğduğuna pişman. Alçalıp çarparlar. Alçalıp abanırlar. Abanırlar ihtiyarın göğüs kafesine. Damla düşmez. Yumuşacık ten gitgide çöl olur. Gerilir. Çatlakları büyür. Büyür de üstünde çırpınan her şeyi, her eşeksiz gezgini yutmak ister.

Sürünür. Sürünsün, yağmur bile yok ona. Suyu unutsun. Hiç hatırlamasın ıslaklığı. Nemi geride, anılarının en dibinde kalsın.

Gezgin tırnaklarıyla kazır yolu. Milim milim sürünür. Göz geride kaldı. Zaten sağır, bitmiş, tükenmiş bir kuyu o.

Ufacık bir tepeye tırmanır. İleride, daha aşağılarda sanki adını unuttuğu bir sevinç var. Gözlerini ovuşturur, yırtarcasına bakar. Kör talih yırtılıyor mu ne? Sanki uzakta ya da pek yakında ama oralarda sarı sazlar, kısa, ufak nazlı saplar salınır. Sanki rüzgâr yeniden yanındadır. Serap olsa da güzeldir. Bir damla suyun, ıslaklığın, yılan sakızının hayali uğruna bile ölmek güzeldir.

"Af mı ettin beni, densizliğimi? Yoksa ölmeden mezara mı koymak istersin?"

Titreyerek doğrulur. Zangırdar kemikleri.

"Göl bu. Sazlarından anladım. Şimdi perdesinin ardında göz göz kabarcıkları, yayınları, yılanları ve danaburunlarıyla su var orada."

Koşar ihtiyar. Eşeksiz gezgin. Ah, şimdi eşeği de olsaydı ya yanında. Çıldırmasaydı umutsuzluktan.

Sonra ustam adamı göle koşturur. Gölgeler büyür duvarda. Ayaklarına dolanır sazlar. Sarı sazlar. Islaklık

çıplak tabanlarını yalar. Ben karşıdan hissederim. Penceremden. Boğazım düğümlenir. Gezginin mutluluğu benim içimde büyür. İçim kalkar. Karaltılar titrer. Ayaklanır. Yeter Abla, o uzun ıssızlık, tepeleri, kör pınarı ve gölüyle çırpınır. Mutaf'ı kollarından tutar. Üstüne alır. Yeter, dünyanın en çıplak gölgesidir. Mutaf, gölge ustası, cüce Mutaf, yeni oyununa başlar.

Benim uykularım çok zorludur. Karşı pencerenin pervazında, el kadar uzakta yenik düşerim. Her sabah en dökük burcumda boynumu vurur sabahın atlıları.

Bir kuş uçar mahalleden. Mutaf gözlerini kapar. Ben açarım. Avuçlarımda boydan boya gölgelerin acısı. Büyür ayıplarım.

Aralık 2003

EKASİRE LOKMASI

Anahtarı istedim. Yüzüme baktı. Esmer bıyıkları parlıyordu. Sol gözünün altındaki siyah torba seğirdi. Kalın, kemerli ve güçlü burnundan da kan gelmeye başladı. Sülük kaşlı bir adamdı işte.

Córdobalı bir dülgermiş eskiden. Şehrin doksan yaşındaki marangozu ölünce onun kapısına gelmişler. Nisan ayı çıkmak üzereymiş ve gelen ayın ilk üç günü boyunca düzenlenecek festival için oymalı büyük haçın bitirilmesi gerekiyormuş. Kapıyı yüzlerine kapatmış. O gece evini yakmışlar. Şiirlerinin olduğu deri çantayı kurtarmaya çalışırken sırtına düşen alevli dilmelerin altında az daha ölüyormuş. Kurtulmuş kurtulmasına ama kimse farkına varmamış firarının. Dağa çıkmış. Eşkıyalık yapmış birkaç sene. Daha büyük bir çeteye katılmış, reislerini boğmuş. Reis olmuş. Bir kış sabahı kırk atlıyla Córdoba'yı basmış. Hapishanenin duvarını dinamitlemiş. Büyük papazı kilisenin önündeki kuyuya attırmış. Belediye başkanının kızını kirletmiş. Hem de şehir meclisinin avlusunda. İçeriden taşıttığı gül ağacından oval masanın üzerinde.

Bizim mahalleye nasıl geldi; bunu bilmiyorum işte. Dedemin dediğine göre sabahın birinde helvahaneyi açarken görmüş. Sırtında yelken bezinden kaba bir urba,

bilekleri kan içinde ağlıyormuş. Anlaşılmaz kelimeler dökülmüş ağzından. Dedem kuşağındaki tabancayı çekince donunu çözmüş. Sünnetli diye silahı indirmiş dedem. Denizi gösterip mırıldanmış. Koynundaki deri muskayı çözmüş. Kırmızı meşinin üzerinde sıcak bizle yazılmış yazıyı hecelemiş: Cór-do-ba.

Suskun adamın biriydi. Nadiren açardı ağzını. O da kadın konusu olursa. Özellikle kilitçinin karısından bahsederken yüzündeki tüm damarların toplanıp gevşediğini, ardından renklerini kaybettiğini fark ederdim.

Geceler boyu izledim onları. Helvahanenin uzun tezgâhına dayanıp sıkı sıkı sarılırlardı. Kadın hıçkırırdı. Bacaklarının arasından çıkan beyaz atın üzerindeki kızıl keçeler alev alırdı. O dizgini tutup kadını atın terkisine çıkarır, eyerin başına tutunup kendini atıp üzerine atardı.

Dedem ölürken her şeyi ona bıraktığını söyledi. İki katlı ahşap ev, arka bahçedeki uzun helvahane ve kilitçinin borç senetleri, hepsi onun oldu.

Önce beni evden kovdu. Tavan arasındaki kuş kafeslerimi parçaladı. Pençeli uzun pelerinimi gözümün önünde makasla doğradı. Dedemin cepheden getirdiği ve içinde savaştığı yerlerin birer avuç toprağını saklayan şişeler bile öfkesinden kaçamadı. Demir ökçeli çizmesiyle parçaladı hepsini. Beni sefil bir hayalet gibi dışarı attı.

Ardından kilitçiye vardı. Senetlerin karşılığında güzel karısını kendine aldı.

Kader beni ve çirkin kilitçiyi buluşturmuştu. Onun dükkânında günlerce oturup sinirimden tırnaklarını kemirdim. Kilitçiyse ağzını açmıyordu. Bütün gün sağ eline bakıyordu. Eksik üç parmağının yerine diğer elinin parmaklarını getiriyor, kaldırıp güneşe doğru tutuyordu. Borç senetlerinin karşılığında giden sadece karısı olmamıştı kilitçinin.

Bir akşam, aniden, hiç hesapta yokken kalkıp dedemin evine yollandık. Kilitçinin elinde çivili bir kement vardı. Arka duvara karışmış sarmaşığa tırmanıp duvarı aştık. Nergisler açıyordu. Soğuğun ağırlığına karışmış kokuları koynumuza sıvandı. Ayı örtüp açan bulutlar bizi de çizgiler halinde gizledi. Süründük.

Helvahanenin ışıkları yanıyordu. Cama doğru uzandım. Dönen çarkların arasından sıyrılan uzun dökme bandı hızla geçip gidiyordu.. Büyük kepçelerin döndüğü kızıl kazanın haznesinden iri lokmalar halinde damlayan helva hamuru dumanı üzerinde olduğu halde bu bantla beraber akıyor, yüzeyi pütürlü düzeltme mührünün önüne geliyordu. Hafiften soğuyan helvaya inen bakır mühür onu aşağıdaki kalıba sıkıştırarak hem şekle sokuyor hem de dedemin alametifarikasını işliyordu: EKASİRE.

Önünden geçen kalıplanmış helvalara bakıyordu. Kendinden geçmiş gibiydi. Çıplak göğsündeki ince tüyler iri göbeğine doğru birleşip toplanıyordu. Parmaklarıyla helvaları yokluyor, aradan birini çekip tadına bakıyordu. O anda sanki cennetin bütün şekerlemeleri ağzının içinde erimiş gibi gözlerini kapıyor, dudaklarından zevkli mırıltılar dökülüyordu.

Kapıdan süzülüşümüzü fark edemedi bile. Kilitçi yerden aldığı kalın tahta tokmakla sol kulağının tozuna doğru kuvvetlice geçirdi.

"Kadın nerede?"

Başından gelen kan boynundan uzandığı yere damlıyordu. Parmağını kaldırdı. Gülümseyerek uzun tepsiden akan helvaları gösterdi.

Kilitçi anlamamıştı ya da anlamak istemiyordu. Bu defa çivili kemendi boynuna dolayıp sıkmaya çalıştı. Onu durdurdum.

"Anahtar nerede?"

Burnundan gelen kan bileklerime karıştı. Elini ke-

merine götürdü. Şakırtılı çemberi belinden yırtarak aldım.

Onları arkamda bıraktım. Tok vuruşlar çınlıyordu duvarda. Kapıyı açtım. Karanlıkta uzayan koridor bomboştu. Kapıyı ses çıkartmadan usulca kapadım. Levhaya baktım bir süre: ŞİZOFREN KOĞUŞU.

Bahçeye çıktığımda kar başlamıştı. Ama güneş açtı aniden. Özgürlük böyle bir şey olmalıydı işte; ölümden hayata, düşten gerçeğe...

31 Ocak 2006

BULANIK BİR ŞEHİR

Hatırladığım ilk görüntü eski bir film karesine ait. Aşağı yukarı kayan ekran, çizgi çizgi yırtılmış ve sürekli titriyordu. Bir balkon kapısı karşımda duran. Koyu renkli ahşap kaplamasının üst kısmı, uzun, dikdörtgen bir camla kaplı kapı. Camı sararmış gazete kâğıtlarıyla örtülmüş. Dışarıdan yüklenen ışık içeriye zorla da olsa parça parça düşüyor.

İlk düşündüğüm şey dışarısı. Kapının hemen ardında açılan o gökyüzü. Güneş tam tepede olmalı. Seyrelmiş bulutlarıyla kocaman bir mavilik. Bir bardak temiz su gibi hayat.

Sonra gözkapaklarım ağırlaşıyor. Sanki damarlarımda ağır bir deve var. Kırmızı kumlarla kaplı çölü yavaşça adımlıyor. Bileklerine kadar toza batmış. İpini elime alıyorum. Güneşi arkamıza alıp yürüyoruz. Ben ortaya çıkana kadar yürüdüğü yolu gerisin geri geçiyoruz. Kumdaki eski izlere bakıyorum. Birlikte gelmiş gibiyiz buraya kadar. Oysa ben daha yeni görüyorum her şeyi. İlk kez dışarıdan izliyorum kendimi. Belki daha önce de oldu. Ama daha öncesini, daha öncelerini hatırlamıyorum.

İlk kez uyuyorum. İlk kez hissediyorum bunu, kumlar yükselip bizi alıyor. Zamanı kesen bir ekmek bıçağı var sanki elimde. Aklım bir yerlerden atlıyor. Her yaptığım

bir ilkse de, ben onların ne olduğunu biliyorum. Geriye doğru çeken bir lokomotif gibiyim. Yol aldıkça, ters yöne doğru uzanan raylar döşeniyor, benden uzaklaşarak.

Yine de son bir gayretle zorluyorum aklımı. Biliyorum ama hatırlamıyorum. Karşımda duran kapı. Camlarına gazeteler serilmiş. Doğrulsam belki okuyacağım. Çünkü harfleri hatırlıyorum. Arkadan sızan ışığın kâğıdı ince bir zar gibi titretmesine karşın büyük kırmızı yazıları okuyabiliyorum: AÇLARIN İSYANI!

Uykunun bir suçu yok. Unutuyorum yine her şeyi.

Uyandım. Tere batmıştım. Sırtım cılk yara içindeydi sanki. Tanrım, nasıl acıyor. Dışarıdaki ışığın açısı değişmişti. Şimdi daha yumuşak vuruyordu camdaki gazetelere. Doğru ya, yine aynı yerdeydim. Aynı film karesinin içinde. Daha doğrusu bir sonraki karede.

Dünyanın en kötü şeyi böyle bir hayatı yaşamak galiba. Unutup tekrar hatırlamak. Hatırladıklarının yaşadığın zamandan daha önce ya da sonra olması. Bir türlü "şimdiki ana" ait olamamak. Daha doğrusu "yaşanan anı" anlamlandıramamak. Ben buna "bir kefesi boş kalmaya mahkûm terazi dengesi" diyorum. Terazi hep dengede ama sadece bir kefesi boş, bomboş hem de. Diğer kefede zaman akıp duruyor. Zaman başka bir ana atladıkça dengeyi gösteren tırnaklar biraz oynuyor, kalkıp iniyor, sonra karşı karşıya duruyorlar.

İşte defter tutmamın nedeni bu; karmaşanın içinde yitip gitmemek. Hem yazmak iyi geliyor galiba bana. Hep de iyi gelmiş. Sayfaları karıştırınca bunu anlıyorum. Ne zaman daralsam, yine o anlama ve kaybolma sınırlarında gezip dursam, yazıya sarılmışım. Okudukça bunu anlıyorum.

"Açların İsyanı!"

"Dün yaşadıklarımı hayatım boyunca unutmayaca-

ğım. Oysa sıradan bir gündü bizim için. Sabahtan mezbahanın çöplerinin döküldüğü tepeliği arşınlamıştık. Karga sürüsü üzerimize doğru dalışa geçtiğinde oradan kirişi kırma vaktinin geldiğini anladık. Yokuşa bıraktım kendimi. Nasıl da uçuyordum dikenlerin üzerinden. Devlet Koruma Duvarı'na vardığımızda soluk soluğa kalmıştık hepimiz. Kargalar hâlâ çığlık çığlığa daireler çiziyorlardı. Ardından aynı adamlar doldurdu yine ortalığı. Yüzleri, gözleri sarılı. Sırtlarında tozlu silahları, çalıların dibine uzandılar. Çöktük biz de durduğumuz yere. Saygıdan değil elbette. Çünkü kafamızın üzerinden ıslık çalarak geçen bir roket önümüzde uzanan yola düşüverdi. Bir daha. Uzun bir kamyonu vurdular. Koştuk hep birlikte. Yukarıdaki sokaklar da hareketlendi. Eşarpları uçuşan kadınlar, yalınayak çocuklar birbirimizi itip ezerek kamyona hücum ettik. Kenarları açılmış bir konserve kutusuna dönmüş aracın içinden parçalanmış koyun butları çıkmaya başladı. Reşit ile beraber birini kapıp önümüze çıkan ihtiyarı devirdik. Terliğimi kaptı yerde yuvarlanan moruk..."

İşte şimdi hatırlıyorum. Bu kavurma kokusu. Sacda kavurma. Evin aydınlığının içinde dalga dalga yayılıp bana kadar geliyor. Reşit, yoldaşım Reşit, aşağıda el kadar mutfakta koyun budunu ince ince kıyıyor olmalı.

Reşit nasıl girdi böyle hayatıma? İncecik boynu var. Koyu gözleri. Pis parmakları.

"Koşuyorum. Kendimi bildim bileli koşuyor muyum yoksa? Yukarıda bir zırıltı. Çelikten peygamberdeveleri uçuyor üzerimizde. Her yer ateş, sıcak yüzümü yalıyor. Ama geriye dönmem gerek. Neden bilmiyorum, yerimde mıhlandım sanki. İşte tam o anda Reşit yakama yapışıyor. Zorla bir hendeğe sürüklüyor beni..."

Tabii ya Reşit, seni nasıl unuturum. İyi kalpli hasta-bakıcımız bizim. Bazı geceler soğuk yemeklerimizi yerdi ama olsun, cebinde hep esrar taşır. Dama çıkıp içerdik. Karşıda dünyanın en ışıklı şehri uzanırdı. Ben başka bir şehir görmedim gerçi. Belki de görmüşümdür de hatırlamıyorum. Ama daha güzel bir şey ne olabilir? "Kadın. Bundan güzeli beli gamzeli bir kadındır," derdi Reşit.

"Ben yine de kurtuluyorum elinden. Bu bahçeden çıkamam, yasak bize. Hem içerisi daha güvenli. Yemek var en azından. Ağaçlı yoldan gerisin geri koşuyorum..."

Önceleri de yürümüştük bu yolda Reşit'le. Bazen çok üzgün olurdum. Beni gıcırdayan bir tekerlekli sandalyeyle dolaştırırdı. Hastaneyi yeniden gördüğümde alevden bir topa dönmüştü çatısı. Tutuşmuş perdeler dua eden eller gibi çırpınıp duruyordu. Yer bir kez daha sarsıldı. Havada uçan bir nokta, yuvarlanarak bize doğru büyümeye başladı. Reşit ve ben, yan yana ayaktayız. Mevsim bahar mıydı? Oysa çok sıcaktı her taraf. Önümüze düşüverdi.

"Yerden toz bulutu kalktı. Reşit başını ellerinin arasına almış korkudan inliyordu. O kadar güldüm ki, kalkıp kıçıma tekmeyi yapıştırdı. Sonra yerdeki uzun teneke levhayı alıp kaçmaya başladık..."

O gün ağlayan, inleyen, delik deşik olmuş insanların arasından koşup uzaklaştık. "... Akıl Hastanesi". Bir ucundan ben tutuyordum, diğer ucu Reşit'te. Hatta bir ara bizi sedye taşıyan sıhhiyecilerle karıştırdılar. Galiba bir çocuğu hastaneye kadar taşıdık öylece.

Bu eve bulduğumuzda Reşit levhanın iki ucuna tuğladan ayaklar yaptı. Şimdi yemek masamız oldu.

Yemek? Güzel bir şey olmalı. Tıpkı beli gamzeli bir kadın gibi. Reşit kadınları nereden biliyor acaba? Defterime bakmalıyım yine. Ama bu kokladığım kavurma kokusu. Kalıbımı basarım ki kavurma...

22 Ağustos 2004

DELİLİK ŞEYLERİM

Patlıcan

Babam bu sene bahçeye patlıcan ekti. Nanelerin arasına. Uzun iki ocak patlıcan. Suyu gördükçe azdılar. Nasıl çiçek döktüler. Olunca tüm mahalleye yeterler vallahi. Ama bir türlü büyümüyorlar ya da bana öyle geliyor.

"Bunlardan gözünü ayırmayacaksın. Her akşamüzeri sulayacaksın," dedi.

Biliyorum, oyalanayım diye yapıyorlar bunu. Kafam boş kalmasın maksat. Birbirimize bakıp duruyoruz. Yaprakların arasından mor burunlarını görüyorum.

"Büyüyün lan, adiler."

Pek yüz göz olmak istemiyorum aslında. Çünkü alışırsam, seversem, ayrılamazsam onlardan, nasıl yiyeceğim patlıcanlı böreği? Hem közleyip salata yapacak annem. İpe dizip kurutacak. Günahsız azizler gibi pencereye asacak onları. Ocaktan kokuları yayılacak. Kızaran soğanların arasında ağlayacaklar. İnce ince terleyecek sırtları.

Karıklarında dikkatlice yürüyorum. Zararlı otları söküyorum. Yapraklarında karıncalar dolaşıyor bazen. Tek tek topluyorum, komşunun bahçesine bırakıyorum onları.

Komşunun bahçesi

Çok bakımsız. Karıncalar yüzünden mi bilmiyorum. Ot bitmiyor, Allah'ın otu yani. Sadece uzun saplı dikenler var. Canım bir kibritle tutuşturmak istiyor. Alevler yükselsin. Ben onların üstüne bineyim. Kızıl atların üzerinde bir çocuk. Bahçede dörtnala. Ellerimde uzun kılıçlar. Karınca ordusu peşimde.

"İleri, daha ileri! Atılın aslanlarım!"

Mor atım şahlansın istiyorum. Dökme toplardan patlıcanlı gülleler komşunun yekpare kapısını dövsün.

"Güm, güm de güm..."

Komşunun kapısı

Çok sağlam. Geçen gece zorladım. Tornavida kırıldı, bana mısın demedi. Omuzladım. Sese ışıklar yandı. Dikenlerin arasına attım kendimi. Gece karınca yürür mü? Burnumun üstüne yürüdüler. Ellerim delik deşik oldu iğnelerden.

Komşunun karısı

Hırsız, evet gerçekten hırsız. Deli diyeceğim ama mahallede o kadro dolu. Altı üstü yok; hırsız bal gibi.

Gece. İyice geç ama. Sabaha yakın hatta. Kapı açılıyor. Terliklerini çıkarıyor. Öyle yalınayak. Ortalığı dinliyor. Adım adım iniyor merdivenden. Pencerelere doğru bakıyor. Kedi gibi kokluyor ortalığı. Sonra duvarı aşıyor. Bizim bahçeye sıyrılıyor. Doğru benim patlıcanların arasına. Elini serin yaprakların arasına daldırıp yokluyor. Birini seçip "çıt" kırıyor sapından.

Ben nanelerin içine uzanmış oluyorum o zaman. Yanıma basıyor çıplak ayakları. Onu öldürebilirim. Nasıl

da kıyıcı, acımasız. Acımasız kadın. Saçları topuklarına kadar değiyor. Onu topuklarından çekip yanıma düşürebilirim. Toprak durduruyor beni. Ama patlıcanlarım azalıyor her gece.

Patlıcanlarım

Saydım otuz yedi tane kalmış. Arkadan üç beş daha gelir. Babam eksilenleri fark etmiyor. Aslında anlatırım da ayıp geliyor bana. Hem komşunun camına tırmanıyorum diye yine bağlarlar ayaklarımı. Susmalı. Susmalı ama bu sene bahçeden hiç patlıcan toplanmayacak böyle giderse.

Sus canım, bana ne...

TUZDAN GELEN ADAM

Ay kınalı avuçlarıyla karşı kayalığın ardından çıktı.

Dizlerimdeki sızıyı duydum yeniden. Kestaneler mi çizmişti ne. Denizin en ince kabuğu kımıldadı. Belki de gece balıkları uyanmışlardı ve esneyerek dünyanın bu yanına uçmaya hazırlanıyorlardı. Dün gece içlerinden biri kumsala, yanımdaki eski kütüğe kadar yanaşıp bana bakmıştı uzun uzun. Parmaklarımı uzatmıştım, ıslak kuyruğunu kaldırıp sevmeme izin vermişti. Sonra nedense ürktü, belki de havada uçan kızıl izli arılardan korktu. Koşup dalgaların arasına dalıverdi. Ardından deniz yıldızları ışıdı, dipten yukarılara doğru süzüldüler. Suyun yüzü pırıltılı kadehler gibi aydınlandı. Binlerce parlak yıldız.

Ya karşı kayalıkta yaşayan deniz fili sürüsüne ne demeli. Kumun altında yaşayan akrabalarının tersine perdeli gözleri var onların. Suyun altında da görebiliyorlar. Uzun kulaklarının ardındaki solungaçlarından çıkan türküyü bütün deniz bilir. İçlerinden birisi yavruladı. Bütün sürü yeni annenin ve bebeğin etrafında dolandı günlerce. Keşke gidip sevebilsem yavrucağı. Ama benden ürküp yuvalarının yerini değiştirirler diye korkuyorum.

Köyde benim için derin gözlü adam diyorlar. Onların göremediklerine dokunabildiğim için. Kadınlarının

üçüncü memesinden içiyorum kimse fark etmeden. Bazen kayıklarının ardına takılıyorum, tam dümen suyunun döndüğü burgaca. Erken gelen fırtınalardan ve bitmeyen vergilerden konuşuyorlar. Bazen genç bir çapkını öldürmeye oturuyorlar.

Hepsini bu kumsala yazıyorum. Dalgalar yeni sayfaları açtıkça defterim büyüyor.

Asiya ölen süngercinin karısı. Geçen gece kasıklarını yıkadı önümde. Tuzlu suyla ovdu bileklerini. Karnını kumla kapladı. Şeffaf tülleriyle bir denizanasını öptü.

Asiya yüklendi o gece.

Kumsalın bininci sayfasına yazdım.

Ben derin gözlü adam.

Hayatın pembe balı parmaklarımda. Dehşetle yalıyorum her gece.

18 Temmuz 2005

Orada oturmuş her şeyi tersine çevirebilir miyim, diye düşünüyordum. Bu mümkün müydü? Altımda çırpınan suya baktım. Dipteki midyelere, sağa sola kıvrılan yosunların arasında gizlenen küçük balıklara baktım. Çok çaresizdim aslında. Yine de ayıpladım kendimi. İzmir çok büyük geldi bana. Sokaklarında kaybolurum, diye düşündüm. Dizlerim yandı. Eğilip denize dokunayım, dedim. Durdum. Bu şehir, parmaklarının ucunda sigara tutan bu sarı duman izi çok korkuttu beni.

Çiğdem Külahı, Ahmet Büke'nin ikinci öykü kitabı. Kitapta yirmi beş kısa öykü yer alıyor. Bu öyküler, su yüzüne çıkmamış ama hep varlığı hissedilmiş acıların, isyanların, çevremizde olup bitenler karşısında duyulan öfkenin izini taşıyor. Ahmet Büke kendine özgü dili ve duyarlı anlatımıyla okurunu daha ilk sayfalarda kendi ayrıksı dünyasına çekmeyi başarıyor.

can

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

14.50 TL

ISBN: 978-975-07-3540-0

9 789750 735400